

Líbro de Oro

Dagboeken van Hospitaleros

Roncesvalles 2017

Groep/Data	Hospitaleros	Pelgrims 2017	Pag
1: 17/3 - 31/3	Martien van Diesen, Annemieke de Jongh, Joke de Bakker van Mook, Wim Tomassen, Toine van Moorsel, Gerard van der Meer	905	5
2: 31/3 – 14/4	Peter Gog, Peter van der Hoeven, Tijmen Stoof, Kees van der Vijver, Marja Hollenberg, Lies van de Voorde, Annemieke de Jongh	2.730	13
3: 14/4 – 28 /4	Paul Beurs, Maritta Törn, Tonny Willems, Hans Kassenaar, Els Kassenaar-Goedvriend, Carl van Heeswijk, Ernst van de Berg, Annemieke de Jong	2.886	16
4: 28/4 - 12/5	Kees Kruijff, Clazien Rietveld-van Lunteren, Nico Wageveld, Willy Markese, Theo Broersen, Marianne de Bruyn, Tonny van Dijk, Marianne Jansen	3.486	21
5: 12/5- 26/5	Willem van de Wiel, Marian van de Wiel, Karin Schueler, Harry Brandsen, Arie van Seters, Margreeth Labee, Dirman Heryadi	3.422	28
6: 26/5 - 9/6	Maud van Rooijen, Martin van Rooijen, Sjaak Sies, Gerard van Drecht, Ben Bunnik, Rem Jonker, Diana Quanjer, Georges Willems	3.058	34
7: 10/6-24/6	Theo Bussink, Piet Verhaaf, Janine verhaaf-Maaskant, Wim Opbroek, Miep Opbroek, Hans Perik, Yvonne Wijnands, Boukje Straatsma, Kristel Busschaert	2.597	39
8: 24/6-8/7	Helmut Brouwer, Helen Henry-Erhardt, Paul Henry, Donald Ajibola, Martin van Rooijen, Henk Biemans, Carry van Gijzen	2.709	48
9: 8/7-22/7	Wil Matti, Ineke Blanker, , Riek van Koevorden, Ria Meutstege, Hans Olthof, Marion van Wingen, Ellen Vries	2.687	55
10: 22/7-5/8	Herman Holtmaat, Wim Lennaerts, Ben Tilanus, Stef Lankveld, Tom Vreuls, Siny Wolters, Hester Schoonbeek, Jeanet Scholten-Kok	3.027	63
11: 5/8-19/8	Helmut Brouwer, Karin Schoenmakers, Herman Knape, Dirk Reuvekanp, Harriët Lemmens, Leo van Eechoud, Frank Keijser, Gerard Veldhuis, Marietje Velthuis	3.289	66
12: 19/8-2/9	Tonny Willems, Lies van de Voorde, Henry Artz, Peter Gog, Jeanet Scholten-Kok, Jan van Bruchem, Ria Bindels, Willy Markese, Irene Engelhard	3.326	72
13: 2/9-16/9	Gerard Werf, Janka Kortland, Corry Janse, Thea van Dijk, Rinus Biemans, Inge Egmond, Reinhart van Lansberge, Jan de Bruijn	3.608	78
14: 16/9-0/9	Kees Ebbenhorst, Hermien van Essen, Joop van Essen, Theo de Vries, Joke de Kler, Dick de Kler, Wim Schaap, Gerhard Surink	3.223	82
15: 30/9-4/10	An Pikker-Salari, Henk Oude Elferink, Henk Boender, Wim Opbroek, Sjaak Sies, Henk Trimbach, Mieke Trimbach	2.206	88
16: 14/10-8/10	Annemieke de Jongh , Noortje Spekman, Hans van Brecht, Joost Knoester	1.271	93
17: 28/10-0/11	Jan Schokker, Johanna van der Wees, Hans Perik, Frans Beckers	501	99
Totaal	124 Hospitaleros	Pelgrims 44.931	

Voorwoord van de voorzitter van de WHR

Dit jaar hadden we in Roncesvalles met tegenslagen te maken waar niemand op gerekend had. In periode drie kwam er een bericht van el Gobierno de Navarra, de regering van Navarra, dat het Campamento onmiddellijk gesloten moest worden. Het was illegaal. Hierdoor moesten er nogal wat pelgrims worden doorgestuurd. Of het Campamento in 2018 open gaat is nog niet bekend.

In periode twaalf was er een probleem met het drinkwater, dat enkele weken niet geschikt was voor consumptie. Wat er precies aan de hand was met het water is nooit bekend gemaakt. Al met al zijn, ondanks deze problemen, de pelgrims goed opgevangen.

Ook hebben we te maken gehad met een toename van het bedwantsen probleem. Dit is over de gehele Camino toegenomen.

In de laatste periode zeventien, hebben de Hospitaleros kennis gemaakt met een nieuwe vorm van registreren van de pelgrims. Het staat allemaal nog in de kinderschoenen. Elke Albergue in Spanje heeft een eigen registratienummer. Volgend jaar zal er met de smartphone ingeschreven kunnen worden.

Doordat het werk als Hospitalero steeds gecompliceerder wordt, zal in de toekomst meer aandacht worden besteed aan opleidingen, zoals: veiligheid, taken van de Jefe en de Hospitaleros. Bij de planning wordt ook gekeken of iemand de Spaanse taal machtig is. Er moet minstens één Hospitalero in het team zitten die over deze vaardigheid beschikt.

Bij dezen wil ik jullie graag bedanken voor de inzet van 2017. Zonder jullie bedrevenheid zouden we in Roncesvalles niet kunnen functioneren.

Ook bedank ik het bestuur van de werkgroep WHR voor het vele werk dat door hen is verricht, met name: Toine v Moorsel, Helmut Brouwer, Hans Perik, Jacques Nouwens en Noortje Spekman, tevens samenstelster van het Libro de Oro.

Ik wens jullie veel leesplezier.

Tonny Willems,

Voorwoord van de redactie

Nadat twee jaar het Libro de Oro niet meer gratis uitgereikt werd, heeft het Bestuur van de Werkgroep voor 2017 toch besloten om deze uitgave opnieuw aan alle Hospitaleros van 2017 aan te bieden.

Voor de 15e keer is door een grote groep vrijwilligers, 124 in aantal, weer gehospitaliseerd in Roncesvalles, waaronder 10 echtparen. En ook nu weer 10 Hospitaleros die 2 of meer keer naar Roncesvalles zijn afgereisd.

Opnieuw veel oude bekenden, die het werk al meerdere malen met veel plezier gedaan hebben.

Het "Libro de Oro" zijn de dagboeken van de 124 Hospitaleros die verslagen geschreven hebben over de vele gebeurtenissen, ergernissen, maar vooral bijzondere voorvallen.

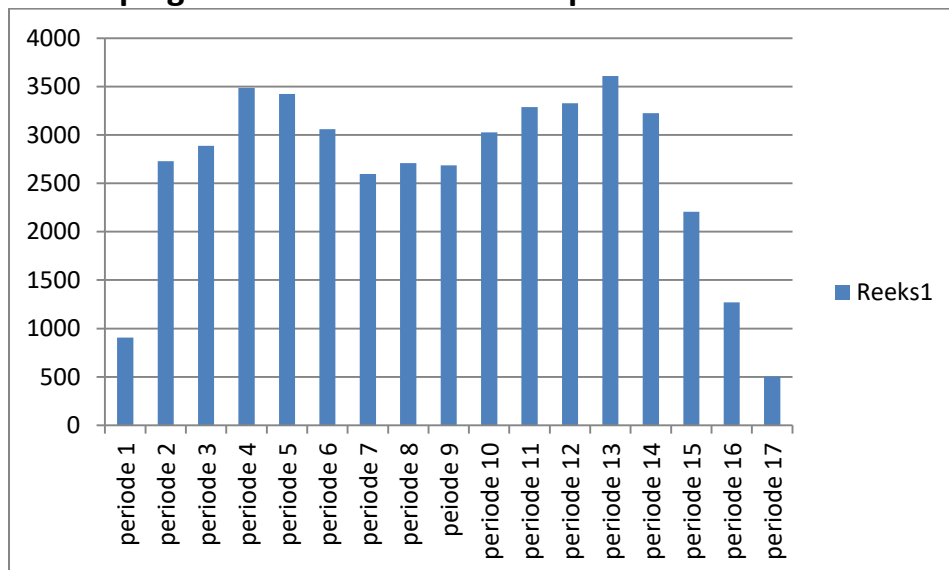
Ook in 2017 zijn er weer veel veranderingen geweest in Roncesvalles. De grootste klap was wel het plotseling sluiten van de Bordas door el Gobierno de Navarra wegens het ontbreken van de nodige vergunningen. En dat juist in de drukke week na de Paasdagen. Dit heeft veel onrust gegeven, maar het Colegiata heeft het goed opgelost door taxi's in te zetten om de pelgrims verder te helpen.

Met veel plezier heeft de redactie deze Libro de Oro 2017 samengesteld. Wij wensen u veel leesplezier; het zal een feest van herkenning zijn, als u de vele verslagen terugleest.

Wij hopen dat deze uitgave ook weer een bron van inspiratie zal zijn voor het Libro 2018

De redactiecommissie : Noortje Spekman en Joke de Kler

Aantal pelgrims in de verschillende periodes.

Door het sluiten van het Campamento zijn er 2.445 minder pelgrims geregistreerd in 2017.

Jaar	Pelgrims	Hospitaleros	Periodes
2005	19.976	52	15
2007	20.000	48	15
2008	21.000	53	15
2009	22.464	50	17
2010	25.820	73	17
2011	37.545	90	17
2012	39.632	95	17
2013	44.365	104	17
2014	46.093	109	17
2015	47.697	120	17
2016	47.376	122	17
2017	44.931	124	17

Periode 1: vrijdag 17 maart t/m 31 maart 2017

Hospitaleros: Joke de Bakker- van Mook, Martien van Diessen, Annemieke de Jongh, Wim Tomassen, Gerard van der Meer, Toine van Moorsel

Aantal pelgrims: 905 (2016: 1.721)

V.l.n.r.: Wim Tomassen, Gerard van der Meer, Joke de Bakker, Toine van Moorsel, Annemieke de Jongh, Marisol, Martien van Diesen

Week 1

Zoals gebruikelijk kon Annemieke na een geestelijk desolate winter niet meer zonder Roncesvalles, haar tweede vaderland, haar eerste moederhuis. Zij arriveerde anderhalve week voor het door "Hans uut Twente" vastgestelde begin (17 maart) als eerste. Een paar dagen later (8 maart) voegde Toine zich bij haar, als officieel vertegenwoordiger van de werkgroep en als bewaarder van de goede orde. Het bleek – mogelijk door het goede weer – toch best druk te zijn voor de winterherberg met 34 plaatsen. Alleen Casa Sabina kon nog kamers bieden, het hotel en La Posada waren gesloten. Regelmatig moesten er pelgrims na 7 uur (soms kwamen ze nog om half negen) doorgestuurd worden of moest er voor hen een taxi gebeld worden. Opvallend veel Koreanen stonden er al te trappelen om de Camino te beginnen.

Door de inzet van het duo A&A (Annemieke en Toine) waren de verdiepingen en de Bordas ingericht toen Joke ('s woensdags) en De Harde Kern (vrijdags) aankwamen. Aterpea had intussen al bijna een week de rol van de winterherberg overgenomen.

Lag de sneeuw een jaar geleden nagenoeg kniehoog en op sommige plekken tot aan de heupen (bij de Koreanen tot aan de schouders), nu scheen een lentesk zonnetje en straalden de pelgrims, ondanks hun vermoeidheid. Ze hadden een prachtige dag achter de rug. Tot nu toe leverden de pelgrims een baaierd aan welwillendheid en vriendelijkheid. Het blijft overigens opvallen hoe slecht sommigen voorbereid zijn. Op stap gaan met rugzakken van 20 kg, maar een slaapzak vergeten zijn.

En een vast item van verbazing blijven de Koreanen. Allereerst dateren ze van voor de bouw van de toren van Babel: talenkennis niet slechts minimaal, vaak zelfs Nada.

Daarnaast werden we op zondag 19 maart, de verjaardag van de nog steeds onvolprezen Marisol, verblijd met de komst van een groep van 22 buigende, glimlachende en zwijgende Koreanen. Ze hadden een eigen busje dat de bagage (met föhn en strijkijzer) vervoerde. Hun leidster (!) liet, bij gebrek aan Engels, Spaans of enig ander vocabulaire, de vertaling van Wims uitleg over aan een toevallig passerende "losse" Koreaanse. De leidster zelve stond met de mond vol tanden. Wim heeft overigens toch wat met Koreanen: zijn behulpzaamheid werd, in ruil voor een eenvoudig chocolaatje, beloond met een ferme zoen, van een dusdanige kwaliteit dat we het protocol (on)gewenste intimiteiten erop hebben nageslagen. Bestuurder Twan wist uiteindelijk te vertellen, dat dit document nog leeg was.

Ook ene Schweitzer man, was zeer ontroerd over Wims toewijding en hulp. Zoals bekend: Geen Zwitsers Geen Geld: Hij had zogenaamd geen beltegoed meer en Wim leende hem zijn gsm. Lief hè. Over de beloning heeft Wim zich niet uitgelaten. In natura?

Hoewel deze groep hospitaleros een toonbeeld is van eensgezindheid en harmonie, blijven er zaken, waarover de opvattingen verschillen. Donderdag kwamen er 2 Hongaren aankloppen die hun verblijf niet konden betalen. Een jong stelletje uit Nederland had geen cash, slechts een creditcard. Strijk je over je hart in die gevallen, stuur je ze verder of stel je de winterherberg ter beschikking? Natuurlijk het klooster beslist, maar dat is altijd dezelfde beslissing en die voelt in deze tijd van list en bedrog soms wat naïef aan.

En wat te doen met de jongen met tent en hond, die het buiten toch wat "chilly" vindt? Toelaten in het fietsenhok? Of dit soort overgevoelig gedrag negeren en de hele sterrenhemel aanbieden als onderdak. De volgende dag werden we verblijd met een knaap met twee honden!

Om maar niet te spreken van de dame (?), ostentatief met roze hoed en zwart rokje, die een bijna levensgroot troeteldier, een tijger, bij zich had. Het beest (de tijger) had ook een pelgrimspaspoort. Korting overwegen voor de tijger? Ze hoefden in ieder geval maar één bed.

Zo krijgen de gesprekken na 10 uur toch nog diepgang. En hoeven we niet alleen te luisteren naar de mantra's van Wim en de chakra's van Joke. De laatste overigens organiseerde voor liefhebbers in onze groep geheel kosteloos een cursus Tai Ji Chan. Deelname ruim 33 %.

De Camino wordt ook gebruikt als relatietherapie. Niet door hospitaleros, maar door jonge ouders. Het aantal stelletjes, dat hun kind meesleurt over de Camino neemt toe. Hangend in een draagstel, jengelend aan de hand of zeurend in de vrije opvoedingsruimte dragen zij bij aan het herstel van het gesprek tussen beide echtelieden.

De Camino en met name de Spanjaarden blijven verrassen. Op dinsdag 21 maart rond zeven uur in de ochtend, verschijnt er plotseling een, overigens zeer aardig, Spaans baasje aan de balie. Of Santiagodestino.gal een livestream op internet mocht beginnen met het vertrek van pelgrims vanuit Roncesvalles. Ze hadden zelf gezorgd voor pelgrims die de nacht in het hotel doorgebracht hadden. Deze groep zou de hele Camino lopen en er zou permanent een stream van op internet

verschijnen. Dat zo iets ook een week of een avond tevoren aangekaart had kunnen worden, staat blijkbaar niet in de handboeken van de organisatie in Spanje. Om de noodlijdende functie van Jefe wat inhoud te geven werd de arme man uit bed "geportofond", voor wat door de ether aangeduid werd als "een lichte noodzaak". Na lange onderhandelingen konden de opnames beginnen. Door de Jefe werd namelijk als voorwaarde gesteld dat beide acteurs Wim en Annemieke een rol zouden krijgen. Prima. Bij latere raadpleging van het internet bleken ze eruit geknipt te zijn. Perfide España.

En dat alles vond plaats op 21 maart, ja 21 maart, de dag van de Felicidad. Het land, dat zich dit jaar het gelukkigst mag noemen is Noorwegen (binnenlands product; sociale hulp; levensverwachting; vrijheid; vrijgevigheid en corruptie zijn de variabelen).

Bovendien was 21 maart ook de dag van de Poëzie. Of die gelijktijdigheid op toeval berust of niet, weet ik niet. Een voorbeeld:

A VECES, UN CUERPO PUEDE MODIFICAR UN NOMBRE

A veces, las palabras se posan sobre
Las cosas como una
Mariposa sobre un flor, y las recubren
De colores nuevos

Angel Gonzales

(woorden kunnen een object weergeven zoals een vlinder op een bloem en ze bedekken die objecten dan met nieuwe kleuren)

Vanmorgen kwam ik in gesprek met enkele pelgrims en vroeg hen er natuurlijk naar of ze gisteren een dag van geluk hadden beleefd. Achteraf hadden ze wel iets van geluk gevoeld, toen ze de gebouwen van Roncesvalles in het zicht kregen; of dat gevoel zich bij hen ook in poëzie vertaald had, kon ik niet ontdekken. Toch weet je nooit of een verdwaalde poëet onder hen ook dat aspect van de dag in concrete poëzie omgezet had, b.v. in tsjilp...tsjilp.

Met Don Valentin kwam het gesprek op 2 begrippen, die de oude Grieken voor "tijd" gebruiken, namelijk KRONOS en KAIROS. Kronos is de tijd, waarin we leven, die doorloopt. Bij Kronos kijken we dus vooruit naar dat wat komt en kijken we terug naar de tijd die geweest is.

Bij Kairos kijk je niet vooruit en ook niet achterom in de tijd, maar leef je in het moment. Een mooi thema om over na te denken tijdens de Camino, vind ik. Want als je niet vooruitkijkt en niet achteromkijkt hoef je je niet druk te maken over wat geweest is en over wat komt. Je leert dus je concentreren op het ogenblik, waarin je zit. Je leert accepteren wat komt en dat is heel geruststellend.

En na 10 dagen voornamelijk droog en zelfs zon, viel dan op woensdagavond 22 maart de eerste sneeuw. Gelukkig bescheiden. En toen de pelgrims 's-ochtends het pand verlieten scheen al spoedig de zon, zodat hen alweer een prachtige dag wachtte.

Na een boeiende werkdag met een Koreaan, die zijn sleutel uit St.- Jean-Pied-de Port meegenomen had en zijn oplader daar had laten liggen, met een Duitser die over de berg gekomen was (hij had thuis veel geoefend), een Spanjaard, die weigerde te betalen en een Italiaan die volgens Annemieke zijn eigen schoenen gestolen had, liep de avond vredig ten einde en gingen we naar bed.

Ergens in de nacht hoorde ik opeens "alle Menschen werden Brüder, wo sein sanfter Flügel weilt". Na de 20^e keer werd ik pas wakker en Joke riep nog en vroeg, of ik de wekker eindelijk wilde uitzetten. Dus waren we allebei wakker en ontdekten we rond drie uur 's-nachts, dat Beethoven al 20 minuten aan de bel trok. Wij samen naar beneden om aan alle eventuele gevaren het hoofd te kunnen bieden en wat bleek. Een intelligente (eigen waarneming) Koreaanse vrouw kon niet slapen, was gaan wandelen, kon niet meer naar binnen en vroeg doorlopend aandacht van de hele herberg met het excuus, dat ze binnengelaten wilde worden. Zo kreeg alle commotie een vredig einde, al konden we niet meer goed inslapen en waren we om 6.30 uur weer wakker, enigszins gammel maar voldaan, omdat we ons in ieder geval moedig genoeg getoond hadden om die buitendeur op een onmogelijk tijdstip te openen.

Week 2

Gisteren, zaterdag, arriveerden twee Duitse dames, die hun dorp in Duitsland nog nooit verlaten hadden. Zij vertrouwden erop dat Jakob hen tijdens hun Camino wel zou ondersteunen. Ze waren uit St.-Jean-Pied-de-Port vertrokken met slecht weer en waren verdwaald. Wat nu??? En inderdaad: Jakob stond aan hun zijde en stuurde 2 Koreaanse jongens, die zich over hen ontfermden. En dat niet alleen. Ook een auto met inzittenden kruiste hun weg en nam hen mee naar de volgende halte, namelijk het klooster in Roncesvalles. "Wir sind völlig erschöpft. Können wir hier 2 Tage bleiben? Wo ist unser Bett? Wo können wir essen? Wo sind die 2 Jungen, die uns geholfen haben"?

Vanmorgen was iedereen benieuwd, hoe ze zich voelden. En daar waren ze, volledig gepakt en gezakt want “wir wollen es trotz alledem versuchen bis zur nächsten Herberge. En daar gingen ze moe, maar welgemoed en Con Mucho Coraje.

Zaterdag 25 maart.

Weer begint de dag in “de keuken” met klassieke klanken uit de internetradio. Marisol zegt altijd, dat wanneer de wind uit Frankrijk komt, het slecht weer is/wordt. Nu komt hij uit Spanje, maar het wordt de hele dag slecht weer en koud: IJsregen, natte sneeuw en zo nu en dan hagel. Nat blijft het! “Súterich waar”, of “it hat wolris better west” zeggen we daarover “by ús yn Fryslân”.

De Meteo waarschuwt bovendien voor harde wind uit het ZZO. Code geel. Op de toppen van de bergen blijft de sneeuw liggen. Beneden de pashoogte verandert het in water. Temperatuur omstreeks nul. De gevoelstemperatuur ligt veel lager. Het goede nieuws is dat de beukenbomen op de berghellingen zich van dit alles niets aantrekken. Ze beginnen de hellingen voorzichtig rood te kleuren met hun zwellende knoppen. Hier en daar wilde narcissen onder de van sneeuw doorhangende takken en zo nu en dan een paars Alpenklokje. Het slechte nieuws is dat we onderkoelde en doornatte pelgrims verwachten en super smerige schoenen. De kachel maar wat hoger!

Tegen de tijd dat de onderkoelde regen definitief heeft besloten een dichte sneeuwjacht te worden, druppelen de eerste pelgrims binnen: ingepakt in plastic, de meesten bleek van de kou. Het is zwaar onderweg, vertellen ze. Over de berg is verboden (tot 1 april) en dat is gezien de weersomstandigheden maar goed ook. Wel kiezen velen de paden naast de weg van St.- Jean- Piedde-Port naar Orreaga. Laat daarop nu net een boom zijn bezweken onder een te zware vracht sneeuw en over het pad zijn gevallen. De enige manier om toch in Roncesvalles te komen, is er onderdoor kruipen. Een pelgrim uit Montana/USA glijdt uit in de modder en komt in een snelstromend beekje terecht. Helemaal doornat en erg koud meldt hij zich behoorlijke tijd later bij ons. Maar gauw onder de douche. De natte kleren kunnen in de wasmachine en daarna de droger. Opgevouwen in het veilingkistje staan ze anderhalf uur later op zijn bed. (De volgende morgen zwaai ik hem uit. Hij vertrekt in diezelfde kleren en heeft een hoofddekse van de USA-cavalerie op, incl. blauwe sjaal. Eerbetoon aan die mannen: Aan hen draagt hij zijn tocht op, onder het motto altijd optimistisch te blijven)

Tegen de tijd dat we denken alle pelgrims te hebben ingeschreven en van bed voorzien, komt er een doodvermoeide Deense dame binnen. Het sneeuwt nog steeds heel erg. Blijft nu ook bij ons liggen. Ze is onderkoeld. We zetten haar op een stoel, vullen haar formulier in, omdat haar handen/vingers weigeren een pen vast te houden, geven haar bouillon te drinken en een half uurtje later kunnen we haar naar haar bed begeleiden. Omdat de kleren erg nat zijn, houden we de wasserij wat langer open. Kunnen ook haar spullen nog voor de nacht schoon en droog. We draaien vandaag een recordaantal wasjes en drogen nog meer. Tot laat in de avond staan de machines “aan”. Daarna snel naar bed, omdat morgen de zomertijd ingaat. Heel vroeg er weer uit dus!

Maandag, 27 maart

Eén van ons moet het bed houden. (Vreemde uitdrukking in feite. want waarom zou iemand hem zijn bed af willen pakken?). Het levert wel een probleempje op. Vanochtend kregen we bij de koffie een afdruk van het menu voor die middag aangeboden. Een ieder kon zijn of haar keuze daarop aangeven. Eén minder, maar welke streepjes corresponderden daar nu mee? De vrouw met de dikke wenkbrauwen stond voor een raadsel. Wij ook. Want wat had ons jonkie nu gekozen? We wisten het niet. Dan maar eens opnoemen wat de overgebleven kleine nikkertjes wilden. En zo rolde ervan zelf uit wat we bij de kok moest annuleren.

Als wij nou dachten dat het gehele eetproces vlotter zou verlopen door de nieuwe procedure van om 11.00h opgeven, zodat niet enkelen van ons met het toetje in een plastic bakje de kist in moesten hollen, zodat er van een after-diner kopje koffie genoten zou kunnen worden, dan hadden we het faliekant mis.

Gisteren scharrelde ik tussen de houtblokken achter de herberg. Bedolven onder stokken en zand lagen er drie schedels waaraan een gewei. Ik kon het niet laten. Het was sterker dan ik, het overmeesterde me. Ik klauwde ze eronder vandaan. Ik heb ze na een nachtje weken, schoon geschrobd. Als een verlate, kale kerstboom steken ze nu boven mijn bed uit. De gedachte aan een kerstboom lijkt gek, maar is het niet.

Hoewel de sneeuw van de afgelopen dagen is gesmolten, is de wind van een schraalte die je naar de wollen trui doet grijpen: een snerpende oostenwind, zoals de Driekoningen dat ervoeren toen ze te Bethlehem aankwamen.

Wim heeft een probleem. Hij is heel handig met het handmatig afwassen. Maar wat is er nu gebeurd? De afwasmachine is gerepareerd. En dus staat Wim met zijn benen vast in een dilemma: "Moet ik er nu aan geloven en de vermaledijde machine in gebruik nemen?". We denken dat hij dat helemaal zelf mag beslissen, het niet in de groep hoeft te gooien. En bovendien, er moet eerst zout in, en dat hebben we niet! Joepie, zie je Wim denken. Hij gaat de bestelling van het zout vast saboteren. Overigens hebben Pablo en Edurne een hele nieuwe machine laten monteren, terwijl de afwasmachine niet het probleem was, maar de afvoer, naar later bleek. En tevoren door de hospitaleros ook was aangegeven. Lastima!!!!

Wim is in gedachten verzonken. Maar niet meer over de afwasmachine. Je kunt zien dat hij iets uit zit te broeden. En jawel hoor, daar vuurt hij zijn vraag af: "Joke, jij en je man woonden nogal ver uit elkaar: Schagen en Rozendaal. Ik ben best wel benieuwd hoe jullie elkaar hebben leren kennen". Daarop sluit Joke haar ogen, ze wil in chronologische volgorde, zonder de waarheid geweld aan te doen, ons wel kond doen van het begin en het verloop van de romance, die zij met haar verhaal innig herbeleeft. Een onderbreking zo nu en dan, brengt haar niet van haar stuk. Vol vuur verhaalt ze het avontuur uit de zestiger jaren.

De eetzaal loopt vol, de serveerster (haar naam weten we nog niet) loopt het vuur uit de sloffen om alles bij de juiste gast op tafel te krijgen. De kok treuzelt met de nagerechten, maar wij luisteren

ademloos naar de verwickelingen in het donkere zuiden die hebben geleid tot haar liefdeleven in het noorden. We hangen aan haar lippen. We zwijmelen en zuchten.

Dat we slechts op het nippertje aan de twee-uur dienst kunnen beginnen, deert ons geenszins. Gelaafd in emotioneel en lichamelijk opzicht gaan we van tafel, om Marisol van haar ingekorte pauze te kunnen laten genieten.

Dinsdag 28 maart

Het weerbericht belooft eindelijk drie mooie dagen.

Hebben de pelgrims wel verdiend na al die kou en nattigheid. Wij eigenlijk ook wel. De dag start met dikke wolken en zo nu en dan zon. Net of hij eigenlijk nog niet weet wat hij met dat weerbericht aan moet. Calvinistisch zouden we in Nederland zeggen: Niet al te optimistisch zijn, dat wordt toch afgestraft. Net deze dag heeft Gerard uitgezocht om met rugzak op, gevuld met proviand, naar boven te wandelen, Col de Lepoeder op. Middageten en koffie overslaan, dan is er genoeg tijd. Zijn "shift" begint om 16 uur. Zo blijven er na het poetsen en zwabberen van de bakboordzijde van Planta Una, 6 hele uren wandelplezier over. Over het bospad omhoog naar Ibañeta. Net voor de kapel rechtsaf, de route Napoleon langs naar boven. Langs de kant, voorbij een van de bunkers, groeien wat beukenboompjes. Een roodborstje hipt van tak tot twijg mee, net voor de wandelaar uit. Het lijkt of het vogeltje me de weg wil wijzen. Even verderop, waar een flink aantal stenen naar beneden zijn geschoven, zitten enkele hagedissen te zonnen. De stenen voelen behoorlijk warm in de zon, die al behoorlijk fel tussen de wolken door schijnt. Na het laatste stukje lopen door het eikenbos, komt er

zowaar een stukje weg met nogal wat sneeuw. In de bandensporen kun je er wel door, zonder dat het je over de (hoge) schoenen loopt. Het wordt nu ook duidelijk waarom er een verbod is tot 1 april, voor pelgrims, om over "de berg" van St. Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles te lopen. Want de GR-route is nog behoorlijk onbegaanbaar.

Wel komen er vanaf richting St. Jean een drietal Baskische wandelaars. Ze

wijzen elkaar op Burguete, waarvan de witte huizen in de diepte liggen te schitteren. Helpoint "LePoedre" is een opschrift rijker geworden: "Jesus en dan een pijl naar boven". Helaas werkt de Wi-Fi niet, al staat er aangegeven dat er vrij over kan worden beschikt. De knop voor een directe lijn naar 112, lijkt in orde. Om verwarring te voorkomen, test ik hem maar niet. Het uitzicht is overweldigend. Door de heldere lucht kun je enorm ver zien. Volgens het weerbericht 16 km. Op de weg terug, picknicken op een vuilniszak. De heide zit comfortabel. Er zijn trouwens al hele stukken zwart afgebrand door de Bomberos. Het ruikt of er een elektrische storing is. Naast deze plekken begint de dopheide voorzichtig te bloeien. Overal steken bolgewassen hun neus boven het maaiveld. Wij zullen het in onze periode niet meer beleven dat de berg paars kleurt. Jammer. De weg naar beneden gaat eigenlijk vanzelf. Het valt nu pas op dat het weggetje best wel steil is. En de berghelling ernaast is dat ook. Tijdens windvlagen moet je er goed om denken niet te dicht langs de rand te lopen. Naar

beneden is een heel eind tuimelen! Volgens Walklogger 6.4 km., maar dat is over de weg. Lekker zo lopen met de zon in je gezicht, al is de bewolking na de middag behoorlijk toegenomen. Later op de middag lost hij weer op, zodat we op het binnenplein op de bank kunnen zitten zonnen. Met pelgrims loopt het ook vandaag niet storm, zodat daar wel wat tijd voor is.

Bezoek Queseria

Na het overdonderende succes van ons bezoek aan de Queseria vorig jaar (we werden aan de deur al afgepoeierd met de mededeling "No, No es Posible") gingen we er toch weer tegenaan en bereidden ons bezoek nu heel goed voor. We lazen alles wat noodzakelijk was voor de bereiding van kaas, zodat we al bij voorbaat zeer beslagen ten ijs kwamen. En dat hielp. We werden hartelijk verwelkomd, kregen anti-infecterende muts, schoenen en jas aan en werden ingeleid in de geheimen van het op een natuurlijke wijze bereiden van kaas. De enzymen, die noodzakelijk zijn komen van het lam en daarna wordt de melk een soort yoghurt, dikt onder verschillende temperaturen en met behulp van zout in tot een kaas, die een aantal maanden moet liggen voor hij gegeten kan worden.

Dit alles werd op zeer begrijpelijke en onderhoudende wijze verteld door een van de werknemers van de kaasmakerij, waar trouwens veel gewerkt wordt met mensen, die een handicap hebben zoals onze zorgboerderij .

Periode 2 : vrijdag 31 maart t/m 14 april 2017

Hospitaleros: Peter van der Hoeven, Tijmen Stoof, Kees van der Vijver, Marja Hollenberg, Lies van de Voorde, Peter Gog, Annemieke de Jongh

Aantal pelgrims: 2.730 (2016: 1.958)

V.l.n.r.: Marja Hollenberg, Tijmen Stoof, Lies van de Voorde, Annemiek de Jongh, Peter Gog, Kees van der Vijver, Peter van der Hoeven

Tatoeage

Met drie Hollandse meiden die voor het eerst de Camino gingen lopen, een gesprekje gehad over het mooie klooster, wat een geweldige plek, alleen zo jammer dat het zo afschuwelijk koud is. Maar na een heerlijke warme douche en wat gerust te hebben kwamen zij op dreef en vroegen de oren van mijn hoofd over de Camino, wat ze tegen konden komen over slapen, eten en de tocht zelf.

Lies vertelde haar ervaring als pelgrim en liet enthousiast de tatoeage op haar enkel zien van de routeschelp. Nu, dat vonden zij geweldig! Zodra zij de tocht zouden hebben gemaakt willen zij er ook een laten zetten. Natuurlijk ging de tatoeage bij alle drie op de foto en al giebelend vertrokken ze weer.

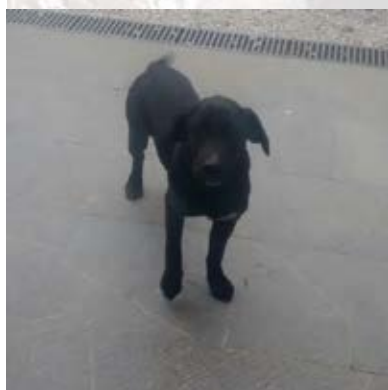
Periódico of Periodíco?

Een Koreaanse vrouw stelde een vraag aan een hospitalero waar het woord 'Periodíco' in voor kwam. Hij dacht de klemtoon op de *i* te horen en dacht gelijk aan zijn lerares Spaans die hem had gewaarschuwd goed op te letten op de klemtoon. Verder door de wat verlegen- fluisterende toon van de pelgrim nam de hospitalero aan dat ze wat nodig had voor haar (maandelijkse) periode. Een vrouwelijke collega nam het over en liet haar in de medische ruimte wat middelen zien die ze mogelijk kon gebruiken. De grote verbazing op het gezicht van de pelgrim ging over in een hartelijk gelach. Nadat de twee dames uitgelachen waren ging de pelgrim uiteindelijk weg met gewoon een paar oude kranten voor in haar natte schoenen. Ze bedoelde natuurlijk 'een Periódico' met de klemtoon op de *O*.

De lerares van de hospitalero zal wel zeggen 'zie je nou wel!'

Arme hond

Ineens was hij daar, een leuke mooie zwarte labrador-pup vol enthousiasme en blijdschap. Zijn staart kwispelde voortdurend, maar van wie was dat beestje? Hij was van Valcarlos meegelopen met een pelgrim en was zoekende, liep van voor naar achter en van links naar rechts, maar zijn tijdelijke baasje was 's morgens al in alle vroegte vertrokken. Na enig overleg besloten wij om het te melden aan Pablo, deze heeft hem waarschijnlijk teruggebracht van waar hij vandaan kwam. Tegen de middag was hij nl. in geen velden of wegen meer te zien.

Paniek

Aan het einde van de middag kwam er een Duitse dame aan de Mostrador die vertelde dat er een pelgrim problemen had met zijn knie, niet goed meer kon lopen en vaak viel. Het was een stevige man met baard en daarin een staartje. De dame maakte een compositietekening wat op een Chinees leek maar de man was Duitser. De dame vroeg of er hulp geboden kon worden waarop wij besloten de Bomberos te raadplegen die de beste man hebben opgehaald.

Na de inschrijving begeleidde Lies de man via de lift naar zijn bed.

's Morgens bij het verlaten van de herberg was hij goed gestemd en liep weer, maar.... wel heel moeilijk. Of hij het advies heeft opgevolgd om langs het Centro de Salud te gaan zullen we nooit weten.

Een Zuid-Koreaanse religieuze sessie

In de middag op woensdag viel het Zuid-Koreaanse groepje van zes personen al op. De rond de zestigers kwamen zeer vermoeid binnen waarvan er een nagenoeg uitgeput was. Na enige tijd rusten op de bankjes hoorden we plotseling een onverstaanbaar monotoon gebrabbel. Het bleek dat het groepje hardop aan het bidden was. Het aandoenlijke minuten-durende schouwspel werd met respect bekeken. Even later brachten drie Hospitaleros het vermoeide groepje met de lift naar de tweede etage. Prima, maar het verhaal gaat verder. Na een uurtje of wat sprak een van de Koreanen een Hospitalero aan en vroeg of ze de volgende dag de kerk in mochten. De kennis van de Engelse taal van de Koreaan was zo slecht dat het lang duurde voordat duidelijk werd dat ze 's morgens om zes uur gebruik wilden maken van de kerk. Dit kon natuurlijk niet, maar de Hospitalero had een idee! Hij liet de bibliotheek zien en bood deze aan. En wat gebeurde er toen? Ja ja, de Koreanen waren heel blij en bogen diep waarop de Hospitalero ook boog.

Vandaag hoogstwaarschijnlijk een kolonie bedwantsen ontdekt in de Sótano op de plank onder het matras van bednummer twee. Na contact te hebben gehad met de werkgroep, bleek dat zij onlangs zijn vernietigd met sterke middelen.

Tijmen doet zoals gewoonlijk erg zijn best met de lakens en de bedden!

Periode 3 : vrijdag 14 april t/m 28 april 2017

**Hospitaleros: Carl van Heeswijk, Paul Beurs, Maritta Torn, Tonny Willems,
Ernst van de Berg, Hans Kassenaar, Els Kassenaar-Goedvriend,
Annemieke de Jongh**

Aantal pelgrims 2.886 (in 2016 2.957)

**V.l.n.r.: Hans Kassenaar, Els Kassenaar, Annemieke de Jongh, Maritta Torn, Ernst v.d. Berg,
Carl van Heeswijk, Paul de Beurs, Marisol en Tonny Willems**

Vrijdag 14 april

De overdracht was goed verlopen, echter de start met 322 pelgrims was heftig. Door de drukte was er op deze 1^e dag verzuimd de fietsruimte consequent af te sluiten, met gevolg dat op zaterdagochtend een fiets ontvreemd was, die weliswaar op slot stond. Een trieste ervaring rijker en er wordt afgesproken hier goed op te letten in het vervolg.

Zaterdag 15 april

Er staan nu drie douchecabines op het Campamento, maar nog geen slaapcontainers. Ernst heeft zijn bemoeienis met het Campamento, hij slaapt daar, ook als daar geen pelgrims zijn. Doordat de containers, waar de schoonmaakmiddelen zich bevonden, verdwenen zijn, werden deze middelen in de Borda van de Hospitaleros gezet. Een grote bende was het daar. Ernst sliep tussen de closetrollen, dweilen, bezems en chloorflacons. Vandaag zijn de schoonmaakspullen verplaatst naar een grote

douchecontainer, waar nog plaats over was. Er was daar ook regelmatig stroomuitval voor wat betreft de wc- en douche units. Tonny heeft de storing opgespoord, het zat in de voedingskabel. Een kabeldoos boven in een houten paal was niet waterdicht afgesloten met invoerwartels. Paul en Ernst hebben de doos verpakt in een plastic zak. Hopelijk geen problemen meer.

Donderdag 16 april

Verzoek aan allen : bestel niet te veel eten; er was een schrikbarende hoeveelheid gehakt, eieren etc. etc. Bestel in overleg met elkaar wat er nodig is om een eenvoudige avondmaaltijd te kunnen maken en voor het ontbijt is voor 4 dagen 30 eieren wel erg veel. Denk na voor je bestelt op maandag en donderdag en de laatste donderdag moet ook voor de volgende groep besteld worden. Zes van de acht Hospitaleros hebben buikkrampen en zijn aan de diarree. Waarschijnlijk iets bedorven gegeten bij Casa Sabina. Carl heeft met krampen op bed gelegen. Een pelgrim is met Paul naar de Centro de Salud gegaan wegens allergische reacties. Ze heeft hiervoor een medicijn recept gekregen die bij de apotheek in Aribbe opgehaald kon worden.

Maandag 17 april

De meeste Hospitaleros zijn alweer wat opgeknapt het gaat de goede kant op. We hadden een groep van 20 kinderen met leerkrachten uit de USA.

Tonny wilde een boodschap doen in Burguete, even mooi met de fiets dacht hij. Toen hij een paar meter gereden had viel er plotseling het voorwiel bevestigingsbout (un bujo) uit. Hij heeft veel geluk gehad, het voorwiel had tijdens de rit eruit kunnen vallen met alle gevolgen daarna. Wij vragen ons af waarom de fiets zo is weggezet en hiervan geen melding is gemaakt. De moer van de bout moet al een tijd los gezeten hebben. We proberen de ontbrekende moer in Burguete te kopen.

Dinsdag 18 april

Vandaag is er een monteur geweest om de telefoon te herstellen. Hij dacht er snel mee klaar te zijn, maar de storing is er nog, hij komt morgen terug. We hebben de dokter laten komen voor een zieke pelgrim die vervolgens 2 dagen rust moest houden in de Albergue (3^e verdieping)

Woensdag 19 april

Bij de koffie in Casa Sabina ontmoeten we twee vermoeide zussen uit Breda. Ze waren net hun rugzak aan het omhangen. Annemieke en ik vroegen hun waarom ze doorliepen en niet in Roncesvalles wilden overnachten. Daar hadden ze eigenlijk geen antwoord op. Na een kleine overweging besloten ze om toch maar te overnachten in de Albergue. 's Middags om 16:00 uur kwam één van de zussen met de

mededeling dat haar zus ziek in bed lag en hulp nodig had.

Tonny ging naar haar kijken en constateerde dat het niet goed ging met de mevrouw. Hij heeft meteen 112 gebeld en de situatie uitgelegd.

De dokter of de ambulance komt niet meteen, je moet eerst veel uitleggen: Is de patiënt aanspreekbaar, kan ze nog lopen, is ze flauw gevallen, enz.

Uiteindelijk is er een arts met een assistente gekomen. De patiënt was erg oververmoeid en had koorts. De dokter schreef haar 3 dagen rust voor. Toen kwam de rekening van het consult.

Er moest € 244,00 betaald worden. Het verzekeringskaartje van de zieke mevrouw was ongeldig. Het moet een blauw kaartje zijn met het Europees vignet. Haar zus had wel een goed kaartje maar daar mocht niet mee betaald worden. Dit was fraude zei men. Uiteindelijk is el Jefe met de zus van de zieke naar Burguete gegaan om geld te pinnen. Annemieke heeft de zieke goed verzorgd, o.a met eten en drinken. We hebben ze later verplaatst naar de derde verdieping en een bed geven vlak bij de toiletten.

Ze zijn drie dagen, tegen betaling van € 24,00 per dag in de Albergue geweest. Daarna hebben ze de Hospitaleros bedankt voor de zeer goede behandeling en zijn met nieuwe energie weer aan de Camino begonnen.

Vannacht 2 grote groepen in huis, een groep van 25 Koreanen en 26 kinderen met begeleiding van hun leerkrachten. Vanmorgen was het erg gezellig met Carl die op zijn gitaar speelde en de kids die met hem meezongen in de slaapzalen met een wake-up song. Wel een drukke avond met nog laat arriverende pelgrims.

Donderdag 20 april

Een Koreaanse pelgrim was onwel geworden in de wachtrij en Annemieke heeft direct 112 gebeld en de ambulance is gekomen om haar te helpen.

De mediapriester Roderick Vonhögen haalt zijn stempel

Zaterdag 22 april

***S*luiting van de bijgebouwen die als Albergue dienstdoen.**

Annemieke kreeg vanavond het bericht te horen van Marisol dat met ingang van zondag 23 april de winterherberg, de Sótano en het Campamento niet meer gebruikt mogen worden als Albergue.

El Gobierno de Navarra heeft gezegd dat op die plaatsen onderdak bieden aan pelgrims illegaal is. Persoonlijk kan ik het, zoals de andere Hospitaleros, niet begrijpen/geloven. Enkele jaren terug zijn

de Bordas geplaatst, een investering van € 288.000,00. Ik ben benieuwd hoe ze het ons morgen meedelen. Volgens Marisol moeten de pelgrims doorlopen naar Burguete.

De winterherberg blijft gewoon open en er zijn vanaf morgen maar 217 bedden beschikbaar. Het zou kunnen dat het van tijdelijke aard is. Wij weten het niet. Wordt vervolgd.

Zondag 23 april

Vandaag was het ook weer druk en pelgrims moesten naar de Bordas. Één keer moest de dokter en de ambulance opgeroepen worden. Na een intensief onderzoek mocht de patiënt in de Albergue herstellen. Hij moet een dag langer blijven. Verder nog twee pelgrims die het moeilijk hadden. Toevallig stond er een arts als pelgrim naast hem. Hij had suiker nodig. Tonny heeft een paar lepels suiker in zijn mond gestopt, wat wonderbaarlijk werkte. Een andere pelgrim, een Italiaan, was helemaal teneinde raad. Hij had bijna geen adem meer. Na hem wat water te hebben gegeven, herstelde hij. We hebben hem een bed gegeven wat toevallig nog over was op de derde verdieping. Zo ook een Duitse mevrouw. Het was een hectische middag.

Er was ook nog een Boda in de kerk. Wij stonden buiten bij de kerk te kijken toen Don Jesus Labiano met nog 3 personen naar me toekwam en vroeg of ik de drie mensen die bij hem waren de Sótano wilde laten zien. Een van hen was een oude schoolmeester die, waar nu de Albergue is, les aan de kinderen had gegeven. Ik heb een afspraak gemaakt, in overleg met El Jefe, om 14:00 uur. Wat schetst mijn verbazing: er kwam haast een hele schoolklas kijken. Allemaal volwassenen die daar als kind in het klooster gewoond hebben en daar naar school zijn gegaan. De meester, hij was er 's middags niet

bij, vertelde dat de Sótano een opslagplaats was voor de Patatas. Ik heb ze het gehele gebouw laten zijn. Wat een ervaring om de mensen uit te leggen hoe de Albergue nu in elkaar zit. En dan de verhalen van de oud-leerlingen. Eentje vertelde mij dat ze altijd de kleine ruitjes moesten schoonmaken, hij maakte hierbij een wrijvende beweging over het glas. Ze waren enthousiast over het werk dat wij als Hospitaleros deden. Ik heb ze hierover uitleg gegeven. Tot slot heb ik een groepsfoto gemaakt met een fototoestel van een oud leerling bij de toegangsdeur van de school. Dat is de deur die in het midden van de Albergue zit.

Maandag 24 april

Om 23.45 uur kwam er nog een pelgrim aanbellen voor een slaapplek. Gelukkig was er nog een plek vrij op de 1^e verdieping van een reservering die niet was gekomen. De pelgrim was in slaap gevallen in de Pyreneeën (jetlag) en had in het donker de weg gevonden naar Roncesvalles.

Dinsdag 25 april

Vandaag helaas een aantal mensen moeten doorsturen, wel waren er 3 bedden in de overloop/winterherberg bewaard voor late pelgrims (na 21.00 uur) echter dat is niet gebeurd.

Vanwege het regenachtige weer waren de pelgrims snel binnen vanuit St. Jean-Pied-de-Port.

Woensdag 26 april

Om ongeveer 18.00 uur waren alle bedden bezet en werden de pelgrims naar de Hotels doorgestuurd.

Donderdag 27 april

Sneeuw: en opnieuw rond 18.00 uur waren alle bedden bezet en werden de pelgrims naar de Hotels doorgestuurd.

Vrijdag 28 april *De overdracht.*

Periode 4 : vrijdag 28 april t/m 12 mei 2017

Hospitaleros: Clazien Rietveld-van Lunteren, Nico Wageveld, Willy Markese, Theo Broersen, Marianne de Bruyn, Kees Kruijff, Marianne Jansen, Tonny van Dijk

Aantal pelgrims: 3.486 (2016: 4.142)

V.l.n.r.: Marianne de Bruyn, Kees Kruijff, Willie Markese, Marisol, Tonny van Dijk, Marianne Jansen, Clazien Rietveld, Nico Wageveld en Theo Broersen

Zaterdag 29 april

Zo, nu ga ik maar eens van start om wat in het gouden boek te schrijven. Ik ben Marianne Jansen en hospitalear voor de allereerste keer. In 2015 was ik als pelgrim in Roncesvalles en het is nu een feest van herkenning. Ook Tonny is nieuw. De zes anderen: Kees, onze Jefe, Marianne en Theo, Willy, Clazien en Nico zijn onze vriendelijke en geduldige leermeesters. Het voelt meteen goed. Poco a poco raken we ingewerkt. Op woensdag 26 april was ik al op Bordeaux gevlogen en had daar een hostel vlak bij het station. Voor eventuele volgende Hospitaleros best de moeite waard om wat tijd in Bordeaux door te brengen. De volgende dag ontmoette ik Kees, Nico en Willy op het station en reisden we samen verder. In St.-Jean-Pied-de-Port ontmoetten we Clazien. Tonny zouden we pas later zien, want hij liep de berg over (stoer hoor!). En Marianne en Theo waren er de volgende dag met hun camper. De tocht met de taxi van St.-Jean-Pied-de-Port naar Roncesvalles was wel heel bijzonder. We kwamen meteen terecht in een sneeuwstorm en naarmate we hoger kwamen werd het steeds witter en kouder. Gelukkig kregen we met zijn zessen onderdak in een Borda op het Campamento. We hadden gehoord dat daar geen pelgrims meer mochten overnachten en wij waren daar dus illegaal! Heel zachtjes en zonder licht, want o jee, misschien kwam er nog wel controle.....

De vrijdag begon met een stevig sneeuwballen-gevecht, overdracht en gezamenlijke lunch met de

oude ploeg. Daarna meteen in actie. Voor ons nieuwelingen spannend genoeg. Om twee uur staat er al een gigantisch lange rij. Een mijnheer heeft zo lang moeten wachten dat hij bij "de kist" onderuitging. Liep gelukkig goed af. Uiteindelijk worden de kelder en de overloop aan het beddenbestand toegevoegd. Helaas werden nogal wat pelgrims weggestuurd, omdat er voor hen in de herberg geen plaats was.

Misschien mede door het slechte weer en de regen, loopt de wasserij op volle toeren. Tijdje

meegedraaid. Werkt haast verslavend om in de routine alle wasjes af te werken en ondertussen "diepgaande" gesprekken te hebben met alleraardigste Peregrinos.

Vandaag, zaterdag april 2017, een lange werkdag. De gewone routine. Ongewoon en uiterst pijnlijk is het feit, dat honderden pelgrims zich melden, terwijl we er maar ruim 250 kunnen opvangen. Vanuit St.-Jean-Pied-de-Port was al doorgegeven dat er daar over de 400 pelgrims overnacht hebben. Hoeveel daarvan willen bij ons slapen? We hebben er allemaal moeite mee, dat de lange rij wachtenden niet snel te horen krijgt dat er geen plaats voor hen zal zijn. Pas erg laat wordt het hun medegedeeld. In de omgeving blijkt ook alles vol en de opgeroepen taxi's moeten mensen soms ver weg brengen.

Laat op de avond kwam nog een Italiaanse jonge vrouw binnen. Totaal in shock, uitgeput, enz. Telefonisch overleg met een medische post. Volgens hen "normale" verschijnselen bij uitputting.

Advies om warme drank te geven en de situatie even aan te kijken. Ondertussen kwamen nog meer mensen binnen. Maar echt geen plaats. Uiteindelijk zijn vijf mensen met een taxi naar Valcarlos gebracht waar nog 10 plaatsen zouden zijn. Vier mensen waren zo boos dat ze elders onderdak gingen zoeken, terwijl er plek voor hen gereserveerd was in de taxi. Einde van een lange, lange dag.

Zondag 30 april

Het meest bijzonder van vandaag is dat we wakker werden met een enorme storm. Regen, wind, sneeuw, heel erg koud. Eigenlijk was het onverantwoord om over de berg te komen; mensen waren doodsbang geweest. Een Duitse man was gewoon omgewaaid en had zijn neus en voorhoofd ernstig beschadigd. Verder nogal wat mensen binnen gekregen die behoorlijk onderkoeld waren geraakt. Blauwe lippen, ijskoude handen, door en door nat en niet kunnen ophouden met rillen. Die kregen van ons een deken en warme thee. De Bomberos hebben vier mensen van de berg gehaald en bij ons afgeleverd. Enkelen zeiden dat het de ergste dag van hun leven was. Wat waren de mensen dankbaar dat de wasserij op volle toeren draaide. Zij vonden het geweldig, dat zij voor 3.50 euro de hele was konden laten verzorgen. Fantastisch dat we vandaag iedereen een bed konden bieden. Vanmorgen telefoontje vanuit het Genootschap met de vraag om de contacten met het pelgrimsbureau in St.-Jean-Pied-de-Port beter af te stemmen. Is opgepakt.

Maandag 1 mei , dag van de arbeid

Hier een feestdag. Het was druk in het dorpje. Veel dagjesmensen en druk kerkverkeer. Vooral vrouwen en kinderen in klederdracht en in processie. Mooi gezicht. Vandaag zonnig en fris en in vergelijking met gisteren een heerlijke dag. Veel mooie verhalen gehoord. Gisteren kwam een Zuid-Afrikaan die zijn portemonnee ergens had laten liggen. Hij had geen geld, maar werd fantastisch geholpen door een Hospitalero die zijn overnachting heeft betaald en een jonge Amerikaanse

pelgrim betaalde spontaan een menu voor hem. De Zuid-Afrikaan moest vandaag tot 12 uur blijven, tot zijn portemonnee werd nagebracht. Alles weer in orde! Ik sprak een Australiër, die de as van zijn overleden vader bij zich had. In een thermosfles. Elke dag strooide hij wat uit op zijn Camino. Prachtig toch.

Verder een echtpaar uit Canada met drie jonge kinderen. Een van die kinderen was zo te zien ernstig gehandicapt en zij werd in een speciaal karretje overal mee naar toe gereden. Minder leuk is het verhaal over een Zuid-Koreaanse meisje. Zij had haar rugzak naar Roncesvalles laten sturen, maar die was niet aangekomen. De hele dag een hoop gedoe ook omdat de communicatie met haar zo moeilijk verliep ondanks het gebruik van een vertaal-app. Helaas hebben we haar probleem vandaag niet op kunnen lossen. Ze kreeg van ons een deken, handdoek en zeep. Over het algemeen tevreden pelgrims. Opvallend veel mensen uit Brazilië en Italianen vandaag. Pas aan het eind van de dag moesten we wat mensen doorsturen, omdat we vol waren.

Dinsdag 2 mei

Vandaag dinsdag 2 mei 2017 een redelijk rustige dag. De rugzak van het Zuid-Koreaanse meisje bleek toch nog in St.-Jean-Pied-de-Port te zijn; zonder briefje! Vanmorgen werd er gebeld, dat de rugzak rond het middaguur naar Roncesvalles zou worden gebracht. Iedereen weer blij! Hele dag regen en daardoor ook veel leven in de wasserij. Willy en Tonny zijn daar al dagen in de weer en ze willen eigenlijk niet afgelost worden. Zo hebben zij het daar naar hun zin.

Vandaag kwamen twee Peregrinos te paard. Netjes de paarden in de wei afgeleverd; helaas gingen de pelgrims in een hotel. Vandaag zelfs wat bedden over. Vandaag was er een cameraploeg van TV Navarra en volgens de cameraman zou een en ander ook op de nationale TV komen.

Woensdag 3 mei

Vandaag bezoek van een familie wiens echtgenoot/vader/broer 9 jaar geleden in de overloop is overleden. Een emotioneel weerzien voor de nabestaanden. Bij de koffie lazen we de krant, Diario de Navarra met een paginagroot artikel over de sluiting van het Campamento en de rampzalige gevolgen daarvan voor de Peregrinos (en het klooster). Veel aandacht voor de problemen, maar waarschijnlijk nog lang geen oplossing?

Verder een gelukkig zonnige dag. Pelgrims vertellen hoe verschrikkelijk mooi de etappe was. De hele dag was er veel aanloop. Alles gaat lekker ontspannen. Weer vele verschillende nationaliteiten, o.a. twee Russische jonge dames.

Donderdag 4 mei

Uit onze dagelijkse contacten met het pelgrimsbureau in St.-Jean-Pied-de-Port weten we dat daar woensdag 369 pelgrims zijn aangekomen. Meer dan dinsdag en toen konden we het net aan. Nu

blijkt inderdaad dat de grotere toevloed bij ons tot problemen leidt. Meteen na de middagmaaltijd blijkt er al een grote groep wachtenden voor de inschrijving te staan. Het is mooi weer en met enige aandrang formeren we een wachtrij buiten. Op zich vinden de mensen dat wel prettig en het geeft binnen een rustiger sfeer. De wachtrij groeit onrustbarend. Dany, die vandaag de Mostrador bemant, samen met Kees, doet zijn best. Maar met het scannen erbij en de vele luidruchtige en aandacht eisende Spanjaarden en Italianen gaat het inschrijven toch langzaam. Daarbij komt dat Aterpea snel vol zit en we dan met 74 bedden te gaan het moment zien naderen dat we mensen moeten gaan teleurstellen. Die mensen hebben dan al een half uur à een uur in de rij gestaan. Pelgrims die via de achterdeur binnenkomen, kunnen we meteen teleurstellen: wachten heeft geen zin. En ook de mensen die achteraan de rij aansluiten melden we dat er voor hen hoogstwaarschijnlijk geen bed is. Ze druipen dan teleurgesteld af. Een enkeling, waar de uitputting van het gezicht af te lezen is, stort in. Maar toch moeten ze verder. Als in de rij duidelijk wordt dat er geen plek meer is, zoeken veel mensen hun heil bij de ho(s)tels. Die zijn snel vol. Uiteindelijk na het laatste bed in de Dependencia meldt Dany de laatste 15 à 20 mensen in de rij dat er geen plek meer is, dat Roncesvalles vol zit en dat er taxi's geregeld worden om mensen verder weg een plek te bezorgen. Er ontstaat veel onrust en boosheid, een rush op een stempel en op de taxi's. Twee pelgrims vinden het beneden hun waardigheid om zich met een taxi te laten vervoeren en gaan vermoeid lopend verder. Het is belangrijk om de mensen die in de rij staan snel duidelijk te maken dat we vol zitten; dan kunnen ze zelf alternatieven zoeken. We ervaren het als onbevredigend en klant-onvriendelijk om dat pas te doen nadat het laatste bed verkocht is.

Vrijdag 5 mei

Goed weer, we kunnen de rij weer buiten opstellen. Theo houdt de wachtenden bezig met grappen en grollen, maar kan ook streng zijn als het moet. Marisol is er weer en ze is niet blij als ze hoort dat het scanapparaat niet meer werkt. Het kost haar een half uur vergeefse moeite om het aan de praat te krijgen. Uiteindelijk zit er niets anders op dan het op te sturen naar Pamplona. Dan werken we vandaag (en het weekend) maar met paspoortnummers. Die laten we de pelgrims zelf op hun vragenlijst zetten, dan hoeven wij dat alleen nog maar te controleren. Dat gaat een stuk sneller! Marisol maakt er ook een beetje een wedstrijd van om de rij vóór te blijven. Marianne kan haar niet bijhouden met het vooraf informeren van de pelgrims in de rij. In ieder geval lukt het om iedereen uit de rij een bed te geven. De bus kan er echter al niet meer bij.

Maar er zijn geen verontwaardigde pelgrims; iedereen zoekt een goed heenkomen. Op een aantal personen na die opeens zielig blijken; maar ook voor hen is er geen plek.

Laat op de avond, net voor een enorme stortbui met onweer losbarst, komt er een jongedame met vriend. We hebben nog een bedje in de overloop (teruggegeven) en een reservering die een ander bed gekregen heeft. Dus we kunnen ze blij maken. Een andere pelgrim heeft een huilende jongedame zijn bed aangeboden en gaat ridderlijk in zijn tentje slapen. Hij had zich zijn nacht vast anders voorgesteld, want het regent dat het giet.

Zaterdag 6 mei

De jongeman die zijn slaapplaats aan het meisje (we dachten zijn vriendin) had afgestaan, zat 's morgens met een natte tent maar hij had goed geslapen. Het meisje was er zonder dank je wel vandoor gegaan! Een Duitser had zo'n zin om vanmorgen weer op pad te gaan, dat hij vergat om zijn wandelschoenen aan te doen. Pas in Burguete zag hij dat hij op zijn slippers liep om vervolgens weer snel terug te komen voor zijn schoenen.

Vandaag zonnig fris. De pelgrims konden weer buiten in het zonnetje wachten tot zij aan de beurt waren voor een bed. Toch vallen ook vandaag twee mensen flauw, eerst de inspanning daarna het wachten. De dag is rustig voortgekabbeld, maar tegen 10 uur 's avonds weer werk aan de winkel. Twee Duitsers kregen de laatste 2 bedden. Het licht in de heren-toiletunit van de Sótano begeeft het: ergens kortsluiting. Marisol komt persoonlijk om te helpen het op te lossen. Een Engelsman kwam tegen tieners met een soort buggy met opbouw. Hij loopt om te sponsoren voor dementie. We sturen hem weg (wat veel gemopper over christelijke waarden oplevert), maar roepen hem terug. Want met (telefonische) toestemming van Marisol mag hij in de bibliotheek slapen. Het laatste probleem is een mijnheer met een apneu-apparaat die geen stroom heeft in de Sótano. Hij verhuisde naar de eetzaal. Helemaal gelukkig. Later bleek dat op sommige stopcontacten in de Sótano een stickertje zit: daar staat wel stroom op. Dat was een kalm dagje met een speciaal staartje.

Zondag 7 mei

Vandaag gaan we vlot door het werk heen. We willen even wat van de omgeving zien; de een wandelend, de ander op de fiets. Ik (Marianne) heb zo genoten van mijn wandeling naar Espinal. Prachtig weer, naaktslakken op de weg, hagedisjes schieten weg. Heerlijk om zo in mijn eentje de weg te lopen die ik ook twee jaar eerder liep. Weer terug in Burguete tegen 12 uur, begon de mis in de Sint Nicolaaskerk. Wat een prachtig gouden altaarstuk is daar te zien. Al met al een kadootje na veel overdag binnen zijn. De meeste Hospitaleros laten de omgeving aan zich voorbijtrekken op een terras. Lekker weer. Het wordt een mak dagje met veel bedden over. Het is buiten gezellig met veel dagjesmensen. Maar we hebben te weinig te doen; eigenlijk missen we de adrenaline.

Maandag 8 mei

De routine slaat toe. We hebben wat meer tijd tussen schoonmaak en de maaltijd. Tonny, Marianne en ik gaan boodschappen doen in de Mercado in Burguete en geld halen uit de Telebanco. Op de terugweg gaat er een helse pijn (ja echt hoor..) door mijn voet. Ik ben in een doorn van de sleedoorn getrapt. Ongelooflijk, door mijn stevige wandelschoen, sok, in mijn voet. Bloeden.... Ik zit langs de weg om te proberen de doorn uit mijn voet en schoen te krijgen met de hulp van Marianne en Tonny. Onmiddellijk komt er een politiewagen aan met twee prachtige jonge agenten. Volop hulp, gereedschapskistje komt tevoorschijn en uit mijn schoen wordt de doorn vakkundig verwijderd. Dus pas op waar je loopt!

Het wordt toch nog druk in de middag. Een groep blinden en slechtzienden arriveert met hun begeleiders. Marisol heeft hen met drie geleidehonden op de derde gelegd. Allemaal met de lift naar boven. Later horen we dat ze het prima gedaan hebben; de nacht is rustig verlopen. Als de bus met allemaal frisse en energieke Spanjaarden aankomt, wordt het toch weer een chaos rond de Mostrador. De Spanjaarden laten zich moeilijk in de rij houden en beginnen opgewonden te raken als we een andere taal dan Spaans met hen proberen te spreken. Marisol heeft de gewoonte de bus als groep toe te spreken rond de Mostrador. Dat proberen we nu ook, maar dat leidt alleen maar tot meer chaos. Zeker als we de groep in tweeën binnen laten. In de tweede groep wordt duidelijk dat

we vol zitten. De meeste mensen vinden elders onderdak. Een Oost-Europeaan probeert zes mensen bij elkaar te organiseren voor een appartement in het hotel met zes bedden.

's Avonds belt iemand naar de Mostrador vanaf de berg. Ze zijn onderweg, nog 4 km, en of er nog plek is. Dat niet, maar kom naar de herberg en we zullen zien wat we kunnen doen. Het telefoontje klonk niet paniekerig en het was nog redelijk licht. Bij sluitingstijd nog geen mensen gezien. Nico loopt de route op, maar treft niemand en vraagt bij het hotel of ze daar soms zijn aangekomen.

Enigszins onzeker gaan we slapen. Als Nico terugloopt naar zijn plek op het Campamento ziet hij lichtjes in het bos. Vier Columbianen duiken gelukkig alsnog op.

Dinsdag 9 mei

Eigenlijk een "gewone" zonnige dag. Ruim op tijd voor koffie bij Casa Sabina. We blijven een beetje hangen op het terras met boekjes en zo. Theo gaat fietsen. Nico naar Le Poeder. De derailleur van de fiets van een Koreaan blijkt afgebroken en de beste man heeft zijn ketting nu van het voorblad naar het achterblad gespannen. Veel te strak. Hij is uren in de weer met een kettingpons en daarna hangt de ketting wat slap van het voorblad naar een kleiner achterblad. Dus nog zwaarder trappen.

Na de lunch wordt het weer flink aanpoten. Hoewel het aantal pelgrims vanuit St.-Jean-Pied-de-Port minder is dan de vorige dagen, lijkt het 's middags toch wat drukker. De pelgrims zijn gespannen. Maar vandaag kunnen we iedereen een bed geven.

Woensdag 10 mei

Vandaag meldde zich een jonge man. Hij weigert het vragenlijstje in te vullen. "Waarom moeten jullie dat weten?" en "Hoe kun je daaraan meewerken?" Marianne zegt hem dat invullen de enige mogelijkheid is hier te slapen. Na zijn invullen leest ze zijn naam: "aardling", uit Frankrijk bij nadere informatie. En hij heeft keurig zijn paspoortnummer ingevuld.

Het weer is wat wisselvallig, uitstekend om de berg over te lopen.

Harry van de volgende groep komt al even kennis maken. Daarna de groepsfoto om 11 uur.

Eigenlijk willen we een onderscheidende foto en maken vele grappen over waar en hoe. Zodoende staat Tonny met de centrifuge; hij is chef centrifugeerder en Nico met de vuilniszakken (veel afvoer geregeld). Trouwens, hij had nog een kleine aanvaring met een man die het afval weer komt ophalen. We bleken plastic en glazen flessen samen te hebben weggegooid in de gele container. Dus volgende Hospitaleros, opletten! Gele container alleen voor petflessen.

Op de trap staan 8 pakketten klaar, als dank voor onze inzet. Geweldig leuk, maar hoe krijgen we alles mee naar Nederland. Door dit alles komt het gevoel over het einde van deze periode erg dichtbij. Toch nog twee nachtjes slapen!

Willy vond 25 euro in de wasserij en kon dit gelukkig terugbrengen naar een Spaans meisje, bed 319.

Aan het eind van de dag konden we het laatste bed aan een Aziatisch meisje geven in de Dependencia, bed 34. Wat was zij gelukkig.

Om 7 uur staat er een heerlijke ovenschotel te pruttelen. Verwerking van o.a. de ontelbare Pimientos rood en groen en de enorme hoeveelheid eieren die steeds door het klooster bezorgd worden, tot een omelet geklutst.

Klazien en ik zijn om 8 uur nog naar de mis geweest. De kerk was behoorlijk vol. Er zijn geen rondleidingen meer, maar na de mis en de zegeningen kunnen de pelgrims die dit willen nog een

rondleiding krijgen. Vanavond speelt ook Real Madrid tegen Atletico. Voor de Spanjaarden/Madrilenen een heel belangrijke wedstrijd, maar kennelijk zijn er weinig Madrilenen want het is om 22.00 uur rustig en ligt ieder in zijn bed.

Donderdag 11 mei

An het eind van de dag komt een Amerikaans meisje binnen met verschillende rode vlekken op haar lichaam. De meningen zijn wat verdeeld of het muggenbeten zijn, maar de diagnose is toch bedwants. Al haar kleren worden gewassen (en dat zijn er veel), rugzak behandeld, enz. Zij vertelt, dat zij antropologe is en een film wil maken over hoe mensen zich verbinden op de Camino. Een Koreaanse vrouw krijgt in het achter trappenhuis een appelflauwte. Ze klaagt over steken in haar borst en vreest een hartaanval. De halve aanwezige Koreaanse gemeenschap bemoeit er zich mee. Vrouwen masseren haar handen en voeten en één behandelt haar zelfs met acupunctuur. Marisol laat een ambulance aanrukken. Die komt vrij snel, met vier mensen sterk. Na een uur blijkt dat de vrouw niets mankeert en alleen wat oververmoeid is. Marisol is not amused met alle vertraging in haar werk. Ze moet ook nog veel administratief werk doen; morgen is ze vrij. Maar als we met z'n allen 's avonds afscheid van haar komen nemen en haar bedanken voor de bijzonder plezierige samenwerking raakt ze ontroerd. We vinden haar een kanjer. Later zet ze er een aardig stukje over op facebook.

Vrijdag 12 mei

De laatste dag! Nico vertrekt na het ontbijt met de bus naar Pamplona en vandaar met de trein naar Oviedo. Daar start zijn Camino Primitivo. Om elf uur drinken we koffie met de nieuwe ploeg en dragen onze verantwoordelijkheid over. Nog een laatste gezamenlijke maaltijd bij Casa Sabina en we gaan allemaal ons weegs.

Tonny gaat lopend op pad naar Santiago. Marianne en Theo blijven met hun camper een nachtje op Ibaneta en gaan daarna op zoek naar een huis langs de Via Lemovicensis. Willy, Marianne, Clazien en Kees gaan met een taxi naar St.-Jean-Pied-de-Port en vandaar met de trein naar Bayonne. Het zit er op. We zijn moe, maar tevreden over wat we voor de pelgrims hebben kunnen doen en uitgesproken gelukkig met het geweldige team dat we hebben gehad. Om elf uur drinken we koffie met de nieuwe ploeg en dragen onze verantwoordelijkheid over. Nog een laatste gezamenlijke maaltijd bij Casa Sabina en we gaan allemaal ons weegs.

Periode 5 : vrijdag 12 mei t/m 26 mei 2017

Hospitaleros: Willem van de Wiel, Marianne van de Wiel, Karin Schueler, Dirman Heryadi, Harry Brandsen, Arie van Seters, Margreeth van Seters

Aantal pelgrims 3.422 (2016: 3.785)

**Achteraan: Willem van der Wiel, Harry Brandsen, Margreeth van Seters, Arie van Seters
Vooraan : Dirman Heryadi, Marianne van der Wiel, Karin Schueler en Marisol**

Vrijdag 12 mei

Zouden we er allemaal weer zijn? Ja, hoor; iedereen is de berg weer opgegaan en het is alsof we elkaar gisteren nog zagen. Iedereen is helaas wel 7 man, want Jozef is er niet bij. Dat wisten we al voor we vertrokken, maar niettemin voelen we het nu echt. We weten hoe graag hij mee zou gaan, maar helaas, zijn conditie laat het niet toe. We vragen ons af hoe we het met wakken zullen gaan doen. Margreeth heeft het Laudamus van Jozef toegestuurd gekregen. We gaan het proberen morgenochtend; we, dat zijn Arie en Harry en Margreeth.

De overdracht is duidelijk en to the point. Nieuw voor ons is dat we het sanitair van de overloop in het takenpakket hebben. Dat de Sótano weer open is, dat was ons al per mail meegedeeld.

Na een heerlijke maaltijd in een gerestyled Casa Sabina gaan we aan de slag.

In de loop van de middag arriveert er een pelgrim uit Holland; met een karretje. Hij heeft een brief van de bisschop dat hij in de kerk mag slapen. Tja, daar gaan Hospitaleros niet over. Na contact met het Colegiata komt hij toch maar weer bij ons. Echter, hij heeft geen cash. Dan slaapt hij wel buiten, besluit hij, onder de poort. Het weer wordt kouder en regenbuien nemen toe. De nicotine-behoefte doet hem besluiten naar Burguete te gaan en ja, dan kan je ook wat cash opnemen en een slaappleats kopen. Hij is nog net op tijd, we zijn bijna vol. Karretje in het fietsenhok. O jee, slaapzak zit

nog in de kar. Terug naar het fietsenhok. Portemonnee? Kwijt? Terug naar fietsen hok. Bednr? Och, in de kar in het fietsenhok. Eindelijk .... Hij kan naar zijn bed. De volgende morgen is er een vergelijkbare situatie, maar dan in de poort voor het fietsenhok. Er is een selectie van wat wel en niet verder mee mag met hem. Het karretje gaat hij in Pamplona verkopen. Overbodige spullen zal hij terugsturen. Wat zal Santiago bereiken?

Er is een jonge vrouw met enkelproblemen en er zijn heel wat pelgrims met onderkoelingsverschijnselen. Vooral in de overloop is het bijkans onmogelijk om hen bij te staan, domweg omdat er geen ruimte is.

De volgende morgen brengen we de pelgrim met enkelblessure naar el Centro de Salud in Burguete. We hopen dat het mee zal vallen en dat ze verder kan op de Camino.

Zaterdag 13 mei

Het trio zingt vol overgave het " Laudate Dominum" op etage 1,2,3 en in de Sótano. De reactie van onze gasten is elke keer weer hartverwarmend, bijv. the melody is going with me on the Camino.

's Morgens bij het ontbijt horen we dat er een bestuurslid zal komen die dag. Voor overleg met het Colegiata. Dat zou al lang bekend zijn. Dat wij het niet weten bevreedt ons. Enfin, we doen ons werk.

De routine is er nog steeds en de fijne en soepele samenwerking ook. Het weer is beter vandaag en dat merk je meteen aan de conditie van de pelgrims. Het buiten wachten voor de inschrijving, lekker op een bankje in de zon, dat doet een pelgrim goed. Die middag ontvangt Willem in de kist een pannetje. De dame in kwestie heeft besloten dat zij dat pannetje niet meer mee neemt. Willem is verheugd, een pannetje van Sovjetmakelij en dito conditie is toegevoegd aan zijn collectie.

Hoog bezoek...

Zondag 14 mei

Moederdag, stralend weer en allemaal blijde mensen gaan 's morgens weer op pad. Ook de oude meneer met zijn bijrijder, zijn knuffelmascotte. Een kersverse opa op pelgrimage denk ik zomaar.

Er is processie, er wordt prachtig gezongen tijdens de mis en het is loeidruk met dagjesmensen. Het is zo warm dat de pelgrims het buiten wachten verruilen voor binnen. Om het toch soepel te laten verlopen besluiten we met de kleuren te gaan werken. Iedere 1 e en 10 e pelgrim krijgt het kleurenbordje. Het werkt goed. Mensen zijn meer ontspannen. Durven bijv. even naar het toilet te gaan of water te halen. Weten bij welk groepje je hoort geeft een gevoel van veiligheid. Het loopt vol en helaas moeten we mensen doorsturen. We kunnen niet veel doen. Helpen met telefoonnummers voor de taxi's en de lijst met Albergues laten raadplegen. Tip: een foto van de lijst met Albergues in de smartphone laten zetten is handig. Heel laat op de avond arriveren er nog 2 - naar later blijkt Thaise - dames op leeftijd op de fiets. Ze zijn oververmoeid en raken in paniek nu er ook nog eens geen bed is. Communiceren met taal is nauwelijks mogelijk. We zetten hen in de eetzaal en laten hen wat eten en drinken. We overleggen en besluiten hen de bibliotheek aan te bieden.

Wegsturen in het donker vinden we onverantwoord. De volgende morgen vraagt Harry een goed Engels sprekende Koreaan of hij met ze wil praten. Dat wil hij wel, echter na een paar zinnen zegt de man: ze spreken Taiwanees en ik niet. Ze gaan door, maar we manen ze om toch vooral niet met de fiets onverharde voetpaden op te gaan. Dat doen we m.b.v. Google maps. Leve de smartphones!

Ook na tien arriveert er nog een Spaanse schone, die gereserveerd heeft. Harry gaat naar beneden en doet open. Zij heeft nog geen stap gelopen, is gesoigneerd en fit als een hoentje. Willem is zichtbaar not amused." Naar je bed en mondje dicht en er wordt niet gedoucht." De volgende morgen komt ze de Mostrador in, waar Willem in de kist zit. Zegt ze: "O, you can smile".

Maandag 15 mei

Onieuw een stralende dag. Onze "special guest " gaat weer weg. De vragen die we hebben over de situatie met de Sótano en het schoonmaken van de overloop zijn aan de orde geweest in het overleg tussen Bestuur en het Colegiata. We krijgen een compliment voor ons teamwork, de efficiëntie die we laten zien en vooral ons enthousiasme dat we uitstralen naar onze gasten. Fijn om te horen. Later die dag zegt Marisol dat we de overloop niet hoeven schoon te maken als de Sótano gevuld is. Tja, die is tot nu toe dagelijks vol en daarna pas komt de overloop in beeld. Onze conclusie is dat de overloop dus niet hoeft. Om 19 uur is alles weer vol. Als ik met een jong stel in de overloop kom, is er een Franse dame die de jongeman toevoegt: " O no, we only prefer women in this room". Hij vat het gelukkig op als een grap, maar of dat zo was ...?. En is de uitspraak van een Koreaanse pelgrim dat er teveel Koreanen op pelgrimage gaan nu wel of geen grap?

Dinsdag 16 mei

Ook deze dag begint weer als een zomerdag. Open ramen, stilte, het wordt lichter, vogelzang en daarna ons gekweel om 6 uur. Iedereen heeft er zin in. De meeste pelgrims gaan stralend de deur uit.

Met een persoonlijke "Buen Camino" als laatste groet, verdwijnen ze in het donker van de poort.

Wij gaan weer aan de slag. Informeren nog eens naar het Mochila transport. Alleen onze eigen envelopjes gaan in de transportkast. De praktijk leert ons dat het beste advies is dat mensen informeren bij het hotel of bij la Posada.

Deze middag loop ik met 5 Koreaanse dames naar de bagagekast om de bagage op te halen. Ze persen zich alle vijf tegelijk de kast in. Alles klem. Ik sta bij de ingang en wacht. Na enig gerommel en gestommel komen ze er een voor een uit. Steeds komt er een tevoorschijn, buigt met gevouwen handen in mijn richting en stapt over de drempel. Ik moet denken aan "achterwerk in de kast" van de VPRO en heb moeite om niet te lachen.

De wasservice wordt rond 18 uur uitgebreid met reparatieservice.

Karin repareert de hoeslakens met gaatjes, terwijl ze in het zonnetje zit. De totaal versleten hoeslakens waar je doorheen kijkt, verknippen we tot poetsdoeken. Vooral die van badstof werken als een tierelier.

We zijn tegen 19 uur al weer vol en moeten zo'n 40 mensen doorsturen. Gelukkig is het mooi weer en zijn de mensen niet uitgeput of iets dergelijks. In overleg met Marisol worden er -als we vol zijn 3 bedden voor noodgevallen gereserveerd. Toewijzen naar eigen inzicht.

's Avonds, na 22 uur gaat de bel. Een jonge pelgrim in kennelijke staat wordt bijkans aan onze deur afgeleverd door de serveerster van La Posada die in het achterhuis woont. Gelukkig is hij niet erg lawaaiig en hij schuift met kleren en al in zijn slaapzak. De volgende morgen is hij weer paraat. Wel meen ik te zien dat hij bijna beschaamd wegkijkt en hij is snel vertrokken.

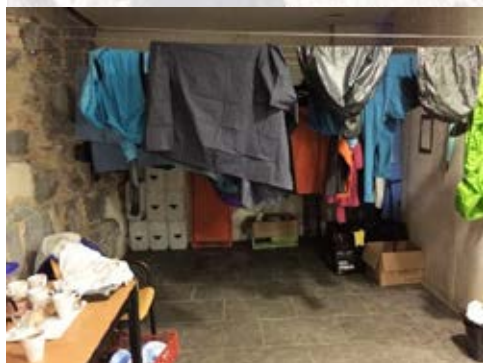
Woensdag 17 mei

Een mevrouw die op weg gaat drukt me op het hart dat ik toch vooral mijn collega's moet vertellen hoe heerlijk zij haar verblijf bij ons heeft gevonden. Jullie stralen zoveel enthousiasme uit en geven aandacht aan iedereen. Dat geeft zelfvertrouwen. "Ja, ik kan het, het gaat lukken." Ik breng 's morgens een pelgrim naar het Centro de Salud in Burguete. Er was gisteravond met haar gepraat over haar hartklachten. Er komt een timmerman die de kastsloten vervangt in de Mostrador en op de 1e verdieping. De sloten steken wel 2 cm. uit. Het is niet fraai en je kunt je er lelijk aan stoten. De sleutel kan niet aan de dicht gesoldeerde sleutelbossen. We hangen er twee met ieder een rood lint in het appartement.

Voor morgen is de verwachting dat het gaat regenen. We maken "een regenplan". Alle deuren in de Corridor gesloten houden, behalve keuken en eetzaal. Mensen vanaf 12 uur binnen laten. Een rij wasrekken in de Corridor en een krat kranten in de Botas kast. Om 14 uur eerst de mensen die al een bedbon hebben informeren en naar boven laten gaan en meteen de wasserij openen.

Donderdag 18 mei

Het regenplan werkt goed. We delen chocolaatjes uit aan de wachtenden in de rij. Arie wrijft vele verkleumde handen weer warm en waar nodig geven we warme thee. 's Avonds om 22.30 uur hebben we 53 wasjes gedraaid. We zetten de kratten met droog goed in carrousel op de grote tafel in het midden van de wasserij. Het werkt goed. De sfeer is opperbest en het is nergens een natte bende.

Die middag wordt er een pelgrim van de berg gehaald die met de Bomberos naar het ziekenhuis moet. Waarschijnlijk gebroken enkel. Ook is er een Franse pelgrim met pijn in de nierstreek. Zij wordt de andere morgen naar het medisch centrum in Burguete gebracht. Vandaag zijn we voor het eerst niet vol. 192 pelgrims. Het sneeuwt boven en het wordt steeds kouder. We hebben contact met St.-Jean- Pied-de-Port. In verband met het weer was hun advies aan de pelgrims geweest om de route via Valcarlos te lopen. Er zijn geen meldingen van Chinchas. Het is zeker

zinnig om contact te hebben als er bijzondere zaken gesignaleerd worden. De aantallen, tja, heeft dat wel zin, nu er geen Campamento is? We kunnen er immers niets mee.

Vrijdag 19 mei

Deze ochtend begint ijskoud en mistig met af en toe een beetje drizzle. Het ochtendritueel verloopt rustig. Om half zeven zijn bijna alle kratjes al opgehaald in de wasserij. Hoewel er meer in te pakken is voor de pelgrims in verband met de natte toestand gisteravond is iedereen toch op tijd weer "on the road". De Botas kast ziet eruit alsof er een explosie is geweest. Overall proppen kranten. Het weer verbetert langzaam maar zeker, maar het blijft vooralsnog zeer koud met vorst in de nacht.

Wij zijn rond met de bedden en vanmiddag verkassen we voor de lunch naar La Posada. 's Middags is het droog, maar het blijft koud. We zijn niet vol en hoeven dus niemand door te sturen. Er komt een groep jongelui, die hun tenten willen opzetten. Ze lopen een March for Peace, niet de Camino. Ze hebben geen geld, zeggen ze. Ze gaan naar Don Valentino en die beslist dat ze de tenten mogen

opzetten. Ze hebben hem beloofd dat ze morgen met geld en identiteitskaarten naar de Mostrador komen. Wij denken er het onze van en helaas, maar waar, er verschijnt 's anderendaags niemand. Don Valentino komt zaterdagavond informeren. Hij is niet blij en vertrekt weer snel.

Zaterdag 20 mei

Wat hebben we toch iedere ochtend een heerlijk ontbijt. Vers sinaasappelsap, gekookte gepelde eitjes, jawel... en warme thee en koffie. Dirman geeft ons het gevoel van een 5 sterrenhotel.

Vandaag verwachten we veel pelgrims. Er zijn 72 reserveringen. We nemen de procesgang nog eens door. Om 14 uur starten we. Eerst de pelgrims die al een bed hebben wegwijs maken en naar hun bed helpen. Ondertussen de "nieuwe" in een rij buiten zetten en starten met de registratie. Het scanapparaat is kapot. Dat versnelt de procedure aanzienlijk. Wie gereserveerd heeft wordt uitgenodigd om met Willem naar de bibliotheek te gaan. Daar vullen ze de formulieren in en krijgen de diverse bonnen uitgereikt. De rij wordt korter. Helaas, al om 16 uur zijn we vol. Om 17 uur zijn ook alle kamers van Hotel Roncesvalles, La Posada en Casa Sabina bezet. We informeren mensen opdat ze een keus kunnen maken. Doorlopen naar Burguete, bed reserveren en taxi bellen, of taxi bellen en in overleg met de chauffeur een onderkomen zoeken. Er vloeien heel wat tranen die avond. 's Avonds laat wordt ook het "noodbed" nog bezet en vervolgens komen er even voor tien uur nog 2 vrouwen, waarvan een zeer uitgeput. Het is al donker. We leggen ze met matje en slaapzak in de bibliotheek. We hebben zeker 40 mensen door moeten sturen.

's Avonds bellen we met Mr. Aspirot van het Pelgrimsbureau in St.- Jean-Pied-de-Port. Hij verwacht dat 300 pelgrims doorkomen. Goed weer, geen Chinchés. We spreken af dat hij ons waarschuwt als er Chinchés gesignaleerd worden en dat wij zo wie zo maandag weer contact opnemen.

Zondag 21 mei

Het ochtendritueel- zingend de zalen rond- wordt in de Sótano met applaus beloond. De ochtenden zijn eigenlijk het allerleukst. Eindig je 's avonds in mineur met zoveel doorverwijzingen, 's morgens is de sfeer opperbest. Het wordt een mooie heldere dag. Als we om 8 uur gaan sluiten zit er een pelgrim op een bank in de cour, die zegt dat ze gisteravond om 22.15 uur is aangekomen en de nacht buiten heeft doorgebracht. Ze had de bel niet kunnen vinden. Het bevreedt ons, daar we na tien uur nog buiten waren i.v.m. een pelgrim die te laat was en nogal luidruchtig om toegang vroeg. Na het ontbijt zien we haar niet meer terug. Wij houden vandaag zondag. Geen extra klussen. Na de koffie genieten we van de processie bij de kerk en van het mooie weer. Het eten loopt bij La Posada ook goed. 's Morgens na de koffie het menu halen, invullen en terug brengen en even voor één uur aan tafel. Zo zijn we mooi op tijd voor de ontvangst.

We werken volgens het werkproces van gisteren maar met een kleine variant. We laten mensen in de rij al hun formulier invullen met behulp van 2 tafeltjes bij de buitendeur. We hebben minder reserveringen, maar desondanks zijn we om 17.30 weer helemaal vol. Die avond concluderen we dat deze variant niet echt een versnelling oplevert. De sfeer is wel goed onder de wachtenden. Ze zijn actief betrokken bij het proces. Er is voortgang zichtbaar en de saamhorigheid treedt meer op de voorgrond dan de chagrijn dat er gewacht moet worden. Winst dus

Maandag 22 mei

Het is een prachtige morgen met een strakblauwe lucht. De pelgrims gaan vroeg op pad. We maken schoon en genieten van het mooie weer. Twee van ons wandelen naar Burguete om ,om 13.00 uur weer aan te schuiven bij La Posada voor de lunch. En alle dagen is Dirman van 14.00 tot 22.00 uur in de hal en heet de pelgrims welkom in voortreffelijk Spaans. Heerlijk dat we vandaag niemand hoeven teleur te stellen. 's

Avonds bellen we Mr. Aspirot. Hij meldt 350 pelgrims. Als we rekening houden met Orisson (achterlopers) en Espinal (voorlopers) en de Hostal/hotelslapers, schatten we in, dat we voldoende bedden hebben. En inderdaad, we redden het. 's Morgens loopt een pelgrim met een boekje "Spaans op reis" in de hand op me toe en wijst aan: "this is a very outstanding place to stay".

Dinsdag 23 mei

Een bijzondere dag wat het weer betreft... boven op de berg zon, maar een geweldige sterke wind drijft voortdurend mistflarden de vallei in. Er komen vandaag regelmatig pelgrims binnen. De zon schijnt en dus lijnen we op in de gang. Het vooraf invullen laten we los, maar we beperken het aantal pelgrims in de Mostrador tot 10. Dat bevalt heel goed. Minder geluidsoverlast werkt bevorderend op het tempo. Een pelgrim uit Orisson heeft zijn ondergoed vergeten en belde onderweg naar de Hostal aldaar. Zij gaven het mee aan 3 jonge vrouwelijke pelgrims, die vervolgens eerder in Roncesvalles arriveren dan hij. De grootste lol natuurlijk toen de man in kwestie arriveerde en zijn ondergoed aangeboden kreeg. Een pelgrim uit Italië vond Roncesvalles werkelijk het einde. Zo mooi, zo schoon, zulke aardige en gastvrije mensen. Hij besluit spontaan om lid te worden van de Nederlandse vrienden van St Jacob. Na de pelgrimage zal hij ook Hospitalero worden. Ook vandaag is God met ons. We hoeven niemand teleur te stellen.

Woensdag 24 mei

Het is wederom een prachtige morgen. We hebben nog nooit zulk mooi weer meegemaakt. Om 21 uur bellen we Dhr. Aspirot. Voor morgen geen bijzonderheden te verwachten. Over 2 dagen zit onze taak er weer op en geven we het stokje door. We nemen een afscheidsfoto met Dany erbij. Hij is een voortreffelijke collega voor Marisol en voor ons.

Die avond wordt de overdracht samengesteld en maken we de eindbalans op. We zijn allemaal heel tevreden met de wijze waarop we hebben gewerkt. Op deze plaats een groot compliment voor onze Jefe Willem, die het mogelijk heeft gemaakt om de klus op uitstekende en aangename wijze met elkaar te klaren.

Periode 6 : vrijdag 26 mei t/m 9 juni 2017

Hospitaleros: Maud van Rooijen, Martin van Rooijen, Sjaak Sies, Gerard van Drecht, Ben Bunink, Rem Jonker, Diana Quanjier, Georges Willems.

Aantal pelgrims 3.058 (2016: 3.210)

v.l.n.r. George Willems, Sjaak Sies, Rem Jonkers, Diana Quanjier, Marisol, Maud van Rooijen, Martin van Rooijen, Ben Bunink, Gerard van Drecht.

Verslag Periode 6

Een nieuwe route om in Roncesvalles te geraken. Met Vueling vliegen naar Bilbao. Direct bij de aankomsthal staat de bus klaar naar San Sebastian. Zonovergoten, een aanrader.

Donderdagavond met ons team nog een glaasje gedronken onder een prachtige flonkerende sterrenhemel bij de Bordas en vrijdag hebben we een heel plezierige werkoverdracht gehad met Ploeg 5. Complimenten, zij hebben de herberg glimmend en blinkend achter gelaten.

En dan die eerste middag, het is toch wel fijn dat we ervaren Hospitaleros zijn, met Georges als leergierige nieuweling. Een Zuid-Koreaanse is laat in de middag gevallen bij de afdaling, moet gehecht worden. Met alle bagage, ja zware rugzakken uit de berging, in een taxi gezet naar het ziekenhuis in Pamplona. Onze zuster Clivia, kon meteen vol aan de slag, blaren prikken, geruststellend toespreken, aai over de bol!

Ondanks serieuze voorbereiding wordt Diana door griep geveld. 2 dagen met koorts in bed, geweldige medicijnen en zie, na twee dagen scharrelt ze weer rond.

Tot nu toe dagelijks rond 200 pelgrims, alles overzichtelijk, dus niet nodig om met de batjes te werken.

Zondagavond hebben we besloten het verdriet over verlies AZ met een slokje weg te werken. Daarna storten we ons op het winnen van de Roze Trui van onze Kanjer, du Pain, du Vin: Tom Dumoulin!

Sommige pelgrims gaan echt voor het zekere en maken van alles foto's. Zo ook 2 Zuid-Koreaanse dames waarvan de rugzakken niet waren meegekomen. De foto liet zien dat ze verstuurd waren naar Hostal Roncesvalles, Sjaak liet ze maar naar het hotel gaan, en bingo. Met zijn T-shirt uit Pyongyang trok hij de aandacht en is er uitgebreid over dat bizarre land gesproken.

Zondag hebben Sjaak en Ben een verkenning rondje gelopen, wat zien ze er fit uit! Sjaak traint voor de halve marathon van Roncesvalles in het najaar.

Martin heeft de eeuwige liefde van een Française verworven, hij heeft haar wandelstokken gerepareerd, een klus waar hij eerst goed over moest nadenken hoe op te lossen. Wat een kerel!

En dan vanmorgen de strijd met de bedwantsen. Hij maakt er, samen met Rem een geweldig spektakel van. Voor de overige Hospitaleros is het de eerste keer dat ze hiertegen in actie komen.

Een Zuid Koreaanse heeft haar maaltijd tickets verloren en wil van Marisol nieuwe. Als op haar eigen verantwoording gewezen wordt op een fatsoenlijke manier gaat ze onfatsoenlijk en met een agressieve ondertoon tekeer tegen Marisol. Die blijft bewonderingswaardig beleefd en geeft haar een nieuw ticket voor het diner. De betreffende dame eist ook nog een ticket voor haar ontbijt en blijft richting Marisol verbaal agressief en onfatsoenlijk. Ze is door ons weggestuurd.

Later op de avond als ze terugkomt, wordt ze op haar gedrag aangesproken. Gaat uiteindelijk met een Camino boodschap naar haar bed: "Hoe komt het dat je het nodig hebt om op deze manier met mensen die jou behulpzaam zijn om te gaan".

Dinsdag is het nat, heel nat. Regen en mist. Dus moedige, vermoeide en natte pelgrims, komen allemaal tegelijk aan, de stickers met kleurtjes willen dan echt niet plakken. Dus maar weer ouderwets in de rij, alles verloopt zeer beheerst, zelfs mensen uit de dagelijkse

Pamplona bus stellen zich flexibel op.

Ondertussen valt een Amerikaanse van een bovenbed met haar hoofd tegen de houten rand van het onderbed. Ze heeft een goede snee in haar hoofd. De arts wordt opgetrommeld en heeft de wond met drie hechtingen gerepareerd.

Aan de arm van Sjaak wordt ze naar haar "DINER" gebracht, want ze liet zich de maaltijd niet ontgaan.

Een arts uit Anchorage, met vrouw en baby langs de Camino, heeft gerust kunnen stellen dat het niet zo erg was.

En dan die ongewenste gasten, nl. Franse bedwantsen!!!!

Maar de "BUGSBUSTERS" Martin en Rem, pakken ze kordaat aan, aanvankelijk 1 cabine, maar uiteindelijk worden 5 cabines "uitgerookt" en pas na controle, uren later, mogen de bedden gebruikt worden.

Helaas, de volgende morgen, wordt er weer een armee (5 stuks) gevangen. Elke dag komen de "BUSTERS" met het stoomapparaat naar boven, controleren de bedden, zodat de "Pinches" geen kans krijgen om lekker te snoepen van de pelgrims.

Na vier dagen van controleren geven ze het groene licht. En dan..... Komt een vrouw naar een van ons toe met de bekende bulten. Volgens protocol gericht op het bestrijden van die ROT beestjes haar en haar spullen en haar bed behandeld. Om 22.00 uur alles schoon.

Wij hebben zo ongeveer om de 2 dagen contact met het pelgrimsbureau in St.-Jean-Pied-de-Port. Omdat we eerder in de week een Nederlandse vrijwilliger spraken die daar werkt (Herman) bellen we hem op. Gaat toch wat makkelijker dan met Jean..... Wij hebben hem gemeld dat er een pelgrim gearriveerd is met een besmetting van bedwantsen, vermoedelijk opgelopen in een herberg links van het pelgrimsbureau. Is een bekende niet al te schone herberg.

Wat we in het Protocol missen?????

Hoe is het voor degene die dit overkomt?

Je hele rugzak wordt ingenomen: je moet je persoonlijke eigendommen afgeven, je weet niet wat ze er mee doen. Je moet je in een wasruimte die vol staat met andere pelgrims achter een gordijn uitkleden. Je voelt je schuldig.

Gelukkig is zij goed opgevangen en heeft ze de nodige aandacht gehad. Maar hier zal zeker ook een protocol voor opgesteld moeten worden. We denken in deze teveel aan de herberg en niet aan de persoon die het betreft.

De spinners (centrifuges) zijn aan het einde van de levensduur. Wat een ellende op natte dagen met wel 50 wasjes. Ze worden vlotjes weggewerkt door Ben en Georges. Ook hier frustratie dat we door de techniek in de steek gelaten worden.

Sjaak doet een zeer dringend verzoek aan het bestuur om dit vandaag op te lossen door een Spaanse centrifuge te laten komen.

In al zijn wijsheid heeft het bestuur hier negatief over besloten. We voelen ons in de steek gelaten.

Jefe Sjaak gaat vanavond naar de kerk om 20.00 uur. Misschien dat er morgenochtend dan toch een centrifuge voor de deur staat.

Helaas, het is bijna een dagtaak om die centrifuges aan de gang te krijgen en te houden. Mede dankzij onze techneut en het slechte weer.

Op deze prachtige donderdag duurt het lang voordat de stroom pelgrims op gang komt. Maar dan komt er ook een stroom en we maken het mee: het bordje compleet hangt aan de deur. Het was vandaag ons laatste diner in La Posada en zoals gebruikelijk kreeg de Camarera (bleek familie te zijn van Marisol) de Propina , na een korte toespraak door de Jefe en natuurlijk een Ambrazo Fuerte.

We zijn vol.

We brengen pelgrims naar La Posada voor de eerste overloop, per kamer wordt er € 85,00 gevraagd.

Indien vol naar het hotel, en daarna pas worden er taxi's ingeschakeld.

De bekende lekkage op de 2^e verdieping, waarschijnlijk veroorzaakt door veel water op de vloer van het sanitair heren 3^e verdieping. Effe droogmoppen en het valt weer mee.

We voeren een discussie over het aantal pelgrims per nacht: Tellen we de echt aanwezigen of ook niet gekomen reserveringen? Onze Jefe kiest ervoor de fysiek aanwezigen te registreren op het rekenblad.

Vrijdag hebben we de Pelgrims opgesteld buiten het gebouw, we zijn begonnen aan de achterkant. Door opkomende mist werden we genoodzaakt de rij te verplaatsen naar de voorkant. Toen het daar ook te koud werd wederom verplaatst, nu naar binnen, naar het begin van de rij bij de schoenenruimte.

Helemaal vol en een enkele pelgrim raakt geïrriteerd. Dit wordt gauw goedge maakt door de Hugs die we krijgen van de dankbare pelgrims die een bed krijgen.

aterdagmorgen als we bij Casa Sabina bij de koffie zitten zien we allemaal chic geklede dames en heren lopen. Een enkele heer in uniform van de Guarda Civil. Wat blijkt? Een bruiloft. Enkel van ons gaan naar de mis, maar het is

een lange plechtigheid, waardoor ze het jawoord van het bruidspaar missen.

Een tweede bureautje is gecreëerd in de gang. Hier worden de pelgrims die een stempel komen halen opgevangen. Het formulier wordt hier ingevuld en een van ons haalt binnen een stempel. Zo nemen we wat drukte weg bij de balie.

Want het scannen van de paspoorten en het verkopen van de menutickets zorgt ervoor dat het inchecken tijd vraagt. We wennen eraan. En degene die in de kist zit, zet zijn verstand op nul en doet het gewoon.

Op woensdag komt er een Hongaarse dame, die door een van onze mannelijke Hospitaleros gevraagd wordt, achter aan de rij aan te sluiten. Tot drie keer toe wordt dit aan haar gevraagd. De vierde keer wordt zij dringend en duidelijk verzocht, toch achteraan te sluiten. Ze raakt helemaal overstuur, begint te huilen. Maar wordt door een andere Hospitalero opgevangen en sluit uiteindelijk gewoon achter in de rij aan. Ze wordt opgevangen door mede pelgrims en heeft later haar verhaal kunnen doen bij de Jefe.

Ze wil uiteindelijk een beklagformulier en dit is haar gegeven.

De volgende morgen bij vertrek wil ze het adres van het Colegiata. De ochtendploeg zegt het even op te zoeken. Dat staat haar niet aan. Ze vindt dat ze opnieuw vernederd wordt, dat we expres haar een formulier in het Spaans hebben gegeven. Weer een scheldpartij naar hun. Noemt een van onze collega's (73 jaar) een Stupid Boy.

Ja, ook zulke pelgrims lopen er rond. We krijgen ze gewoon in alle maten en soorten.

Gelukkig zijn de meeste pelgrims heel enthousiast, blij dat alles zo schoon is, dat wij zo vriendelijk zijn. Dus wat willen we nog meer. **HIER DOEN WE HET VOOR.**

Klacht van een zeer opgewonden Spanjaard die niet had kunnen slapen omdat de ventilator in de overloop constant aanstaat. Hem kunnen sussen door een ticket voor het ontbijt te geven.

Helaas is het "bureautje van George" ingestort en de nieuwe ploeg zal iets anders moeten verzinnen om de stempelaars van dienst te kunnen zijn.

Woensdag is Hans Perik gearriveerd met .....2 centrifuges. Wij dachten spiksplinternieuw, in doos, maar nee, 2 e hands centrifuges. Het prijsje zat er nog op € 39,00 !!! Ze doen het gelukkig goed, beter dan de oude exemplaren. **ALLEEN BLIJKT ER EEN TE LEKKEN.....** Maar daar zal Hans in de komende periode wel naar kijken.

Wat betreft pelgrims met dieren hebben we Brazilianen met paarden mogen huisvesten. Verder kwam een Fransman langs met een ezel en hij wilde daar niet van gescheiden worden.

Helaas kan dat niet: op de camping mogen geen ezels en op de weide voor de dieren geen tentjes. Helaas moest hij dus verder, overigens zonder boos te worden. Hij zei alleen te hopen dat de ezel verder wilde. Die wilde kennelijk wel want samen trokken ze verder.

Op de laatste avond hebben we George het getuigschrift Hospitalero uitgereikt met daaraan de bekende gezegende gele bandjes.

Op donderdagavond waren alle Hospitaleros voor de nieuwe periode aanwezig en zij hebben van ons uiteraard een feestpakket gekregen om de avond door te komen. Geslapen hebben zij op het Campamento waar de volgende morgen de paarden voor de deur stonden.

Er is een filmploeg van de BBC langs geweest en ook een Duitse filmploeg.

Er is een opname gemaakt met Maud in de Mostrador die een acterende pelgrim inschrijft. Hier hebben we helaas geen beelden van.

De overdracht in de bibliotheek verliep ons inziens goed en is afgesloten met de overdracht van sleutelbos nr. 1 in aan de nieuwe Jefe. En daarmee was de herberg overgedragen en we hopen natuurlijk dat zij er net zo goed voor zorgen als wij.

Een tip voor de volgende overdracht: Het diner is met veel mensen, in ons geval 17 en een complete menu lijst is dan niet handig. Ik doe het als volgt: Iedereen hetzelfde voorgerecht (Ensalada Mixta),

Hoofdgerecht : keuze uit vlees, vis of vegetarisch en het nagerecht weer allemaal hetzelfde (bv Tarta de Queso). Komt de snelheid van opdienen te goed en je bent dan ruim voor 2 uur klaar.

Overigens is de kwaliteit toegenomen en ook de snelheid van serveren want wij waren vaak om kwart voor twee klaar.

En dan, na het gezamenlijke diner, is het echt afgelopen voor de Hospitaleros van periode 6.

Gerard en Diana vertrokken met een taxi naar het treinstation (zij gaan de Camino Ingles lopen), Wim was zo vriendelijk om Ben naar het treinstation te brengen (naar Barcelona en de volgende dag naar huis) en Maud, Martin en Sjaak naar het vliegveld (via Madrid naar Amsterdam, werd wat later door uitvallen vlucht Pamplona- Madrid). Rem bleef nog een nachtje en vertrok de volgende morgen met een taxi naar St.-Jean-Pied –de-Port om met de trein naar huis te reizen.

Hartelijke groeten van Hans uut Twente en veel werkplezier voor jullie allen!!!!!!

Periode 7: vrijdag 9 juni t/m 23 juni 2017

Hospitaleros: Piet Verhaaf, Janine Verhaaf-Maaskant, Yvonne Wijnands, Wim Opbroek, Miep Opbroek, Theo Bussink, Hans Perik ,Boukje Straatsma, Kristel Buschaert

Aantal pelgrims: 2.597 (2016: 2.463)

V.l.n.r.: Vooraan: Marisol. Daarachter: Theo Bussink en Yvonne Wijnands. 3^e rij: Miep Opbroek, Hans Perik en Boukje Straatsma. Achteraan: Wim Opbroek, Piet Verhaaf, Kristel Busschaert en Janine Verhaaf.

Woensdag, twee dagen te vroeg, arriveert Hans al in Roncesvalles. Hij heeft twee centrifuges in de camper mee genomen uit Nederland, want de anderen zijn kennelijk allemaal defect. Iedereen is er ontzettend blij mee want nu kunnen ze volop draaien (die twee centrifuges).

Donderdag in de loop van de middag komt Kristel uit België als eerste binnen, om 6 uur Piet en Janine en om 7 uur de Herkenboschjes die met elkaar hebben gereden, Theo, Miep en Wim. Wanneer wij allen om half negen aan het diner zitten in het hotel (ja, in het echte hotel) komen Boukje en Yvonne ook met de taxi aanrijden en kunnen nog snel mee eten.

De reismoeheid heeft toegeslagen en om half elf is iedereen al plat. Morgen om twee uur moeten we vol aan de bak.

Dat aan de bak gaan hebben we ook meteen gedaan, Theo als eerste in de Mostrador en ook meteen alles scannen wat hij nog echt nooit had gedaan. Maar het liep al snel vol in de gang en we

Dat aan de bak gaan hebben we ook meteen gedaan, Theo als eerste in de Mostrador en ook meteen alles scannen wat hij nog echt nooit had gedaan. Maar het liep al snel vol in de gang en we hadden geen tijd om de bordjes te gebruiken. Dat gaan we vanavond maar eerst eens bespreken met elkaar.

Kristel die zes talen spreekt staat bij de deur naar de Mostrador, komt naar Hans en zegt, ik heb twee mannen die Bedbugs hebben, ojee niet de eerste middag al, dus de heren worden apart genomen en discreet ondervraagd. Ze laten een bonnetje zien en hé, nu gaat het belletje rinkelen, ze hebben geen Bedbugs maar bedoelen Backsacks die ze hebben opgestuurd naar ons. Probleem opgelost.

Zaterdag 10 juni

Vandaag heet weer. De pelgrims druppelen binnen. Bij het ontbijt begaf de staafmixer het. Yvonne informeerde waar een nieuwe staafmixer te koop was. Waarschijnlijk in Espinal bij de Ferreteria. Zij op de fiets daarheen. Inderdaad een staafmixer daar gevonden en gekocht. Op de terugweg net buiten Espinal liep de ketting eraf. Lopen dus. Veel motorracers stuiven voorbij maar helpen ho maar. Na enkele kilometers toch maar hulp gezocht en gekregen van de Bomberos. Geen fijne fiets, zeker niet voor vrouwen.

Janine gaat onder begeleiding van Piet naar het Centro de Salud. Daar wordt ze door twee jonge, bloedmooie Spaanse schone uitvoerig beklopt, beluisterd en onderzocht. Er wordt een bronchitis geconstateerd en medicijnen uitgeschreven. Als ze terugkomen, zitten de anderen nog koffie te drinken op het terras bij Casa Sabina, en Piet vertelt de mannelijke collega's enthousiast over de Spaanse schone. Wij vrezen nu dat de mannelijke collega's de komende dagen vage kwaaltjes gaan ontwikkelen, zodat ze een reden hebben om ook door de mooie Spaansen te worden onderzocht.

De dag verloopt rustig, veel rustiger dan gisteren. Er zijn minder pelgrims, en ze komen mooi regelmatig binnen waardoor alles prima af te handelen is. Vanwege het mooie weer is het ook in de wasserij rustig.

In onze groep treedt soms een komische Babylonische spraakverwarring op; met een Hans uit Twente, het drietal Theo, Wim en Miep uit Limburg en Kristel uit Gent leren wij allemaal nieuwe woorden en uitdrukkingen. Kristel spreekt zes talen vloeiend (waaronder Spaans en Italiaans), maar om ook Hans uit Twente te kunnen verstaan moet zij zich soms toch behoorlijk inspannen. Aan de andere kant genieten wij van haar Vlaamse zegswijzen, waarvan de topper is 'Gij hebt geen zittend gat' oftewel 'jij hebt geen zitvlees'. Ook weten wij inmiddels allemaal wat een oetepetoeleke is .....

Na deze periode kunnen wij met zijn allen een compleet Vlaams-Nederlands woordenboek schrijven. Zij kwijt zich uitstekend van haar taak bij de deur, spreekt rap in alle talen met pelgrims die blij verrast zijn dat ze in hun eigen taal aangesproken worden en hun verhaal kwijt kunnen.

Zondag 11 juni

De ochtend verloopt rustig; de kelder is niet gebruikt dus is er extra tijd om het trappenhuis bij de lift eens flink onderhanden te nemen en Hans kan zich zoals altijd vermaken met diverse technische klusjes.

Halverwege de middag wordt het opeens erg druk; voor het eerst gebruiken wij het kleurensysteem en dat bevalt goed voor alle partijen. Geen gedrang bij de deur, geen zuchtende pelgrims die een uur of langer in de rij moeten staan en dankbare gezichten als we vertellen dat ze lekker in de zon op een bankje kunnen wachten totdat hun kleur wordt aangekondigd.

Een Amerikaanse vrouw valt bij het afdalen van haar bovenbed van het trapje af en wel op haar rug. Grote consternatie. De man van het beneden bed biedt spontaan zijn bed aan waar ze op ingaat. Vrouw aanvankelijk bang voor gebroken rug. Wil geen ambulance of dokter maar wel een ice pack. Uiteindelijk valt het allemaal mee.

We hebben ook weer huisdieren:

- een Fransman met een kitten. Hij heeft dat twee dagen geleden gevonden in Ostabat, is met kitten en al de grens overgekomen en kwam nu bij ons. Wij hebben het kitten in de fietsenstalling gezet.
- twee Duitsers met een hond. De vrouw heeft haar tentje opgeslagen achter de kerk en slaapt daar vannacht met de hond, de man ligt comfortabel zonder hond in de albergue 😊

Maandag 12 juni

De dag begon droevig ..... Toen wij de Fransman met zijn kitten wilden herenigen bleek het kitten te zijn overleden. De Fransman was erg emotioneel en schoot vol; hij was in die twee dagen al erg gehecht geraakt aan zijn maatje. Hij merkte op dat hij het dode kitten niet bij ons kon achterlaten; Boukje stelde voor het mee te nemen, ergens op een mooi plekje onderweg te begraven en voor zichzelf een kleine ceremonie te houden. Dat vond hij een prima idee.

De ochtendploeg werd geconfronteerd met een mooie jonge Duitse met bedwantsen, dus Hans zette meteen de procedure in gang. Jongedame onder de douche gezet (Hans had haar graag zelf willen wassen, ze 'was de zonde waard' 😊) en schone kleren gegeven, rugzak uitgepakt en ontsmet, alle kleding en haar slaapzak gewassen en haar in de gang geïnstalleerd met iets te eten en drinken om te wachten totdat haar spullen weer droog waren. Ze nam het allemaal gelaten op en wachtte geduldig totdat alles weer schoon en droog terugkwam uit de wasserij. Bed en omgeving van het bed werden volledig behandeld met het stoomapparaat door bedwantsenbestrijder Wim.

Tijdens de lunch kwam Don Valentin ons begroeten; hij is terug uit Rome waar hij Papa Francisco de hand heeft geschud. Hij kondigde aan dat hij morgenochtend bij ons komt om 10.30 uur om ons rond te leiden door het klooster.

Hans heeft toestemming gevraagd aan het Colegiata om een led-verlichting aan te brengen boven de glazen deur bij de ingang. Dit kan in alle kleuren geschakeld worden, om zo het kleurensysteem te perfectioneren. Met glinsterende ogen kondigde hij aan dat hij daar vanavond aan zou werken. Zo gezegd, zo gedaan. Hans had alles al voorbereid meegenomen van huis, en in no time was er een schitterende led-verlichting aangebracht met schakelkast.

Wij stelden voor om er ook een knipper-installatie aan toe te voegen zodat we een disco kunnen organiseren. 'Geen probleem', aldus Hans. Althans, het technische deel van een knipperinstallatie is geen probleem. Voor de pelgrims zou het natuurlijk wel een probleem kunnen zijn vrezende wij 😊

Dinsdag 13 juni

Al vroeg kwamen er twee elektriciens om voor Hans een wandcontactdoos aan te leggen voor de 'feestverlichting'. En nu maar hopen dat de pelgrims zich vanmiddag in grote drommen tegelijk aandienen, zodat wij de verlichting in gebruik kunnen nemen!

Om 10.30 uur kwam Don Valentin ons halen en gaf hij ons op zijn eigen charmante wijze een uitgebreide rondleiding door het museum, de bibliotheek en het archief. Na afloop genoten wij een glaasje Patxaran in het woonverblijf van de priesters met een koekje erbij.

De middag en avond verliepen verder normaal, op een 'foutslacer' na die het verkeerde bed had ingenomen en een wasje dat op een verkeerd bed bezorgd was. Het valt ons op dat de mensen door moeheid en warmte vaak niet goed weten wat hun bednummer is en dan kan het gebeuren dat een wasje verkeerd bezorgd wordt door de wasbezorgdienst.

Om 22.35 nog twee pelgrims die in de kelder sliepen binnengelaten. Zouden niet weten dat ze om 22.00 binnen moeten zijn.

Woensdag 14 juni

S' Morgens bleek van een fietser de pedaal van zijn fiets vast te zijn blijven zitten aan het skliksysteem van zijn schoen. Eén technische hospitalero (die nimmer van huis gaat zonder een uitgebreide gereedschapskist) schoot hem te hulp, drie andere mannelijke technische hospitalero's ondersteunden hem in die taak door zeer technisch toe te kijken. Helaas is het niet gelukt de pedaal van de schoen af te krijgen.

Op de derde verdieping tot op 08.10 uur toe geen spoor van de Koreaanse vrouw die haar hele hebben en houden kriskras op en rond haar bed en in de kluis heeft laten liggen en rustig is gaan ontbijten. Na ons ontbijt blijkt ze toch boven water te zijn gekomen en is door de schoonmaakster binnen gelaten om haar spullen op te halen.

Donderdag 15 juni

De dag begon goed: ons tweede geval van bedwantsen meldde zich even na 6 uur. Een meisje uit Londen, die ongelooflijk baalde want dit was haar grootste nachtmerrie: ze had al eens eerder bedwantsen in Zuid-Afrika gehad en wist dus wat het was. We hebben ons over haar ontfermd, uitgelegd wat er ging gebeuren en haar na haar douche in de modieuze kledij uit de damesrugzak geïnstalleerd bij het zitje bij de bibliotheek. Vervolgens hebben we haar voorzien van een ontbijtje om de tijd te doden totdat haar kleding en slaapzak was gewassen en gedroogd en haar rugzak en overige bezittingen waren ontsmet. Ze onderging de hele procedure tamelijk gelaten, ze was erg blij dat we haar goed opvingen én dat we de procedure zo serieus namen, omdat ze wist hoe hardnekkig bedwantsen kunnen zijn.

Na ons ontbijt werd haar bed en de omgeving zorgvuldig onderhanden genomen door opper bedwantsenbestrijders Hans en Wim.

's Middags diende zich een volgend – en veel zeldzamer – probleem aan: een man van rond de 50 meldde zich met problemen in zijn buik. Wat was het geval: zijn penis was volledig naar binnen geslagen ..... Nooit geweten dat zo iets kan gebeuren. Hij vroeg waar de dokter was, en toen hij

hoorde dat dat een half uur lopen was verschoot hij van kleur. Wim heeft hem vervolgens met de auto naar het Centro de Salud gebracht, waar de mooie Spaanse vrouwelijke arts zich over hem heeft ontfermd en dit belangrijke lichaamsdeel heel voorzichtig weer naar buiten heeft gekregen tot grote opluchting van de patiënt. De oorzaak was – aldus de arts – dat hij met lopen te hard van stapel is gegaan en te weinig heeft gedronken.

Vrijdag 16 juni

Omdat we gisteren weinig pelgrims hadden (de derde etage en de kelder bleven afgelopen nacht dicht) hadden we de gelegenheid én de mankracht om alle lakens van de derde etage in één keer te wassen. Het kan maar vast gebeurd zijn!

Vanaf vandaag gebruiken we de lunch in La Posada, prima eten en een veel rustiger sfeer dan in Casa Sabina. Ook was het mogelijk – op ons verzoek daartoe – om een kwartier eerder aan tafel te gaan dus de maaltijd verliep heerlijk ontspannen.

Het weer blijft mistig, met als gevolg dat het druk werd in de wasserij. Dat is op zich geen probleem, we kunnen ze wel hebben, maar als er dan vier Italianen ‘gezellig’ in de wasserij een conversatie met elkaar gaan voeren worden we horendol. Italianen zijn zo irritant luidruchtig en ze hebben tussendoor nog allerlei vragen en ze staan zo enorm in de weg met hun geklets ....

Een oudere (zeker 70+) Duitse man brengt een machinewas. Hij aarzelt lang voordat hij besluit het door ons te laten doen in plaats van het zelf te wassen. Vraagt op welke temperatuur we wassen, op welke temperatuur we drogen, hoe lang het gaat duren, welk wasmiddel we gebruiken, of we zijn eigen wasmiddel voor de fijne was willen gebruiken, en als blijkt dat dat niet kan of we met héél weinig wasmiddel willen wassen. Als het rustig is, is zo’n kieskeurige klant geen probleem, maar als de hectiek toeslaat houdt zo’n traag persoon alles enorm op.

Wim en Hans aan het werk in de wasserij, Piet vindt dat kennelijk erg grappig 😊

Aan het eind van de middag kon Wim weer met een pelgrim naar het Centro de Salud: een Franse mevrouw met problemen met haar knie. Zij mag twee dagen niet lopen.

Een Spanjaard meldt zich dat hij zijn kastje niet meer open krijgt terwijl al zijn spullen erin liggen. Yvonne haalt de moedersleutel maar dat had geen effect. Dany gewaarschuwd, gaat er ook op af, maar ook hij kreeg het kastje niet open. Dan komt superheld Pablo met een regiment sleutels. Maar ook dat gaf geen enkel effect. Zwaarder geschut was nodig. Met schroevendraaier en breekijzer wordt het kastje opengebroken en het slot eruit gemonteerd om de betaalde euro aan de Spanjaard terug te geven. Daarna wordt er een nieuw slot in gezet. De Spanjaard zeer tevreden maar durft het kastje niet meer op slot te doen.

Zaterdag 17 juni

De Franse mevrouw lag op de tweede etage nogal achteraan, wij hebben haar vanmorgen na de ochtendschoonmaak op een bed op de eerste etage vlak bij de damestoiletten en douches geïnstalleerd.

Het stempel vertoonde gisteren kuren, het was niet meer mogelijk een net stempel in de Credentials te zetten. Gelukkig hebben we genoeg technische mannen in huis die voor ieder klusje te porren zijn. Met een tandenborstel werd het inkkussen schoongepoetst en met een mes werd het inkkussen even losgemaakt zodat wij er vandaag weer helemaal klaar voor zijn!

Onze technische mannen aan de slag met het stempel.

Echter het stempel was toch niet comme il faut. Het stempel van het winkeltje gaf uitkomst.

En dan dit mooie verhaal van een prachtige Belgische pelgrim op Kristels nuchtere maag. Toen ze deze ochtend Miep en Wim koffie ging brengen bij het onthaal, wezen we haar haar landgenoot aan. Hij deed gisteravond al zijn verhaal aan hen...

De Camino die hij voor het eerst deed in 2012 heeft zijn leven veranderd.

Zowat zijn hele jeugd bracht hij door in instellingen. Toen hij op zijn 16-de naar huis mocht, hoefde het voor zijn moeder niet 'omdat hij toch maar een bastaard was'. Hij ging zijn eigen weg. Van kleine crimineel naar grote crimineel. Op zijn 22-ste belandde hij in de gevangenis. Bijna tien jaar lang.

Hij las het boek '1 miljoen stappen', over de Camino tijdens de middeleeuwen, en vertrok, vanuit België tot Santiago. Vier maanden lang onderweg. Het was hard, het was goed. Het was zijn manier om vergeving te vragen. Het was zijn manier om dingen achter te laten en een nieuw leven te starten.

Dit is de luxe-versie zegt hij, terwijl hij naar zijn smartphone wijst. Deze herberg is een hotel voor hem. Blij voor hem dat we hem nu deze luxe-versie kunnen aanbieden. Hij haalt er vast weer uit wat hij nu 'De mensen vragen je voornaam en waar je heen stapt die dag'. nodig heeft. Deze Camino, het blijft magisch!

Wat hij zo bijzonder vindt aan deze Camino, vraag ik hem.
Dat iedereen gelijk is, antwoordt hij zonder aarzeling.

Ze zijn niet bezig met je strafblad, je crimineel verleden, of je al dan niet werkt. Voor de Camino werkte ik niet, zegt hij. Als je in tien minuten tijd 10.000 euro kunt verdienen, is het moeilijk om jezelf te motiveren aan het werk gaan', vervolgt hij. Nu leidt hij een rustig leven en zijn baas, die, na de Camino, nooit naar zijn strafblad vroeg, heeft hem nu net genoeg dagen gegeven om nog eens tot in Santiago te geraken, dit keer vanuit Saint-Jean-Pied-de-Port.

De Camino is zoals het leven, zegt hij, nooit eerder klonk dit 'cliché' minder cliché!

Een Bulgaar die al 18 jaar in Benidorm een hotel heeft biedt zijn was aan met de mededeling dat het op 30 graden moet en niet in de droger mag. Yvonne doet het in de wasmachine, drukt volgens haar de machine aan maar dat blijkt toch kennelijk niet tot de machine door te dringen. Toen zij de andere was weg bracht zag Miep dat de machine niet gestart was en deed hem aan op 40 graden. Ok, geen probleem volgens haar 30 of 40 graden c'est egale. De man kwam zijn was op halen. De was was klaar maar in plaats van op de sleutel werd op stop gedrukt waardoor de machine weer ging draaien. De was is dus nooit zo schoon geweest. Gelukkig zag de man de humor er wel van in en maakte er geen probleem van nadat hem uitgelegd werd wat er gebeurd was.

Zondag 18 juni

Een vrouw komt binnen met een klein meisje van een jaar oud. Haar rugzak weegt minstens 15 kilo, het kindje draagt zij in een drager op haar buik. Zij is samen met een andere vrouw, zij komen uit New York.

Het kindje laat zich zonder problemen door Janine naar boven dragen en eenmaal boven aangekomen loopt de kleine dapper aan het handje mee naar het bed, ondertussen verbaasd rondkijkend. De moeder maakt een sterke en vrolijke indruk. Nadat wij al hadden gegist wat hun verhouding was (Vriendinnen? Zussen? Een lesbisch koppel?) vraagt Kristel 's avonds waarom zij de Camino lopen. Wat blijkt: de vader van het kindje is drie maanden geleden verongelukt op zijn werk. De moeder heeft geen rust en is de Camino gaan lopen om dit enorme verdriet te verwerken, en heeft een vriendin bereid gevonden met haar mee te gaan.

Achter ieder mens zit een verhaal, soms een mooi verhaal, soms een intens verdrietig verhaal .....

Maandag 19 juni

Bij het schoonmaken 's morgens vindt Theo een bedwants en de bedden worden weer vakkundig behandeld door opperbedwantsenbestrijder Wim.

De dag verloopt verder uiterst rustig, niet zoveel pelgrims en het druppelt gestaag binnen.

Dinsdag 20 juni

Een pechdag .....

Tijdens het ontbijt blijkt de waterdruk te zijn weggefallen. De schoonmaak van het sanitair van de derde etage levert daardoor problemen op, die Boukje slim oplost door emmertjes water te halen in de toiletten bij de kelder, waar nog wel waterdruk blijkt te zijn.

Met wat improvisatie zijn we lekker bezig, totdat om 9 uur ook de elektriciteit uitvalt. Tja, dan blijkt maar weer hoe afhankelijk we zijn van het feit dat water gewoon uit de kraan en elektriciteit gewoon uit het stopcontact komt.

Wim was namelijk een veel ernstiger probleem aan het aanpakken: in bed nr. 116, waar al eerder bedwantsen waren gesignaleerd, blijkt inmiddels een hele kolonie te zijn ontstaan. Rigoureuus wordt bed 116, de drie omringende bedden en het naastgelegen compartiment uit elkaar gehaald en met de stoommachine te worden behandeld. De blauwe overtrekken van de matrassen worden op 60 graden gewassen. Door de stroomstoring moet Wim helaas zijn stoomwerkzaamheden stoppen en kan pas later zijn werk afmaken. Hans geeft aan Danny door dat de bedden van deze twee compartimenten niet mogen worden uitgegeven, wij houden deze onder controle.

Ongedoucht (want geen water) en hopende dat wij daardoor niet een onmiskkenbaar pelgrimsgeurtje verspreiden, worden wij om 10.30 uur opgewacht door Don Valentin, die ons verblijdt met een tweede rondleiding, nu door de oude herberg Itzandegia, in de Silo van Carlomagno, in de Iglesia de Santiago, in het Claustro en in alle normaal niet toegankelijke ruimten in de kerk, zoals de sacristie,

de crypte en de zolder. Don Valentin probeert ons met handen en voeten (geholpen door de vertaling van Theo en Kristel) zoveel mogelijk te vertellen over al deze bijzondere plekken en de geschiedenis van Roncesvalles. Vervolgens worden wij weer uitgenodigd in de huiskamer van de priesters, waar wij een glaasje Patxaran en een koekje krijgen aangeboden. Een bijzonder emotioneel moment breekt aan wanneer Don Jésus erbij komt en afscheid neemt van Theo en Yvonne, beide oudgediende Hospitaleros die hier dit jaar voor de laatste keer zijn. Zij hebben samen met Don Jésus een stuk geschiedenis van Roncesvalles geschreven en in al die jaren veel met elkaar meegemaakt.

Een Italiaan brengt 's middags zijn was naar de wasserij. Janine verbaast zich tijdens het opvouwen over dit wasje: twee shirts, twee korte broeken en een buff. Geen sokken, geen ondergoed .... Bij het terugbrengen van zijn was verschiet de Italiaan van kleur: hij blijkt zijn schone goed te hebben laten wassen. Een duik in zijn rugzak levert een plastic zak met

vuil wasgoed. Hij wil het meegeven, maar Janine verwijst hem onverbiddelijk naar de wasruimte om zijn was opnieuw aan te bieden tegen betaling van € 3,50. Een wijze les op de Camino: kijk even wat je naar de wasserij brengt ....

Woensdag 21 juni

De bedwantsen bestrijding gaat vanmorgen onverminderd door. Bed 116 is voor de derde keer volledig gestoomd. Ook zijn de houten planken onder de matras eruit gehaald en volledig gestoomd. Alle plastic doppen die op de houten buizen zitten zijn eruit gehaald en in de wasmachine op 60 graden gewassen. De buizen zijn volledig doorgespoten met het stoomapparaat. Ook bed 115, 118 en 120 zijn vanmorgen voor de derde keer gestoomd. De onderbedden worden telkens nagekeken maar daar wordt niets geconstateerd.

Hans heeft Marisol laten zien wat we gedaan hebben, Marisol schrok en zal overleggen met Eburne of er een externe bedwantsen bestrijder bij kan worden gehaald.

Beide compartimenten blijven leeg, deze nummers worden niet bezet.

Vrijdag 23 juni

*Wat ga ik ze missen...
al die vragen van afgelopen weken:*

*Waar het avondeten geserveerd wordt?
Of er een supermarkt is?
Hoe het gaat met versturen van de rugzak?
Of ze alleen een stempel kunnen krijgen in hun Credencial?
Hoe laat de mis is vandaag?
Of we even kunnen kijken naar de locker die hapert?
Waar de wasserette is?
Om hoe laat het licht wordt de volgende ochtend?
Wanneer er een bus naar Saint-Jean-Pied-de-Port vertrekt?
Wat er op het pelgrimsmenu staat?
Of er een mobieltje is gevonden?
Of de dochter al is gearriveerd?
Waar de fiets kan gezet worden?
Wat de beste plaats is voor overnachting in Zubiri?
Hoe het weer er gaat uitzien morgen?
Of er een postkantoor in de buurt is om bagage naar huis te sturen?*

En het blijft maar doorgaan...

*Kan ik sokken kopen?
Kan ik ontbijten in het volgende dorp?
Heb je wisselgeld hier?
Is mijn hoedje hier blijven liggen?*

*Kan ik morgenvroeg nog een wasje doen?
Kan ik een bed beneden krijgen, mijn knieën doen zo'n pijn nu :-)*

*En dan mijn collega'tjes hier die me niet begrijpen als ik zeg dat ze geen zittend gat hebben. Wat?
Of ze even de 'confituur' kunnen doorgeven?
Waar mijn 'tas' koffie gebleven is?
En dan gelach bij mijn vraag of het 'fietsenkot' weer op slot gedaan werd?
En last but not least, als ik hen vertel over de oekedoelekes in de vijver :-)*

Ook hen ga ik missen!

*Deze plek, deze sfeer, deze honderden pelgrims,
deze ongelooflijk geoliede machine die maar blijft doordraaien.
Meer dan de ervaring waard!*

Kristel

Periode 8: vrijdag 23 juni t/m 7 juli 2017

**Hospitaleros: Helen Henry-Erhardt, Paul Henry, Helmut Brouwer, Donald Ajibola,
Ellen Smid-Pouwer, Martin van Rooijen, Henk Biemans, Carry van Gijzen**

Aantal pelgrims: 2.709 (2016: 2.768)

**V.l.n.r.: Achteraan: Donald Ajibola, Martin van Rooijen, Carry van Gijzen, Danny, Pablo,
(Riek van Koevorden , de laatste dagen) Henk Biemans, Paul Henry ,
Vooraan: Marisol, Helmut Brouwer, Helen Henry Erhardt.**

Donderdag 22 juni

Onze aankomst in Roncesvalles was zeer gespreid. Paul, Helen en Ik (Henk) kwamen lekker vroeg aan en hadden al twee dagen kennis kunnen maken onderweg. Paul en Helen kenden elkaar al langer omdat ze met elkaar getrouwd zijn. Ik ben als verstekeling meegelift vanuit Holland. Dit was voor mij een zeer comfortabele manier om hier te komen. Waarvoor dank. Hans Perik was al hier omdat hij met de vorige groep al meegedraaid heeft en een paar dagen langer blijft. Een van onze groep heeft op het laatste moment af moeten haken. De overdracht op vrijdagmorgen.

Dus we zijn maar met zeven waarvan vier eerstejaars. Daarom konden die een paar dagen de ervaring van Hans goed gebruiken. Carry en Donald zijn met de vlieger gekomen. Martin is ook met het vliegtuig gekomen. Hij heeft twee weken geleden al meegedraaid en is meteen tot onze vraagbaak gepromoveerd. Ook Donald is iemand met ervaring en heeft er plezier in dingen uit te leggen. Helmut is onze Jefe. Ook hij is iemand met veel ervaring. Hij is met de auto gekomen. Ellen is niet gekomen.

De eerste avond slapen we in de containers op het Campamento. Er is plek genoeg. We hebben nog een leuke avond met z'n allen. Ook met de nodige informatie en een voorlopige taakverdeling. We hebben er zin in. "Moe maar voldaan" slapen we als roosjes.

Vrijdag 23 juni

De eerste dag in voor de nieuwelingen natuurlijk spannend. We mogen 's morgens nog niet aan de slag. Eerst hebben we een overdracht. De vorige groep gaat ons vertellen hoe het bij hun gelopen is. We krijgen ook allerlei tips en aanwijzingen. Ook lopen ze met ons nog een rondje, om uit te leggen waar alles is en staat. Als we afscheid hebben genomen begint voor ons het echte werk. Gelukkig is het niet meteen heel erg druk. We rollen lekker langzaam in het Hospitaleros leven. Alles loopt op rolletjes. We hebben alleen maar blije pelgrims binnen gekregen. En die paar die een beetje "kapot" waren hebben we ook weer blij kunnen maken. Als we om tien uur de deur sluiten is er nog een evaluatie met een glaasje wijn. Iedereen heeft de eerste dag als erg positief ervaren. We slapen vannacht op ons eigen stekje.

Baskische bruiloft in de kerk Mooie klederdracht

Zaterdag 24 juni

Vol goede moed beginnen we al vroeg aan onze tweede dag. Twee mensen gaan om zes uur al mensen naar buiten begeleiden. Iedereen weet al goed wat er voor hem of haar op het programma staat. En om 8 uur is

de herberg leeg. We komen samen naar de keuken voor een gezamenlijk ontbijt. Daarna komt het leuke gedeelte. Alles moet gepoetst en verschoond worden. Als we daar mee klaar zijn gaan we koffiedrinken in Casa Sabina. Heel belangrijk is dan om op een lijstje in te vullen wat je wilt eten 's middags. Keuze genoeg maar in het Spaans. Gelukkig hebben we mensen aan boord die Spaans

spreken en na een beetje over en weer gepuzzel heeft iedereen wat besteld. Het blijft een verrassingsmenu. Na de koffie hebben we een rustige periode hoewel er al pelgrims binnen druppelen. Om één uur gaan we eten. De verrassingen van het menu vallen bij iedereen goed uit. We vinden het eigenlijk allemaal wel heel erg lekker. Na het eten begint weer het echte werk. Pelgrims van alle nationaliteiten binnen laten, de weg wijzen en vele vragen beantwoorden. Als het moet met handen en voeten. Het is wel mooi om te zien hoe gelukkig mensen zijn met een beetje hulp van ons. Daar doe je het voor.

Zondag 25 juni

Er is vandaag niets bijzonders gebeurd. Veel leuke mensen binnengekomen.

Maandag 26 juni

De vierde dag beginnen we al wat routine te krijgen. Ons groepje loopt als een goed gesmeerde machine. We genieten van de pelgrims die moe binnen komen en die vaak blij en dankbaar zijn. Blij dat ze het gehaald hebben en dankbaar dat er plek is. We bespreken alles onder elkaar en we lachen meer en meer omdat we elkaar beter kennen en simpelweg omdat we meer tijd en minder beginners-stress hebben. Overdag is er een bedrijf geweest om wat beestjes te vergassen. Als het werkt zoals het stinkt zijn ze allemaal dood. Maar we blijven alert. 's Avonds om elf uur hebben we nog 11 fietsers aan de bel. Twee Spaanse en 9 Polen. We wilden ze alsnog wel binnenlaten. Wel in de kelder om niemand wakker te maken. Vooral omdat er ook kinderen bij waren. Het Spaanse stel ging snel en makkelijk naar binnen. De Polen hebben na lang beraad besloten om door te fietsen. Het was ons niet helemaal duidelijk waarom. De kinderen gaven duidelijk aan dat ze wilden slapen. Maar er was een leider/priester bij. Hij leek de baas en hij wou verder fietsen. Nadat wij hem nadrukkelijk gezegd hebben dat dit onverantwoord was zijn ze om halftwaalf toch vertrokken. Jammer, niet iedereen is te helpen. Hoezeer je ook je best doet. Pas om 11:15 was de rust teruggekeerd! Ongelofelijk.

Dinsdag 27 juni

Vanmorgen bij het ontbijt gelijk brandalarm. Iedereen snel naar beneden. Het bleek loos alarm. Maar toch iets wat de dag spannend laat beginnen. Voor de rest hebben we een rustige dag gehad zonder bijzonderheden. We hebben alleen aardige pelgrims gehad. 's Avonds zelfs niemand aan de bel na tien uur. Iedereen kon vroeg naar bed. Dit hadden we net nodig.

Met Martin 's ochtends naar het Centro de Salud i.v.m. Gotha (zelf geconstateerd; zal wel jicht zijn, staat dus voorlopig droog!). Redelijk vlug mee klaar, maar het afrekenen was een crime. Eerst naar de bank om cash te betalen, waarna de bank het stortte op de rekening van het Centro de Salud. Les hieruit te leren is te zorgen voor een Europese zorgverzekeringskaart! Hiermee wordt rechtstreeks met de verzekering afgerekend.

Tijdens aanrijden staat de groep Poolse fietsers bij de picknick plaats bij de supermarkt. Reden om te kijken hoe het afgelopen was: De gehele nacht rondgetrokken zonder te slapen. Het aardige meisje dat gisteravond Engels sprak en wel wilde blijven vroegen we waar de priester was. Deze aangesproken op zijn wel zeer onverantwoordelijke gedrag (gezien de kinderen). Gezegd dat we bijna de politie gebeld hadden (daardoor schrok hij wel!) Nota bene aangeboden in de Sótano te slapen, maar meneer gaf aan alleen voor Donativo te willen liggen.

Woensdag 28 juni

Veel regen en onweer. Veel doorweekte uitgeputte pelgrims. Wel allemaal heel blij met een slaapplek en een warme douche. En ook heel veel poncho's verkocht natuurlijk.

Donderdag 29 juni

Een grote hagelbui in juni??

Een hoogblonde Noorweegse met dochter had geen cash. Dit kon ze pas krijgen nadat de thuisbank dit naar Spanje had overgemaakt, wat tot morgen duurde. Afsproken morgenvroeg om 9:00 uur samen naar de bank te rijden om de 54 Euro betaald te krijgen. Wat schetst de verbazing: om 9:00 uur niemand te bekennen. Gedurende de dag steeds kwaaiër dat ons vertrouwen zo beschadigd is (was Marisol natuurlijk nooit overkomen). Na eerst naar St.-Jean-Pied-de Port te zijn geweest bij Beilari om met Riek van Koevorden af te spreken dat ze maandag bijspringt, door naar Zubiri. Telefonisch contact had geen zin, omdat de Albergue Municipal geen namen noteert! Bij de 4^e herberg (Zaralde) was het raak; ze waren ingeschreven. De buitengewoon aardige eigenaar wees op een deur van een 2-persoons kamertje.

Aangeklopt, geopend en een schrikreactie veroorzaakt. Wat denkt u dat ik hier kom doen?

De blonde putte zich uit in allerlei onwaarschijnlijke uitvluchten. Direct afgekapt en geëist dat 80 Euro betaald werd. (Het bedrag en 26 Euro voor 26 km rijden).

Bovendien gewezen dat door haar houding het vertrouwen in pelgrims ernstig geschaad wordt.

Ze zal op de route wel even vreemd aangekeken worden gezien het rumoer en vragen bij de herbergen. (Helmut)

Zaralde in Zubiri, net over de brug is een prima adres waar ook regelmatig zieke pelgrims worden heen gebracht voor de volgende dag. Zo ook vrijdagmorgen een andere Noorse, die een ernstige vorm van astma had. Eerst Centro de Salud. Meteen een uur aan de zuurstof en daarna de Farmacia.

Op vrijdag een Frans echtpaar met ezel binnengekomen. De ezel wou met Martin op de foto.

De donderdagse boodschappenlijst ingeleverd. De groenten die erop stonden zouden later komen zei Pablo.

Vrijdag 30 juni

Hoewel het hoogzomer is komt de temperatuur niet boven de 8 graden uit met regenbuien. Pelgrims zijn steenkoud en we hopen snel op beter weer! Weer de hele dag regen. Het begint bijna normaal te worden om natte pelgrims op te vangen.

De mensen zijn niet alleen nat maar ook hebben ze het allemaal koud. Vandaag een leuk Frans stel met ezel binnengekomen. Weer eens iets anders dan een natte pelgrim maar een natte ezel. Ook hebben we vandaag een portefeuille gevonden met alles erin. Deze man was heel erg gelukkig toen hij hem terugkreeg.

Vandaag zijn we naar Casa Sabina gegaan voor de lunch.

Zaterdag 1 juli

Vandaag hebben we een rondleiding gehad van Don Valentin in het museum van het klooster.

Heel oude documenten bekeken in het archief. Ook veel oude boeken in de bibliotheek gezien. Met een hele enthousiaste uitleg van Don Valentin. Bijzonder om mee te maken.

Vandaag is er voor het eerst een man met een rolstoel binnengekomen. Het is goed om van te voren te weten wat er nodig is voor zo iemand. Als ze moe en nat binnenkomen is het minder leuk om dan de procedure nog te moeten zoeken. Ook is het misschien verstandig om een invalide plaats vrij te houden. (De achterste couchettes voor de wc's zijn breder en dus meer voor rolstoelen geschikt)

Zondag 2 juli

Vandaag ons eerste tentenkamp opgezet. Het is mooi weer. Nog steeds koud maar droog.

Om halftwaalf nog een Canadese groep mensen gebracht door de Bomberos. Er waren ook nog mensen achtergebleven op de berg van deze groep. Het bleek een familie: opa, oma en een stel met drie kinderen van 4/5 jaar + een baby van een paar maanden. We hebben ze in de winterherberg ondergebracht en gewacht met de moeder totdat de Bomberos met haar man en de baby kwamen. Al met al pas om halftwee naar bed. Maar wel heel gelukkige klanten.

(Overigens wel doordringend gewezen op hun onverantwoordelijk gedrag. Niet voor niets komen er elk jaar mensen op de berg om.)

Maandag 3 juli

Vandaag was er een optreden van een artiest. Hij was een verhalenverteller met heel veel energie en enthousiasme. Mooi om te zien en te horen. Vandaag allemaal blij pelgrims.

**Dinsdag
4 juli**

Groente is vandaag binnengekomen. Alleen de melk was er nog niet bij. Maar we hebben zelf koeien in de wei.

Woensdag 5 juli

Tweede deel van de rondleiding gedaan met Don Valentin. Het weer wordt steeds beter. Oude herberg knekelhuis en de kerk bekeken.

Het is al weer bijna te warm. We doen daardoor wel veel minder was. Omdat iedereen buiten kan drogen komt er minder Donativo binnen.

Maar er gaat niets boven mooi weer. Groepsfoto gemaakt in het zonnetje.

Donderdag 6 juli

Vanmorgen bezoek gehad van een operazangeres uit Schotland. Ze zong om geld op te halen. Mooie vrouw met mooie liedjes. Zoiets maakt je dag alweer meteen goed.

Vrijdag 7 juli

Onze laatste dag was een beetje een domper. We hadden ons gehaast om alles schoon te hebben. En we hadden alles klaargezet voor de overdracht. Om halftwaalf was er nog niemand. Toen zijn we maar weggegaan. Alles overgedragen aan Riek omdat zij een paar dagen bij ons was en ook met de volgende groep meedraait. Geen idee wat er mis gegaan is maar lijkt mij een puntje van aandacht!! Note :

Het is verstandig een Subjefe in de groep aan te wijzen. Als de Jefe afwezig is (zoals hierboven) kan de sub het waarnemen.

Periode 9: vrijdag 7 juli t/m 21 juli 2017

Hospitaleros: Ineke Blanker, Riek van Koevorden, Wil Matti, Ria Meutstege, Hans Olthof, Marion van Wingen

Aantal pelgrims: 2.687 (2016: 2.669)

V.l.n.r.: Wil Matti, Marion van Wingen, Ineke Blanker, Marisol, Riek van Koevorden, Ria Meutstege, Hans Olthof

Vrijdag 7 juli

Riek was al op maandag in Roncesvalles om de groep van periode 8 te helpen. Op vrijdag arriveerden de andere vijf omstreeks half twaalf. Dit kwam omdat er een geweldige file was rondom Bordeaux. De leden van de vorige groep zijn op drie na al vertrokken en Helmut geeft ons er van - langs en is binnen vijf minuten ook vertrokken. Dus was er geen gezamenlijke maaltijd.

Deze periode zijn we met zes mensen in plaats van acht, omdat Ellen en Irma geblesseerd zijn geraakt. De eerste dag zijn er geen bijzonderheden. Het is alsof we niet zijn weggeweest. Wel werken we voor het eerst met het scanapparaat.

Zaterdag 8 juli

Een Amerikaan was via de steile afdeling gekomen en had ernstig last van zijn knieën. Aan één knie was hij vroeger geopereerd. Zwakke plek bij hem. Hij was politieagent geweest en net twee weken met pensioen. Bij de splitsing (rechts via de Ibeñata pas of direct rechtdoor) staat op stenen wel een aanwijzing. Veel mensen vatten dat op als graffiti of denken dat het een afleiding is en ze beroofd zullen worden. De Amerikaan heeft het verhaal met veel mensen gedeeld en volgens hem gaat driekwart van de pelgrims via de moeilijke weg ondanks alle aanwijzingen en instructies van het pelgrimsbureau in St.-Jean.

Kan er misschien worden geregeld dat op dat punt de route via de Ibeñata als hoofdroute wordt aangegeven?

Verder was er nog een Zwitser die in een kantooroutfit liep. Met suède schoenen met gladde zolen kon hij prima lopen.

Zondag 9 juli

Het is mooi weer. Op de binnenplaats ligt van alles te drogen.

Vanavond tegen kwart voor acht hebben de Bomberos twee Brazilianen binnen gebracht. Wellicht is een van de twee de oudste pelgrim ooit. Hij is namelijk 85 jaar oud; zijn medepelgrim 63.

De route vanaf St.-Jean bleek toch te veel voor de oude baas, zodat de Bomberos assistentie moesten verlenen. Hij was volledig uitgewoond. Een bed op de derde verdieping zal hem goed doen.

Daarvoor waren al twee Duitsers aangekomen, waarvan een van de twee verward en aan het eind van zijn latijn was. Ook die knapte op en bleek uitstekend Spaans te spreken.

Een 'omvangrijke' Duitse dame is vanuit Duitsland onderweg met een zwaarbeladen kar. Ze had alles bij zich

om te kunnen overnachten, een tent en heel veel andere spullen tot nieuwe onderbroeken aan toe. Die heeft ze in Frankrijk gekocht, maar de Franse maten zijn niet de Duitse dus passen ze niet. Ze gaat ze hier achterlaten voor een kleinere pelgrim. De beladen kar staat in het fietsenhok.

Het scanapparaat is nog wennen. Vanmiddag werkte het opeens niet meer. Geen Marisol en geen Danny om het op te lossen. Uiteindelijk bleek het scanprogramma op de computer te zijn afgesloten. Dus je even laten informeren hoe dat weer op te starten.

Vanavond opeens een beeldscherm dat 90 graden draait. Is lastig en hebben we zelf gelukkig op kunnen lossen.

Maandag 10 juli

Een rustige, miezeringe dag zonder bijzonderheden.

Altijd leuk om complimenten te krijgen. Een paar Franse pelgrims vroegen of wij ook de Camino hadden gelopen. Toen we antwoordden dat dat een vereiste was om hier te werken was het antwoord: "Dat kun je wel zien. Jullie zijn allemaal zo aardig en begripvol".

Goed om te weten is dat er ieder uur van 10.00 tot 14.00 en van 15.00 tot 18.00 uur of 19.00 uur een rondleiding door museum en klooster is voor de toeristen. Pelgrims kunnen daaraan meedoen.

Het toeristenbureau heeft heel veel informatie, routekaartjes en informatieboekjes (gratis). Het is open tot 18.00 uur.

Dinsdag 11 juli en woensdag 12 juli

Deze dagen staan in het teken van San Fermin. Op dinsdagavond komt Don Valentin een glaasje met ons meedrinken en het plan voor woensdag bespreken. Hij gaat met de vier dames van het team naar Pamplona, naar de Inciera, wat sightseeing in Pamplona en op de terugweg een kort bezoek aan het Romaanse kerkje in Zabaldica en de herberg die door de zusters wordt gerund.

Om zes uur staan we gekleed in alleen wit en rood voor de kerk en vertrekken we met Don Valentin om ruim voordat de stieren gaan lopen een mooie plaats in de Arena te hebben. Alles is wit en rood, de sfeer is goed, we doen mee met de wave en wachten op degenen die rennen en de stieren. Het duurt nog geen vijf minuten. Dan blijven allen die voor de stieren uitliepen in de Arena om met de jonge stieren en de jonge koeien te lopen. Het is een spektakel. Op de terugweg stoppen we in Zabaldica. De zusters zijn heel gastvrij en laten ons de herberg en de kerk zien. De kerk is minstens even oud als het oudste deel van Roncesvalles. Voor de lunch zijn we weer terug.

Voor de vier dames een leuk uitje. De twee mannen runnen de herberg.

Een pelgrima is om 2 uur uit bed gevallen en heeft een hoofdwond. Ze heeft met haar man tot 6 uur gewacht om hulp bij de hospitaleros te vragen. Om 8 uur brengt Hans ze naar Burguete bij de dokterspost. Het lijkt goed met haar te gaan.

In de loop van de ochtend valt ook de stroom een paar keer uit. Dit heeft effect op de stroom op de derde etage. Opgelost, kwestie van een schakelaar omzetten op de tweede etage. Na het eten kunnen ze rusten, maar dan hebben ze wel een drukke ochtend achter de rug.

's Middags hebben we een vrouw met waarschijnlijk een gebroken arm. Het Centro de Salud was al gesloten. Ze heeft zelf al geregeld dat ze wordt opgehaald.

Mooie vraag van een pelgrim: "Waar is de start van de Camino? Waar vind ik de startstreep?"

De meest bijzondere pelgrim van deze dag is een oudere man uit Oostenrijk met een scoot mobiel. Nog best lastig om die in het fietsenhok te krijgen en aan de stroom te koppelen. De man was in Oostenrijk vertrokken, dus al even onderweg. Hij zei: "Ik doe mijn Camino voordat het niet meer

gaat." Een moedig mens, vriendelijk en niemand tot last. De volgende morgen wacht hij tot 8 uur, omdat de accu dan zo volledig mogelijk is opgeladen.

Donderdag 13 juli

Behalve dat het brandalarm net na 22.00 afgaat, geen bijzonderheden. Geen brand aangetroffen. Het ging om een melding op de tweede etage.

Overdag heeft Don Valentin een jonge pelgrim zonder geld een gratis bed aangeboden. Dat is overigens al de tweede deze week. We hebben de deze pelgrim wat oud brood gegeven en een stuk kaas. 's Avonds wordt gezongen door de pelgrims.

Vrijdag 14 juli

De dag begint koud en regenachtig met veel wind. De twee mannen treffen het niet met hun vrije dag. Ze gaan naar St.-Jean-Pied-de-Port lopen en vertrekken tegen 8 uur. Uit eindelijk hebben ze een prima tocht gehad.

In St.-Jean-Pied-de-Port hebben Wil en Hans op het pelgrimsbureau melding gemaakt van de onduidelijkheid voor wat de gemakkelijke route betreft op de Col de Lepoedre. Er wordt beloofd, dat het doorgegeven wordt aan de betreffende instantie. Zij komen rond 5 uur terug met de taxi.

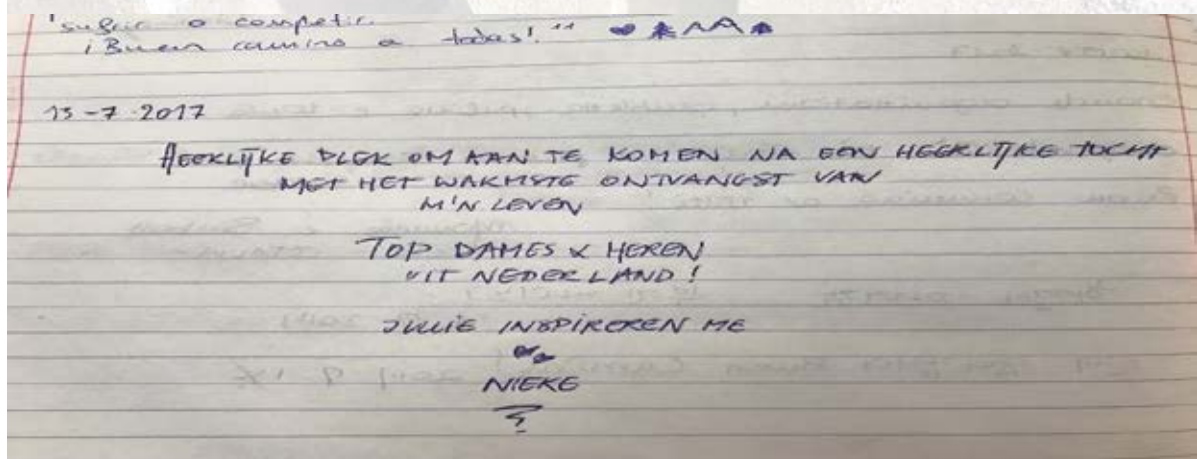
De vier vrouwen runnen de herberg vanaf 7 uur 's morgens. Het begint meteen goed. Om kwart over zeven komt een Koreaan binnen en vraagt om een bed. Het is moeilijk communiceren, maar we begrijpen dat hij in het veld heeft geslapen. Doorsturen is geen optie en laten wachten tot 14.00 uur ook niet. We geven hem een bed in de Sótano. Rond elf uur is hij weer het mannetje en staat hij aan de Mostrador. Hij blijft de nacht. Aan het eind van de middag komt hij met een lijstje woorden in het Engels en wil daarvan de Spaanse vertaling weten, en

hij schrijft het fonetisch en in letters op.

Ook horen we een raar zoemend geluid in de hal. Het is nergens te traceren. Uiteindelijk blijkt het een scheerapparaat te zijn onderin de rugzak van een pelgrim.

Bij de schoonmaak leeft Riek zich uit met de Pledge en werpt Ria zich op de lakens.

De reacties van de pelgrims zijn veelal positief. De onderstaande tekst spreekt voor zichzelf.

Zaterdag 15 juli

Een stille dag. Veel mensen buiten. Een familie met een ezel en een tent. Een Duitse familie op de terugweg zit lekker te kaarten totdat de bus komt. Vroeg in de middag arriveert een meisje uit Amerika. Haar creditcard is geblokkeerd en ze heeft nog € 8 cash. Daarom krijgt ze een bed in de Sótano. We lenen haar een paar euro om te internetten. Uiteindelijk heeft ze contact met haar vader en wordt de creditcard tegen 20.00 uur gedeblokkeerd. Hans rijdt met haar naar de ATM. Met het geld kan ze nog lekker gaan eten.

Zondag 16 juli

De dag begon met een yoga-sterretje en eindigt met een sterretje van voldaanheid. Volgens Marisol zou het een rustige middag worden. Niets is minder waar. Met het begin van de aangekondigde hittegolf komen ook de pelgrims in grote groepen. Na de lunch staan er al veel mensen te wachten. Het loopt constant door. De bordjes en de lichtjes zijn niet nodig, maar we krijgen geen gelegenheid om te rusten. We merken weer dat een team van zes mensen dan eigenlijk toch te weinig is.

In de loop van de dag melden zich vier groepen, waaronder een groep scouts voor het Campamento. Een andere groep van 25 die heeft gereserveerd, maar nog niet betaald, komt niet opdagen.

Een groep van 14 Spanjaarden heeft ook gereserveerd. We proberen eerst alle Credentials en ID-kaarten te verzamelen, zodat niet de hele groep bij de Mostrador hoeft te komen, maar er zijn pas vier mannen gekomen. De rest is nog onderweg. Een hele discussie met de vier mannen: ze willen een bed, ze willen een douche, maar uiteindelijk gaan ze eerst naar het terras en komen later terug met de rest van de groep en een slokje op. Wat maken ze een lawaai. Ze hebben niet veel geluk deze vier, want na het inschrijven is degene die de nummers van de bedden heeft zoek. Ze heeft de bed bonnen niet uitgedeeld. Twee keer bellen ze haar (dank aan de mobiele telefoon) en alles valt op zijn plaats.

Dan een groep van 12 met een reservering. Kost wat organisatie. Vervolgens komt in de avond nog een groep van 28 jongeren. En we zitten al in de Sótano. Op het lijstje reserveringen staat de groep van 25 personen die nog moeten betalen, maar deze groep zegt geen reservering te hebben. Het is heel rommelig en ondertussen is een Spanjaard gekomen, die alleen Spaans wil spreken. Dat kan natuurlijk. Hij gaat aan de Camino beginnen en vraagt hoe het hier werkt. We leggen uit dat hij een Credential nodig heeft, ID enz. De Credential heeft hij in de auto liggen. Terwijl hij die ophaalt wordt de groep ingeschreven. Eerst 28. Het laatste bed is voor de Spanjaard. Dan blijken het er toch 29 te zijn en vragen we de Spanjaard zijn bed weer in te leveren en geven we hem een bed op de Overloop. En tussendoor vertelt hij dat hij kanker heeft gehad, en daarvan genezen is. Vorig jaar was hij in Santiago de Compostela en omarmde zijn beschermheilige in Santiago (de Spanjaard heet Jaime). Toen heeft hij aan Santiago beloofd om de Camino te gaan lopen en daar gaat hij nu aan beginnen.

In de Overloop blijken bij binnenkomst al twee jongemannen te bivakkeren. Het zijn archeologen. De een blijft een paar dagen de ander een paar weken. Ze hebben zich heerlijk geïnstalleerd. Geen probleem voor hen om Jaime te verwelkomen. Jaime is helemaal gelukkig en bedankt ons. Dan gaat hij eerst eten (het is ondertussen na 21.00 uur).

Vervolgens staat er een groep van 14 personen aan de Mostrador. Vier gezinnen met kinderen. Ook die gaan naar de overloop. We geven ze bedden in de oude fietsenstalling. Ook geen probleem voor de archeologen. Ze bieden zelfs aan om te helpen.

Tot slot nog twee Italiaanse dames die op de terugweg zijn van Santiago en dan zitten we op deze zwoele avond nog even op een bankje voor we afsluiten. Het was een topdag.

Maandag 17 juli

Vanaf vandaag zijn Marisol, Danny en Juan P. er van 10.00 tot 22.00 uur en hoeven we niet meer in de kist, alleen als ze even pauzeren om 14.00 uur.

De jongeren uit de Sótano zijn de volgende ochtend wel erg vroeg op. Om kwart over 5 zitten ze al te ontbijten aan de achterkant van de herberg. Geklets en gerammel met bekers en borden maakt ons wakker.

Bij het vertrek denkt een manlijke pelgrim dat zijn sokken onder het bed in de Sótano zijn gevallen. Ineke en Ria halen wat er ligt met een bezem naar voren: het zijn geen sokken, maar een pikant kanten slipje. De pelgrim ligt in een deuk.

Wil en Hans maken na de koffie een rondje over het Campamento om te zien of alles OK is met de scouts. Ze ontdekken een wespennest in een van de containers met sanitair. Pablo lost dat op. Ook een gesprongen waterleiding in een van de toiletcontainers in het Campamento wordt deskundig door de loodgieter gemaakt.

Op het Campamento verblijven net als vorig jaar groepen scouts in tenten. Die avond komt ook een groep Fransen van 51 jongeren inclusief begeleiding. Ze hebben een reservering voor het Campamento, dus maken we 7 Bordas open. Credentiales hebben ze nog niet, maar ze hebben bij de reservering te veel betaald en krijgen nog een bedrag van ongeveer € 100,- terug. Ze denken een deal te hebben door dit te verrekenen met Credentiales. Het geld wat dan nog over is hoeven ze niet terug. Dat mag in de donativo. De Credentiales zitten dit jaar echter al in een plastic hoesje en kosten daardoor € 3,50 per stuk, waardoor ze nog € 86,- moeten bijbetalen. Ze hebben alleen een creditcard of bankpas en daarmee kun je in Roncesvalles niet betalen. Natuurlijk is er altijd een oplossing: Credentiales zonder plastic, waardoor ze nog maar € 6 bijbetalen.

Het is een zwoele avond en we zitten op het bankje te genieten. Pelgrima Saskia, die begin mei uit Nederland is vertrokken, zet ons op de foto.

Om halftien wankelt nog een Italiaan van 78 binnen, totaal uitgewoond. Met een kopje soep, wat brood en kaas komt hij weer bij. Dat kan ook niet anders met soep van Riek. Zij maakt elke dag iets lekkers van wat er voor handen is. Op de derde verdieping is nog één bed vrij voor de Italiaan.

We zijn inmiddels aardig door de door de vorige groepen aangelegde voorraden heen en bestellen alleen wat we echt nodig hebben en wat op de lijst staat.

Dinsdag 18 juli

Mooie warme dag. Na de schoonmaak gaan we naar het Campamento om de zeven Bordas van de groep van 51 schoon te maken. Gelukkig is het droog en zijn we snel klaar. Het is jammer dat er geen betere bedden in de Bordas staan. Met goed sanitair en wat bestrating zou het een aangename plek zijn.

Ook deze dag lopen we aardig vol. De boodschappen die we maandag hebben besteld zijn nog niet allemaal geleverd. Niet alles was voor handen en Pablo heeft aangegeven dat we de spullen woensdag gaan krijgen. Deze dag wel een grote taart, maar we doen allemaal rustig aan met het eten van zoetheid.

Het loopt ook vandaag weer aardig vol. Tegen 20.00 uur breekt een forse onweersbui los. Deze brengt verkoeling en zuurstof in de lucht. Vanuit de Refugio bellen pelgrims naar de herberg dat ze niet meer naar beneden durven te lopen. Danny laat ze een taxi bellen. Tegen elf uur 's avonds staat Don Valentin aan de deur. Hij is gebeld door pelgrims die nog onderweg naar beneden zijn. Om 23.30 uur horen we ze aankomen. Het zijn drie Argentijnen. Twee jonge mannen en jonge vrouw. Zij zijn boven op de berg verdwaald en overvallen door het onweer. Vreselijk moe zijn ze. Gelukkig hebben we nog vijf bedden in de Sótano, waar ze te slapen worden gelegd. De volgende morgen slapen ze uit en om 8 uur scannen we de paspoorten en betalen ze.

Woensdag 19 juli

Het is een nacht met veel wind geweest. Twee meisjes hebben om 01.00 uur nog een ander plekje voor hun tent, die ze gisteren net voor de bui hadden opgezet, gezocht. Van slapen is weinig gekomen.

In de sanitair cabine voor de heren bij de Sótano is de waterleiding gesprongen. Het is een waar waterballet geworden en nergens een kraantje te vinden om het water af te sluiten. Maribel, de schoonmaakster, geeft om 8 uur een berichtje aan Pablo. De afsluitkraan zit blijkbaar ergens in het gebouw waar wij niet bij kunnen.

Dany samen met de hospitaleros.

Dat was dus 's morgens met de zon. Na vieren trok het helemaal dicht en opnieuw hebben we onweer en regen. Dat betekent pelgrims als verzopen katjes.

We lenen paraplu's uit om naar de mis te gaan. Marisol krijgt een grote, maar die is niet helemaal goed, zodat ze toch nat is geworden.

Twee jongens uit Zweden komen tegen zessen in de regen helemaal gebroken aan. Eén kan nauwelijks op zijn benen staan en valt om op de bank in de hal. De jongens hebben vertraging opgelopen met het vliegtuig. Ze vlogen op Biarritz, maar daar kon niet worden geland vanwege zwaar onweer. Vervolgens heeft het vliegtuig vijf uur in de hitte in Bordeaux gestaan en is alsnog naar Biarritz gevlogen. Vandaar met een taxi naar St.-Jean-Pied-de-Port. Om half drie 's nachts waren ze er en toen was er niets meer open, dus hebben ze buiten op een plein geslapen en zijn toen gaan lopen. We brengen ze met de lift naar de derde. Hij ligt na het eten lekker te slapen

met een ice pack op zijn opgezette knie met een extra kussentje eronder.

Op de derde etage ligt een jongeman die misselijk is en heeft overgegeven. Waarschijnlijk iets verkeerd gegeten.

Donderdag 20 juli

Alweer de laatste dag. De vloeren van de Sótano, de eerste en de tweede verdieping gemopt. Alle lakens zijn in de laatste twee weken verwisseld, beginnend op de eerste etage. We zijn (bijna) klaar om te vertrekken.

Het is een miezerige dag met een beperkt aantal pelgrims. We zitten de hele dag in de wolken.

's Middags komt een groep van 23 Fransen die hebben gereserveerd voor het Campamento. Het Campamento mag dan wel gesloten zijn, maar de reserveringen van vóór de sluiting gaan gewoon nog naar het Campamento. Dit is al de tweede groep in deze periode. Volgens Marisol is er nog één reservering in augustus.

De afspraak is dat de scouts met tenten zelf het sanitair schoonmaken, maar als de sanitair containers open gaan voor de Fransen is het echt te vies om te gebruiken. De jongelui hebben afval, WC-papier en gebruikt maandverband achter de toiletten verstopt. In een noodtempo alle troep verzameld, de WC's schoongemaakt, toiletpapier neergelegd en vuilniszakjes opgehangen.

Vrijdag 21 juli

Overdracht aan de groep van periode 10 en na het gezamenlijke eten gaan we weer.

Adios

Roncesvalles!

Periode 10 : vrijdag 21 juli t/m 4 augustus 2017

**Hospitaleros: Wim Lenaerts, Bep Tilanus, Herman Holtmaat, Stef Lankveld ,
Tom Vreuls, Siny Wolters, Hester Schoonbeek, Jeanet Scholten-Kok**

Aantal pelgrims: 3.027 (2016: 3.298)

Van links naar rechts: Marisol, Tom Vreuls, Stef Lankveld, SinyWolters, Bep Tilanus, Jeanet Scholten-Kok, Herman Holtmaat, Hester Schoonbeek, Wim Lenaerts

DE SCHOEN DIE ALLES OVERZAG

Het geschiedde in de dagen dat daar waren aangekomen: Bep, Hester, Jeannet, Siny en de mannen Wim, Thom, Stef en Herman

Segundo período de Julio, Roncesvalles, en el Albergue

Al waar tientallen dagelijks bivakkeren, moe van de berg of vol verwachting over hun verre tocht naar het westen
Nog vele dagen te gaan.
Met hun lot waren zij begaan.

En op al hun eerste ochtend, bij het sluiten van de poort, was daar ineens de schoen
Trots, fier, maar alléén, pronter helft van een echt paar.
Samen waren ze gegaan
Gelijkenis was hun deel

De cadans van hun stappen een volmaakte harmonie
Stap-step, klak-klok, klik-klak, step-stap ...

Vroeg in de ochtend, de pelgrim nog dromend
en verdwaasd
Zijn voet bezeerd en bezwaard
Besloot hem te ontzien en te gaan op een sok
Een nieuwe cadans werd z'n klok
Stap-slep, klak-slok, klik-slak, stap-slep, ..
Vergetend z'n linker schoen.

Verbazing werd hun deel
Eén schoen slechts in het prieel

Wat met hem te doen?
In een zwarte zak bij het vuilnis gezet
Op tafel misschien met gevonden spullen
Of op een ereplaats op de foto gezet
Afwachtend de ommeekomst van z'n wederhelft?

Van dat alles geschiedde niets,
Op een hoge troon werd ie gezet Al snel vergeten en genegeerd.

Maar gewend als hij was te gaan en te staan al waar hij was
Kon hij ongemerkt het al overzien
de wederwaardigheden van dag en nacht
der pelgrims komen en gaan
de toewijding aan hen besteed
de samenwerking der Hospitaleros ontleed.
Er was regen en er was wind
Zon en wolken speelden hun spel
Elke dag hetzelfde, elke dag toch anders, het werk:
De kleine dingen van een dag, van geen importantie voor wie het niet zag

- Een gezin uit St. Petersburg, hier, om een muntje slechts te komen slaan
- Lekkage van de derde naar de tweede, de loodgieter die er eindelijk kwam, maar een week later opnieuw moest komen
- Groepen Italianen, geen bewijs van reservering, in de Sótano ondergebracht; koken en kokkerellen in de open lucht met meditatie er achter aan
- Een andere groep in het Campamento, hun belofte tot schoonhouden niet gestand gedaan
- Verwisseling van bedden, geregeld kwam het vóór. Altijd had het een reden, een vergissing is gauw gemaakt, zelfs een oud bednummer van de herberg van Saint Jean-Pied-de-Port volstaat. Maar ook altijd naar ieders tevredenheid een goed eindresultaat
- Gekwelde voeten, heilzaam verzorgd; een EHBO-er op de vierdaagse zou het niet beter doen
- Een pelgrim met tent en hond, maar paard en ezel niet gezien
- Natte schoenen, in kranten verpakt, drogen sneller; een oplettende hand had daaraan gedacht
- Een vreemde pelgrim zonder geld - psychiatrisch of onder drugs - in de Sótano ondergebracht
- Andere vreemde pelgrims die je beslist niet wilt hebben met de stoomspuit bewerkt

- Een Noor, roepend om 2 uur 's nachts voor een gesloten poort, einde middag vertrokken uit St. Jean-Pied-de-Port in de veronderstelling van een mooie midzomernacht
- Mensen van allerlei soort, moe of voldaan, bezorgd of gekweld, gehaast of op hun gemak - wier wasje eenmaal spik en span - een duit in het Donativo potje doen.

Dat al bemerkte de schoen.
En dacht: hun verhaal werd aangehoord, ze voelden zich gesterkt en enkelen zelfs getroost.

Hij telde hun aantal en vergeleek het met de cijfers van vorig jaar. En schrok een beetje: maar zó weinig vergeleken met toen?

Maar in de tweede week: geen houden meer aan; vele malen volgeboekt en pelgrims doorgestuurd.

En hij zag het team dat dit al volbracht
Een gelegenheidsgroep van sterke personen
Ieder het werk verrichtend met inzet en plezier
Zeer betrokken, zoekend naar een balans tussen bron, beeld en recept.

De Ploeg van Tien.

Tips:

- In overleg met het klooster: zorgen voor minder overdaad van voedsel
- Aanschaffen van mondkapjes (tegen het vele stof van het schuieren en vegen)

Periode 11 : vrijdag 4 augustus t/m 18 augustus 2017

Hospitaleros: Herman Knape, Helmut Brouwer, Dirk Reuvekamp, Harriët Lemmens, Leo van Eechoud, Frank Keijser, Gerard Veldhuis, Marietje Veldhuis, Karin Schoenmakers

Aantal pelgrims: 3.289 (2016: 3.304)

Staan v.l.n.r Herman Knape, Harriet Lemmens, Marietje Veldhuis, Marisol, Gerard Veldhuis, Helmut Brouwer

Zittend v.l.n.r. Leo van Eechoud, Karin Schoenmakers, Dirk Reuvenkamp, Frank Keijser

Donderdag 3 augustus

De meesten zijn ruim op tijd en wachten voor Casa Sabina op de anderen. Om zeven uur is het overleg in de bibliotheek. Een beetje hongerig horen wij het e.e.a. aan, waarna nog geprobeerd wordt een menu te versieren.

Op het Campamento wordt kwartier gemaakt in de Bordas (8 pers.) Er zijn daar geen dekens dus een beetje improviseren.

Vrijdag 4 augustus

Vandaag is een delegatie ontvangen uit St-Jean-Pied-de-Port van het Pelgrimsbureau. Ontvangen door Helmut Brouwer en Herman Holtmaat met bezoek aan de Prior Don Patxi Izco, Eurne en Marisol. De gehele herberg bekeken en allerlei ter zake doende dingen besproken. Een verslag volgt nog.

De regelmatige contacten met Jean Louis Aspirot houden we goed in stand en zijn zeer nuttig i.v.m. te verwachten aanbod van pelgrims, conditie van route, weersomstandigheden, doorloop van de pelgrims, bijzonderheden op de route en andere zaken zoals bed bugs. Het verzoek is dan ook dit contact in stand te houden.

Zaterdag 5 augustus

Het regent de hele dag. Zoals alles heeft het een positieve en een negatieve kant. Frank meldt dat het een topdag was voor de wasserij. De mensen stonden te dringen voor de ingang. De opbrengst voor de wasserij was € 101,50 plus € 60, 00 voor onze Donativopot. De negatieve kant is echter dat we mensen moeten doorsturen, zoals vier jonge, zeer vermoeide Britten en een groepje van vier Braziliaanse dames. Om 21.45 kwam dit laatste groepje doorweekt en uitgeput aan in onze herberg. Ze waren 's morgens in een taxi van Pamplona naar Saint Jean Pied de Port gereden. Vandaar waren ze om 12.00 uur vertrokken. Veel te laat dus en zo te zien waren ze niet erg getraind. Er waren gereserveerde bedden die nog leeg waren. Toch durfde Marisol het, ondanks het aandringen van Helmut, niet aan om deze dames de gereserveerde lege bedden toe te wijzen. Dus moesten ze ergens anders gaan slapen. Marisol heeft een taxi voor ze gebeld en ze zijn doorgereisd naar Espinal.

Zondag 6 augustus

Vanmorgen om half zes opgestaan om samen met Herman de pelgrims op weg te helpen. Na het ontbijt beginnen we met het verschonen van de eerste 20 bedden. We hebben ook besloten om de bakken onder de bedbodems te stofzuigen. Eerst doen we het gewone werk: schuieren van de hoedlakens en de kussens en ik haal een doekje door de kluizen en zwabber de vloer. Ondertussen hebben Marietje en Gerard 20 hoedlakens en kussenslopen gewassen en gedroogd, zodat Herman en ik die gelijk weer om de matrassen en kussens kunnen doen. Het is veel werk en we zijn pas om 12 uur klaar. We gaan dus later koffie drinken dan op 'normale' dagen, maar dat vind ik niet erg want vanavond kunnen 20 pelgrims in een heerlijk schoon bed slapen.

's Middags loop ik langs de tafel waar het Libro de Oro ligt waar de pelgrims een boodschap in kunnen achterlaten. Ik lees veel "Buen Caminos". Dan valt mijn oog op een boodschap die in hoofdletters is geschreven: *'AFTER 12 TIMES THAT I WALK THE CAMINO, THIS IS THE FIRST TIME THAT HOSPITALEROS ARE ABSOLUTELY UNPOLITE!!! THIS IS NOT THE "SPIRIT OF THE CAMINO"*.

THE DUTCH HOSPITALEROS USE THE ALBERGUE ONLY TO MAKE BUSINESS WITH THE TOURIST!!! CONGRATULATIONS!!!'

Ik kan het niet laten om te reageren en schrijf: 'we, the Dutch Hospitaleros, are all Volunteers, so we don't earn nothing. We don't make business.'

Toch doet het wel een beetje pijn, zo'n opmerking.

Bijlschrift Helmut

Een Italiaan, die aangaf Hospitalero te zijn in Italië vond dat het beleid van de Herberg niet deugde. Niet op Donativobasis, reserveren (max. 70 personen) en buspelgrims die de bedden in beslag nemen van “echte” pelgrims. Dit op het moment dat er een rij stond van ca. 50 personen met honderden vragen. Na enig heen en weer gepraat is gezegd dat hij maar naar het Klooster toe moest met zijn opmerkingen, maar dat nu gestopt werd met de discussie, omdat zijn mening toch al vast stond.

Net toen we redelijk in de stress zaten, omdat vele pelgrims doorgestuurd moesten worden met taxi's e.d. naar Burguete en Espinal kwam dezelfde man weer en begon indringend over de geldmachine die de Hollanders hier hadden. Op dat moment genoeg en even indringend gevraagd op te krassen.

Maandag 7 augustus

Harriët en Frank vinden vaak muntgeld bij het schuieren van de bedden. Mijn ‘vangst’ is tot nu toe beperkt gebleven tot twee bh's, een witte en een roze met zwart.

Een vrouw uit Canada staat in de rij om zich te laten registreren. Ze vertelt dat ze uit Quebec komt en dus Frans, maar gelukkig ook Engels praat. Al gauw komt het gesprek erop dat zij goed is aangekomen met het vliegtuig, maar haar rugzak niet. Ze heeft een paar dagen gewacht, maar besloot toen toch op weg te gaan. In Refuge Orisson heeft ze wat spullen gekregen, maar verder reist ze al 5 dagen in dezelfde kleren. In de Lavandería vertelt ze haar verhaal aan Marietje en Gerard. Marietje reageert direct met haar aan te bieden haar kleren gratis voor haar te wassen. Als Marietje haar ook nog een mooi wit, warm vest aanbiedt, wordt het haar teveel en komen de tranen. Ook laat Marietje haar de gevonden bh's zien die de Canadese mag passen. Opgevrolijkt door al deze goede zorgen, komt ze even later in de wasserij melden dat de witte BH haar heel goed past.

De groentjes

Wij (de 7 ‘groentjes’) raken intussen een beetje ingewerkt. De inspanningen van de geroutineerde Herman en Helmut beginnen hier en daar vruchten af te werpen. De verdeelde taken worden redelijk zelfstandig, en soms ook tamelijk naar eigen inzicht uitgevoerd. Dat past ook in het beeld van dé Hospitalero heeft Helmut ons toevertrouwd: pelgrims zijn al redelijke ‘einzegängers’ en als je dan ook nog een Hospitalero treft met pelgrimsverleden, dan kun je er in de meeste gevallen van op aan dat het om een heel bijzonder mens gaat! Eén van de laatste instructies waren over het gebruik van de portofoons. Heel handig op zo'n groot terrein. Wat onwennig oefenden we vooral ‘droog’ met de techniek.

De twee belangrijkste lessen kregen we live van onze Jefe:

- Zet altijd je portofoon uit als je je middagdutje gaat doen. Anders sta je misschien zomaar met verwilderd haar in onderbroek in de huiskamer dezelfde instructie te herhalen...
- Zet het geluid van je portofoon ook uit als je onder de mis de kapel in loopt...

Dinsdag 8 augustus

Het is wat frisser en er waait een koele wind. De ochtendronde leverde deze keer een laptop! met oplader op. De eigenaar verwacht ik vandaag nog wel terug in de herberg.

De beddenteams hebben besloten dat de komende weken wat extra aandacht aan het schoonmaken van de bedden wordt besteed. Zo worden de bakken onder de bovenste bedden met de stofzuiger stofvrij gemaakt en wordt het draagsysteem van het onderste bed gezogen. Het wordt rigoureus aangepakt: de matrassen gaan uit de bedden, een Hospitalero houdt de lattenbodem omhoog en de tweede hanteert de stofzuiger. Dit doen we steeds per 20 bedden, die dan ook meteen worden verschoond. Ook doen we de kastjes en de ombouw met een sopje af. Vooral natte (modderige) rugzakken maken de kastjes aan de binnenkant vies en de handen met sporen van voetencreme laten ook zo hun sporen na.

In de wasruimte heeft zaterdag 1 wasmachine het begeven. Dit is doorgegeven aan het klooster. Nu, dinsdag, is de machine nog niet in gebruik. Wat een gemis, want het was-team moet hierdoor 's avonds vaak lang doorgaan om alle wasjes gedraaid te krijgen. Verder is de sfeer daar in de kelder niet kapot te krijgen: Gerard speelt 'Marina' op zijn mondharmonica voor Italiaanse Pelegrinas en Marietje levert alle was gewassen, gedroogd én opgevouwen (ja, echt!) Zij tovert op ieder pelgrimsgezicht een verrassende lach.

Een niet oude Pelgrima kwam discreet vertellen dat ze niet samen met mannen kon slapen, omdat ze non was (in de Sótano). Marisol was makkelijk; moet ze maar bekijken. Meegegaan naar de verdiepingen en in de “couchettes” gezocht naar een vrijwilliger die wilde ruilen. Helaas waren de meesten waarschijnlijk naar de bars. Op de 3^e een vak gevonden met 2 vrouwen. Hier aangedrongen op ruilen gezien het speciale geval.

Een Italiaans meisje wilde wel en toen weer niet. Aangedrongen op medewerking, omdat vele pelgrims goed geholpen worden in kloosters, zodat wat terug gedaan kan worden.

Een Nederlandse naast haar wilde toen wel, waardoor de Italiaanse toch maar meewerkte. Groot was de deceptie toen ze het bednummer 8 in de Sótano zag (vol en rommelig)

Maar zij werd hierdoor toch een “echte” pelgrim. De 4 Euro verschil wilde ze niet hebben en is in de Donativo gegaan. Met enige moeite is bijna overal een mouw aan te passen!

Tips en tops

- Derde verdieping: Maak na het schuieren van de bedden de ramen dicht! Door de regen is de boel daar vanmiddag nat geworden.
- Derde verdieping: na verhelpen lekkage in de sanitair ruimte van de mannen heeft de kit tijd nodig om te drogen. De douches kunnen hierdoor zeker een dag niet gebruikt worden!
- Voor alle bedden: neem in het programma op dat één keer in de maand bijvoorbeeld alle bedbakken gezogen worden.
- Tip: aan het klooster: reparatie wasmachine- en droger liefst op dezelfde dag nog (laten) uitvoeren.
- Top: met een goede taakverdeling en een duidelijke dagindeling loopt ons team op rolletjes.

Opmerkelijke voorvallen:

Amerikaanse pelgrims komen ons waarschuwen dat er een iemand rondloopt die in Orisson gejat heeft. Inderdaad staat een zwerverachtige Spanjaard met een tentje beneden, nog niet ingeschreven. Hij heeft de telefoon aan de oplader. Hem verzocht uit de herberg te blijven en onmiddellijk op te krassen en anders de Guardia te waarschuwen. Hierna was hij vlot vertrokken.

Pijnlijk is het verhaal van een ouder Duits echtpaar (man 75), die pas om 20:00 uur aankomen. Zij zijn bestolen in een Hostal op de Via Podiensis, waar geslapen werd met 3 man op een kamer. Dit was een lange Arabisch uitziende man. 's Nachts werd vaag licht gezien, de volgende ochtend geld, kaarten en alles verdwenen. Dezelfde man zou ook bij jeugd verderop gestolen hebben. Alles aangegeven bij de politie, maar weinig resultaat. Ze hadden de man aangesproken, die opmerkte dat ze maar beter op hun spullen moesten passen. Hierdoor hebben ze 6 dagen moeten blijven, voordat hun kinderen voor geld, kaarten e.d. gezorgd hadden. De arme mensen waren er nog compleet van slag van. Om tijd te winnen hebben ze hierna de bus naar Saint-Jean-Pied-de-Port genomen. Groot is hun verbazing als ze in onze herberg dezelfde man zien. Ze hadden er een foto van gemaakt. Inderdaad is deze man vanmiddag gezien. Na controle van de bedden hem op de 2^e verdieping in bed gevonden. Aan hem gevraagd of hij in Frankrijk gelopen heeft en ja, hij loopt naar Fisterra. Hem hierna indringend duidelijk gemaakt dat hij verdacht is en hier geen kunsten uit moet halen. Zijn omgeving op de verdieping te kennen gegeven dat er mogelijk een dief in huis is en dat er dus extra op hun spullen gepast moest worden, wat goed begrepen werd. Het resultaat was dat er deze nacht in ieder geval niets gebeurd is!

Een paar Hospitaleros hebben bij het aanreizen door Frankrijk bij Troyes een alarmerend rammelig geluid linksvoor bij het wiel gehoord. Doorrijden naar de "echte" VW garage Jeannin in Troyes. Na 2 uur wachten (middagpauze) rijden 2 baliemedewerkers (nette firmabloesjes enz) een stukje op het terrein. Tja, kan de overbrenging zijn, of lager enz. Verzoek om de auto op de brug te zetten en het wiel eraf te halen voor nadere inspectie wordt botweg geweigerd i.v.m. vakantie!! Zo wordt je in Frankrijk het bos ingestuurd. Niet erg gerust doorgereden tot in Augy-sur-Aubois naar de Refuge van Rene Heinrichs, 250 km verder. Hier de volgende morgen gekeken bij een klein werkplaatsje waar de conclusie was dat de rem wel aan zou lopen, maar de Pyreneeën nog wel gehaald konden worden, aldus gedaan. In Roncesvalles met enige moeite via Marisol een afspraak gemaakt bij Volkswagendealer in Pamplona. Kon wel 600 Euro kosten. (wat nodig is nodig) 2 Dagen later klaar: blijkt de velg los van de bouten getrild te zijn, zodat alles rammelde. Slechts 125 Euro armer kan de weg vervolgd worden. (nieuwe velg)

Conclusie: misdadige actie van Volkswagen Jeannin in Troyes om klanten zodanig weg te sturen!

Dit gaat gemeld worden bij Volkswagen. (internationaal?)

Periode 12: vrijdag 18 augustus t/m 1 september 2017

**Hospitaleros: Lies van de Voorde, Tonny Willems, Henry Artz, Peter Gog, Irene Engelhard
Jeanet Scholten-Kok, Jan van Bruchem, Ria Bindels, Willy Markese**

Aantal pelgrims: 3.362 (2016: 3.718)

**v.l.n.r. Tonny Willems, Henry Artz, Rob Krommenhoek, Ria Bindels, Jeanette Scholten,
Jan van Bruchem,
onderaan: Lies van de Voorde, Willy Markese, Peter Gog, Marisol**

Week 1

Het verdwenen boekje

Vrijdag 18 augustus

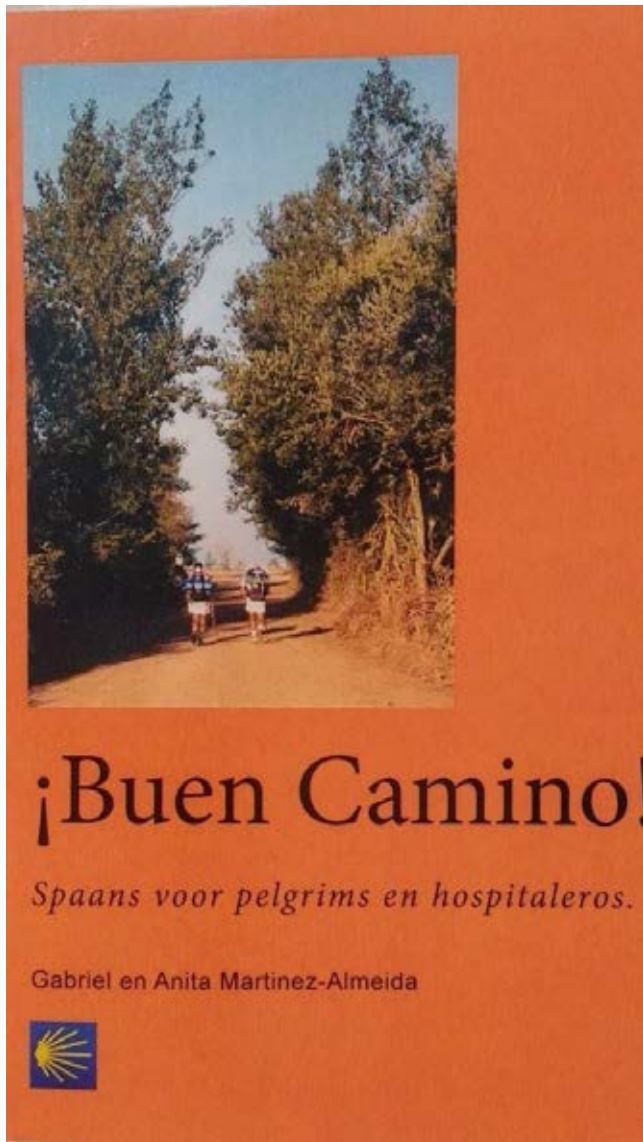
Na de overdracht en onder de lunch, vroeg Karin van de vorige groep, of Peter interesse had in een boekje speciaal geschreven voor de pelgrims en Hospitaleros.

Peter en Lies waren gelijk geïnteresseerd en betaalden aan een Hospitalero van de vorige groep € 20,00, maar kregen wel te horen dat zij het nog moest gaan halen in St. Jean-Pied-de-Port, geen probleem, hij zou het later op de dag af geven.

Het toeval was, dat toen een aardige man de boekjes af gaf, de betreffende personen op dat moment niet bij de ingang waren, dus nam Ria de gratis boekjes liefdevol van de man aan. Terug in de huiskamer liet zij de boekjes zien, schreef haar naam erin en ook Henry vond het wel handig zo'n boekje.

Vol enthousiasme ging het boekje van hand naar hand.

Maar de vraag bleef van Peter en Lies "waar zijn onze betaalde boekjes" ; zijn wij in een betaaltruc gelopen, geld betalen zonder iets terug te krijgen!

Heel langzaam kwam het besef dat er toch iets fout was gegaan met het aannemen van de boekjes.

De boekjes gingen naar de rechtmatige eigenaars, Ria en Henry moesten het allemaal even verwerken, weg boekjes, een ervaring rijker en een grote hilariteit met heel veel gelach.

Waarschuwing voor gebruik van het drinkwater in Roncesvalles

Zaterdag 19 augustus

De portemonnee:

Er is een portemonnee gevonden van een man uit Nieuw-Zeeland bij het restaurant. Na een afwijzing van het restaurant i.v.m. privé inlichtingen, kwam de man naar de balie met het verhaal dat hij de knip mee zou nemen, hij wist van wie die was en zou hem dan teruggeven.

Maar het verliep anders.

De vinder liep van hotel naar restaurant om de Nieuw-Zeelander te zoeken, maar deze was al naar St. Jean- Pied- de- Port gegaan.

De man vertelde dat hij naar Pamplona zou gaan om hem te gaan zoeken langs de Camino route. Zondagochtend had Ria ondertussen telefonisch contact met de Nieuw-Zeelander gehad dat zijn knip gevonden was en op zijn beurt wilde hij de vinder weer zoeken.

Tot Ria haar verbazing stond de vinder op zondagmorgen bij de bushalte en zij kreeg de knip weer terug en kon hem daarna alsnog overhandigen aan de rechtmatige eigenaar.

Zondag 20 augustus

De onweerstaanbare charme van Willy en Jeannette.

Willy is ten huwelijk gevraagd, heeft het toch maar voorzichtig afgewezen, ook krijgen alle dames op zijn tijd een dikke knuffel van de dankbare pelgrims.
Fijn dat de mensen waardering uiten, geeft ons allen een boost.

's- Morgens met het inkijken van het gastenboek zagen de dames van de wasserij dat zij voor hun gedane diensten een hele grote pluim hadden gekregen, wat een charme hebben deze dames in de strijd gegooid!

Hebben de brandoefening gedaan, slang uitrollen, waterdruk controleren en op verschillende manieren sproeien, i.v.m. met straal of nevelen, altijd leuk maar vooral nuttig.

BRAND

Wat een geluk dat wij een oud brandweerman in onze groep hebben, ja wel, wij hebben een brand geblust.

Rond 20.00 uur stonden Lies en Tonny even buiten bij de ingang toen zij zagen dat de asbak, hangende aan de muur buiten bij de deur in brand stond, gelijk actie. Tonny met de camera en Lies met het bluswater.

Het was gelukkig al na het 2 e kopje water geheel geblust.

Belangrijk blijft het om steeds alert te zijn en te blijven.

Maandag 21 augustus

Een heel mooi uitstapje gemaakt naar het natuurgebied, Foz de Lumbier, was schitterend, veel roofvogels gezien.

Zijn er gezamenlijk met een taxi heen gegaan, het was kort, maar de reis van een dik uur heen en een uur terug, was zeer de moeite waard.

Zaterdag 28 augustus

Vanavond zijn wij met 4 van de 9 Hospitaleros naar het concert geweest in de kerk en op de binnenplaats, geweldig mooi, het galmde prachtig. Op elke hoek hoorde je een ander muziekinstrument en liep in elkaar over.

Door Jan van Bruchem:

Een Spaanse vrouw uit Madrid ontmoet, die elk jaar een aantal dagen op de Camino wandelt. Zij vertelde dat ze een aantal jaren geleden in de Iglesia de Santiago in Roncesvalles had geslapen omdat er in de Refugio geen slaapplekken meer waren. Ook een Nederlands echtpaar ontmoet die al 10 weken aan het wandelen waren. Zij waren zeer te spreken over het verblijf en de behandeling. Ook waren ze blij verrast toen ze onder het bed keken, het was namelijk schoon. Dit hadden ze onderweg nog niet vaak meegemaakt.

Zondag 29 augustus

Na het werk wederom een brandoefening gedaan, maar nu met poederblussers. Tonny, zoals een echte brandweerman, maakte een vuurtje in een doos, deze moest geblust worden. Daar zagen wij allemaal dat het geen goed idee is om deze binnen te gebruiken, een grote mistwolk kwam na heel kort aan de hendel getrokken te hebben tevoorschijn. Je moet er niet aan denken als er mensen in een ruimte zitten en je kunt ze door de rook niet meer zien.

De volgende ploeg is 's middags rond 13.00 uur naar het concert gegaan, ook zij vonden het mooi en indrukwekkend.

In de middag, toen Lies de koffie en chocolademelk aan het uit delen was voor haar collega's, vroeg een Amerikaanse dame of hier ook roomservice was en ze had al haast een kop koffie van het serveerblad genomen. Toen Lies vertelde dat het alleen voor de Hospitaleros was, maakte zij een vriendelijk excuus hiervoor.

Maandag 30 augustus

Na het werk weer een kort uitstapje gemaakt, dit keer naar een oude ruïne wat ooit een munitie-fabriek was, zeer de moeite waard en niet ver, onderweg wat te drinken genomen en nog even langs de oude centrale gegaan, net op tijd terug voor een heerlijke lunch.

Mag ik het hele team bedanken voor jullie voortreffelijke inzet. Niets was teveel om aan te pakken. Werkverdeling was niet nodig, iedereen kende zijn taak. Er werd bijgesprongen om een ander te helpen. Doordat het team uit negen personen bestond was er nu ook tijd voor ontspanning. Iedereen heeft hier de kans voor gekregen. Het gaf een positieve ervaring. Even de dagelijkse sleur uit. **Tonny.**

Allemaal hartelijke dank voor de gezellige tijd die we gehad hebben. Buen viaje y hasta luego, **Lies v.d Voorde**

Gisteren heb ik samen met Willy, Tonny, Henry, Rob en Jeanet uitgezwaaid. Daarna heb ik samen met Willy wat gegeten. Vervolgens in de Albergue van Catharina Bodestein geslapen samen met twee pelgrims. Vanmorgen om 10:00 uur daar vertrokken. Nu ben ik in Biarritz in afwachting van de boarding. Tot nu toe gaat alles goed. Nogmaals bedankt voor de gezellige tijd. **Jan van Bruchem.**

Ik rijd inmiddels op Nederlands grondgebied, ben bijna in Breda. Het is een hele zit. Iedereen bedankt voor de gezellige weken. Lieve groet **Willy Markese.**

Een hele gezellige terugreis gehad, kan ook niet anders met zo'n gezellige reisgenoot als Rob. Allen bedankt, ik zal jullie missen, maar niet de was, die heb ik thuis ook, ha, ha, ha. **Jeanette Scholten.**

De terugreis is goed verlopen. Eindhoven zou het eindpunt zijn, maar dit werd Rotterdam. Dat was een tegenvaller. Ik wil de crew nogmaals bedanken voor de prettige samenwerking. Wat hebben we gelachen. **Henry Artz.**

Hola compañeros. Fijn dat jullie zonder grote problemen weer thuis zijn. Heel heel hartelijk bedankt voor jullie collegialiteit, sympathie en vooral de humor. Extra bericht voor de mannen: Ingerukt.....Mars. Peter Gog.

Fijn dat jullie een goede terugreis hebben gehad. Hartelijke groet **Ria Bindels.**

Afscheidslied

*Adiós, con el corazón,
que con el alma no puedo
al despedirme de ti
de sentimiento me muero*

*tú serás el bien de mi vida,
tú serás el bien de mi alma,
tú serás el pájaro pintó
que alegre canta por la mañana.*

Periode 13 : vrijdag 1 september t/m 15 september 2017

**Hospitaleros Janka Kortland, Corry Janse, Thea van Dijk, Rinus Riemens,
Gerard van der Werf, Inge Egmond, Reinhart van Lansberge, Jan de Bruijn**

Aantal pelgrims: 3.608 (2016: 4.422)

**V.l.n.r.: Voor: Jan de Bruijn, Marisol, Gerard van der Werf, Reinhart van Lansberge.
Achter: Corry Janse, Inge Egmond, Janka Kortland, Thea van Dijk, Rinus Riemens (met hoed)**

Week 1

Na de overdracht en het gezamenlijke etentje aan de slag. Om 2 uur stonden er al zoveel mensen dat we even met onze ogen knipperden.

Had Spanje een vrije dag? Was er een oproep geweest om in groten getale naar Roncesvalles te komen voor een extra aflat??

Alles stroomde vol. Rijen met vermoeide mensen binnen en buiten die op een bepaald moment in de gaten kregen dat er misschien geen bedden meer zouden zijn. Wij als Hospitaleros probeerden de mensen rustig te houden en de meest vermoeiden kregen een glaasje water, een bemoedigend woord of een schouderklopje.

Toen beklom Marisol de stoel!!

Een imposante vrouw met een strenge blik maar die toch haar boodschap bracht met empathie en met de belofte er alles aan te doen om de pelgrims elders onder te brengen.

Verschillende reacties: begrip, boosheid , omdat Marisol als enige al lang geweten had dat dit er aan zat te komen, berusting vanwege moeheid, tranen en als klap op de vuurpijl een 82-jarige Australische dame met bedwantsen waar zij geen drama van maakte en wij ook niet.

Het aanbod van de was in de kelder was zo groot dat alle zeilen bijgezet moesten worden en ook de dame met de wantsen moest geholpen worden en dat moest snel , want ze had een allergie die na dit gebeuren een injectie nodig had.. In de kleding die daarvoor aanwezig was en met een geleende jas vanwege de kou zag ze eruit als een clown, maar het was een dankbare, kordate vrouw en alles kwam op zijn pootjes terecht.

Onwaarschijnlijk druk en veel gedoe met verstuurde rugzakken. Daar heb je bij vertrek en bij aankomst een extra persoon voor nodig die dan ook de fietsen doet.

De daaropvolgende dagen waren een kopie van de eerste dag.

Druk, druk, druk, doorsturen van pelgrims, rugzakken die wel of niet aankwamen of verkeerd stonden, de was in de kelder waar niet doorheen te komen was, het missen van de machines die niet werken en die je broodnodig hebt en een rij van mensen die met de hand wilde wassen en heel veel herrie in alle talen..

Natuurlijk hebben we het overleefd en na 10 uur zaten we bij te komen met een wijntje en een kaasje en dat is dan de Epiloog.

Inmiddels hebben we de 4^e dag achter de rug met het 2^e geval van wantsen en is het aanbod en het elders onderbrengen van de pelgrims nog steeds hetzelfde ritueel.

Er komen 2 taxibusjes waar 8 mensen in kunnen en die rijden af en aan. Mensen staan te wachten tussen de was die op de draden hangt en tussen de rugzakken. Je merkt wel dat er spanning is of het alsnog zal lukken om een bed te vinden, hier of elders.

Dit is voor Marisol en voor ons niet leuk. Wij willen gewoon helpen.

Maar de sfeer onder ons is goed. De momenten waarop de pelgrims zo dankbaar waren voor de geboden hulp of het antwoord op de vraag zijn legio.

Een knuffel, een aardigheidje, een taart of een opgestoken duim, alles voelde goed.

Een Australische radioverslaggever met gitaar die van zijn Camino elke dag een verslag maakte en die een stempel op zijn gitaar wilde. Hij had nog nooit een overnachting gehad in een gebouw als dit en van deze omvang die ook nog zo schoon was. This is so Dutch, so clean, hij lag in

een deuk. Hij ging er een uitzending aan wijden.

De jongen die 's morgens om 8.15 aanbelde om zeker te zijn van een slaapplek. Was daags ervoor weggestuurd en wilde toch echt hier slapen.

De Belgische Operazangeres die het Ave Maria zong in de kerkdienst, kippenvol van die stem.

Een Duitser die op zoek was naar een blonde vrouw. Bleek dat Inge te zijn. De afloop van dit verhaal is niet bekend!

Een oudere Amerikaanse vrouw in tranen die al 3 uur wachtte op haar vriendin. Zeer ongerust , want haar vriendin was niet sterk en liep langzaam. Dan komt de gezochte dame vrolijk binnen aan de arm van een charmante man die zich van geen kwaad bewust is.

De man die in de gang op zijn gitaar speelde met pelgrims op hem heen en daarbij zong en de pelgrim die vroeg of hij 2 nachten mocht blijven.

De Spaanse man die bij Marisol ging klagen, omdat hij door Rinus niet goed behandeld zou zijn, waarop Marisol hem weer met 2 benen op de grond zette.

Vanochtend weer met Don Valentin door het klooster gegaan en vanmiddag een klein opdondertje uit Taiwan die zeer aanwezig was in de waskelder. Op de vraag om het mandje terug te brengen zei hij : I don't think so !!

Blij met het goede nieuws dat Gerard donderdag weer aanwezig zal zijn.

Tot zover onze belevenissen in week 1. Wij staan elke dag met plezier op in afwachting wat de dag ons weer zal brengen!!

Week 2

Regen, regen en alleen maar regen. Al dagenlang. De herberg is elke dag rond 5 uur helemaal vol. Veel wanhopige mensen die niet kunnen geloven dat er elders wel plaats is. Taxi's komen en gaan.

Gewoon een opsomming:

Australische dame die een week geleden besloot dat ze de Camino wilde lopen. Ticket, wandelschoenen en rugzak gekocht en na de klim over de berg helemaal overstuurd. Ze wist totaal niet wat haar te wachten stond. Het was koud, geen slaapzak, ze had blaren en zere voeten en ze bleef huilen. Ook in de waskelder en ook de dag erna. Geen beweging in te krijgen. Uiteindelijk op de bus gezet richting Pamplona.

De jongeman die zijn temperatuur wilde weten 's morgens. Hij voelde zich ziek en had gehoord dat je met koorts nog een dag kon blijven. Geen koorts.

Een 75-jarige dame uit Zuid-Afrika, die binnen strompelde en nog net een bed had, vertelde dat ze haar leven lang gewerkt had op de boerderij en dat ze nu 4 maanden uitgetrokken had om in Santiago te komen en 5 km lopen op een dag was genoeg zei ze. "I am a tough woman and have a lot of time."

's Morgens hebben we haar begeleid naar de

eetzaal om nog even van haar te kunnen genieten.

Pelgrims in rolstoelen met veel begeleiding op 1. Verliep letterlijk en figuurlijk op rolletjes.

Pelgrim die de tijd vergeet en om half 11 aanbelt! Ook die wordt weer vriendelijk met een kleine vermaning binnen gelaten. De pelgrim die door de taxichauffeur wordt afgezet bij de deur rond half elf. We lopen snel een rondje op 1 en 2, ja, er is nog een bed vrij. Wel melden morgenvroeg en betalen.

Corrie vond in een broekzak heel veel briefjes van 100 euro. Allemaal keurig gewassen.

Een vader en zoon uit Taiwan die heel laat nog aanbelden. Zoon viel om van de slaap en na van alles bij elkaar gezocht te hebben in de bibliotheek te slapen gelegd.

De Franse vrouw die 15 keer de waskelder binnenkwam en steeds ging zitten, omdat ze haar rode en roze shirt miste in het wasmandje. Bleken onder haar bed te liggen..... excuus.

Met de hand wassen en voor Donativo centrifugeren wordt veel gedaan. Alles hangt vol was binnen, vanaf de waskelder naar de derde zien we creatieve pelgrims.

We wassen tot de laatste onderbroek. Met dit eindeloze regenweer kun je niet zeggen

dat we om 6 uur stoppen met was aannemen. Daarmee tref je de mensen die later binnenkomen en dat zijn vaak de ouderen en de mensen die minder goed ter been zijn.

We gebruiken waszakjes en kunnen zo per machine dubbel wassen. Goed op elkaar ingespeeld zijn en organiseren. We staan vaak met 3 en elk lid van dit team werkt in de waskelder. Elke avond rond 9 uur de laatste wassen in de drogers en dan naar boven voor de verdiende borrel! Daarna nog een keertje naar de kelder om de laatste was eruit te halen en in het halletje te zetten. We worden bedankt, omhelsd, ten huwelijk gevraagd en krijgen veel complimenten als de was droog in de mand ligt.

Soms is niet alles droog. Kan ook niet. Veel verschillende materialen en nog 30 wachtenden voor u. De laatste 4 dagen wassen we tussen de 40 en de 70 wasjes per dag.

Dat er al langer kapotte machines staan die we daardoor niet kunnen gebruiken vinden we lastig en onaanvaardbaar. Er zal toch wel iemand zijn die dit op kan lossen? Werk aan de winkel voor Nederland en/of Spanje!!

Donderdagavond 14 september

Onze laatste avond! Gister kennisgemaakt met Kees, de Jefe van de volgende groep, samen gegeten en gezellig gepraat.

Er zijn 2 jongelui die Marisol assisteren in de kist.

Dani en Juan Pe. Aardige jongens.

Don Valentin geeft rondleidingen en iedereen is opgetogen.

Elke dag komen er meer deelnemers. Hij vertelt de geschiedenis van Roncesvalles en de achtergronden. Voor het Engels zoekt hij iemand uit de groep. Iedereen tevreden.

De foto is gemaakt, er is al veel extra gepoetst, vandaag weer vol maar "slechts" 10 á 20 pelgrims zijn verder gegaan per taxi. Het is 21 uur, de keuken ruikt naar knoflook en champignons. Nog een paar keer op en neer naar de kelder om de was te wisselen en in het halletje te zetten.

Nog 2 meisjes met bedwantsen. Niet op hun lijf, maar in de herberg in St. Jean-Pied-de-Port zagen de dames beestjes springen en hebben dat gemeld bij aankomst in Roncesvalles. In de kelder zagen we er een op de slaapzak die vrolijk rond tippelde. Onmiddellijk vermorzeld met de voet.

Was, was, was, overal waar je kijkt in de waskelder zie je wasbakjes en overal waar je kijkt op de begane grond pelgrims, nat en moe.

Een dame in de waskelder die vroeg of we haar was wilde natellen, 17 stuks zei ze. Natuurlijk hadden we na afloop 17 stuks. De 3 Chinese meisjes die de zakken wilden laten verzenden. Konden het papier met de plaats en de naam van de herberg niet meer vinden.

Zakken open, plastic zakjes open en na lang zoeken vonden ze het. Schrijven en alles weer in de rugzak. Drie minuten later kwam een oudere Chinese dame heftig gebarend. Haar kunstgebit zat nog in een van de rugzakken en weer begon alles van voor af aan.

Een meisje dat haar papieren kwijt was. Waren in Roncesvalles afgeleverd in een envelop met haar naam erop. Hoe blij kan een mens zijn.....

De man die na een uur wandelen zijn tasje miste en terugkwam. We hadden dat gevonden. De jongen die zijn horloge in de kelder liet liggen en na 2 uur voorzichtig vroeg of we misschien..... Ja hoor, ook die was er.

De mensen die zo moe en verregend zijn dat we ze begeleiden naar hun bed.

We gaan aan de wijn. Proost, tot de volgende keer!!

Periode 14: vrijdag 15 september t/m 29 september 2017

Hospitaleros: Kees Ebbenhorst, Joke de Kler, Dick de Kler, Wim Schaap, Gerhard Surink, Hermien van Essen, Joop van Essen, Theo de Vries,

Aantal pelgrims: 3.223 (2016: 3.285)

V.l.n.r.: Voor: Theo de Vries, Marisol, Joke de Kler.

Achter: Pablo, Kees Ebbenhorst, Dick de Kler, Gerhard Surink, Joop van Essen, Wim Schaap, Hermien van Essen

Week 1

Zo lekker warm is 't nu ook weer niet op het terras van Casa Sabina. Het is gewoon fris als we ons (als kersverse groep) hebben verzameld en al om 10 uur aan de koffie zitten. We zien de laatste pelgrims vertrekken en zien ook dat sommigen proberen een lift te versieren naar St. Jean-Pied-de-Port. Lukt dat niet dan wordt 't wachten tot de bus van 11 uur komt.

Daar kunnen wij geen getuige van zijn want de leden van de vorige groep melden zich en wij verkassen naar de herberg om onze spullen uit de auto's te halen. Overdracht om 11 uur in de Bibliotheek. Groep 13 heeft elke dag een volle bak gehad en meer dan dat. De plaatselijke taxi-bedrijven varen er wel bij.

De overdracht gaat vlotjes en ook wij krijgen het, zeker de eerste paar dagen, druk. Dat is zeker.

Na de gezamenlijke maaltijd in La Posada gaan we aan de slag. En ja hoor, we zien al een lange wachtrij om 14.00 uur voor de balie. Vervolgens de gebruikelijke problemen en probleempjes in de loop van de middag. Zelfs een Deense vrouw met een gebroken been, die naar het ziekenhuis van Pamplona moet. Ook is er weer een ingewikkelde wisseling van bedden.

Een groep van een man of vier wil graag bij elkaar in de buurt slapen en nemen zomaar andere bednummers in. Blijft lastig om te herstellen. Gelukkig hebben we daar onze geroutineerde Jefe Kees voor, die alles weer in goede banen (bedden) leidt. Joke (als EHBO-aanspreekpunt) mocht ook gelijk in actie komen. Van een pleister hier tot het smeren van een zalfje op discrete plekken bij mannelijke pelgrims...

In de wasserij is het lekker druk. Een 30-tal kratjes vol en opmerkelijk veel pelgrims, die vragen om alleen drogen. We bieden de spinners aan, maar sommigen willen toch gebruik maken van de grote drogers.

Door de kenners is ons beloofd dat vanaf maandag er een weersverbetering optreedt. Zou 't ?

Met de late binnenkomst van een (ondanks de duisternis en steile afdaling) opgewekte Aziatische vrouw sluiten we de dag af. Ze had gelukkig gereserveerd dus kon gelijk haar bed opzoeken.

En ze is de volgende morgen weer vroeg op. Gelijk ook wij. En weer een drukke dag voor ons.

Het is vooral druk op het moment dat de Sótano open gaat. Het is handig om mee te lopen met een groepje van drie á vier man. Hoewel dat ook niet altijd lukt qua snelheid van vermoeide pelgrims. Meelopen heeft als gevolg dat de balie minder bezet is en als er dan ook nog rugzakken uit het opberghok gehaald moeten worden, wordt de bemensing krap. We besluiten om het tijdstip van openstelling van de Sótano aan te wenden voor "alle hens aan dek". Lees: Hospitalero's aan dek.

Een val van een Zweedse vrouw, die haar bovenbed op de 2^e etage net niet heeft bereikt. Zij werd goed opgevangen door ons en andere toegesnelde pelgrims. Uiteindelijk is ze naar het ziekenhuis van Pamplona vervoerd door de door Marisol opgetrommelde ambulance.

Verder weer een druilerige dag, dus weer veel kratjes met vuile was. Het wachten is nog op de zon.

's Avonds in de nazit is het weer gezellig onder 't genot van een drankje. We hebben 't over "zitten in de Mostrador en liggen in de Sótano". Logischer zou zijn "liggen in

de Mostrador... en zitten in de Sótano". Maar als je zulke dingen gaat zeggen is het zowat bedtijd en is deze 2^e werkdag weer voorbij.

Bij onze start de volgende dag om 6 uur treffen we bij de Mostrador direct al enkele rugzakken aan van Brazilianen. Daar komen er later nog een paar bij. Om 8 uur staan ze er nog. Geen vervoerkaartje er aan. We weten niet wat de bedoeling is. Als alle pelgrims vertrokken zijn zetten we ze in het bagagehok. Dan komt om een uur of elf de taxivervoerder. Hij had afspraken gemaakt met de Brazilianen om ze op te pikken. Bij Marisol kwam op dat moment de stoom uit haar oren... "Wij vervoeren alleen rugzakken van onze eigen vervoerder. Geen andere onderlinge afspraken!" In een volgend voorkomend geval moeten we in dit soort situaties de rugzakken gewoon buiten zetten. Of te wel: Wij hebben niets met het vervoer te maken van andere maatschappijen of taxibedrijven.

Achtergebleven rugzakken in het bagagehok, die niet zijn opgehaald door de pelgrims moeten we gewoon laten staan in het berghok. Zo, dat weten we dan ook weer.

Bij inschrijving wordt nogal eens gevraagd of men kan pinnen. Sommigen staan al klaar met hun creditcard. Het kan niet. Wellicht voor de toekomst een wens in te dienen bij het Colegio de Santiago voor een pinapparaat? Iets voor de WHR om dit als agendapunt op te nemen op een volgende meeting?

Dan nog enkele opmerkelijke zaken op een rij: Een Franse dame zonder paspoort of identiteitsbewijs.

“In Frankrijk heb ik dat nooit nodig” was haar verweer. Maar in Spanje duidelijk wel. Verbaasde blik tot gevolg. Grappig was een dame met een bed in de Sótano op zoek naar de douche. Ze heeft alle etages afgelopen en is uiteindelijk in het schoenhok uitgekomen en wilde zich daar in de toiletunit gaan wassen. We konden haar nog net van verbaasde blikken door pelgrims afhouden.

Acht vrolijke luidruchtige vrouwen, die de eerste bewoners worden van de Sótano, maar dit niet echt leuk vinden. Hele discussies over hier blijven of een ander onderkomen zoeken. Uiteindelijk blijven ze.

Een Fin, die zijn Credential mist. Emotioneel meldt hij dit aan de balie. “Al mijn stempels zoek”.

Een kersverse Credential krijgt hij van ons en we adviseren hem het bureau in St.- Jean-Pied-de-Port te bellen. Verder weer veel blij gezichten en dankbaarheid van de pelgrims.

Twee Ierse jonge vrouwen, die alleen kunnen pinnen, daar hun portemonnees gerold zijn. Waar of niet waar? Zij hebben 't over geringe betrokkenheid van ons voor hun probleem...

Ook onze ploeg ontkomt niet aan het bedwantsen-probleem. Bed 110 dit keer. Een Koreaan is het slachtoffer. We ontsmetten het compartiment 109 t/m 112 grondig met het stoomapparaat.

We kunnen 's morgens vroeg wel wat extra mankracht gebruiken. Besloten wordt om ongeveer 7 uur een derde man te laten aanrukken aan de balie. Minder lang “uitslapen” voor iemand. Vooral het geregeld van 't rugzakkenvervoer neemt veel tijd in beslag.

We zijn al druk bezig om bed-overtrekken en kussenslopen te vervangen. Steeds enkele compartimenten tegelijk. De opmerking in de groep wordt gemaakt, dat 't zomaar zou kunnen zijn dat de vorige groep Hospitaleros dit aan het eind van hun 2-wekelijkse taken gedaan heeft. Dan zou 't ook zo maar kunnen zijn dat de bedden nog “vers” waren. En anders misschien 3 weken niet verschoond zijn. Iets om over na te denken.

Een Mexicaanse aan de balie. Ze had gereserveerd. Hier? Jazeker! Na wat heen en weer gevraagd bleek dat de reservering voor Burguete was. Teleurstelling is van haar gezicht te lezen en ze is al bekaft. Kees is de reddende engel en biedt haar een lift aan naar Burguete. Onze Jefe kan niet meer stuk bij deze Mexicaanse vrouw.

's Avonds in de nazit komen weer de verhalen los over de Caminos die een ieder gelopen heeft. En dat zijn er heel wat inmiddels.

Een mooi verhaal nog tot slot van dag 4. Een meisje (pelgrima) gaat trouwen in november. Ze loopt naar Santiago. Manlief en zij wilden al lange tijd dolgraag kinderen. En precies op het moment van haar start in St. Jean-Pied-de-Port blijkt dat ze zwanger is. Dolblij en direct daarna twijfels over doorlopen of niet. Ze loopt door.

Bij de start van dag 5 blijkt toch dat de bedwantsen van bed 110 het overleefd hebben. Grrrrr.... We besluiten om nogmaals alles te ontsmetten en daarna de gaatjes in de buizen van de lattenbodems dicht te plakken met tape. We zijn benieuwd morgen.

Vandaag een zeer drukke dag. De pelgrims blijven maar komen. We moeten zeker 30 man doorsturen en enkele teleurgestelde mensen kiezen zelf een oplossing.

's Morgens geeft Don Valentin ons een rondleiding. We bezoeken de oude herberg en het knielhuis en kerkje. Heel rustig leidt hij ons rond en vertelt allerlei wetenswaardigheden. Met een glaasje Patxarán even nagenieten.

Marisol is een weekje vrij. De samenwerking met Danny en Juan Pé is uitstekend.

Grrrrr.... De opmerking van gisteren is terecht gebleken. Toch weer een (weliswaar dode) bedwants gevonden. In overleg met Juan Pé worden de bedden 109 t/m 112 niet uitgegeven.

Vandaag iets minder druk dan gisteren. Geen al te lange wachtrij. Maar aan het eind van de dag toch weer volle bak. Opmerkelijk is dat in korte tijd 3 mensen in de wachtrij (bijna) tegen de vlakte gaan. Chocola en een glas Coca-cola doen het goed. Er

komen daarna nog een paar laatkomers binnen. Joop en Hermien vervoeren nog een Fransman per auto naar Espinal. "Wat is ie blij"...

En dan is er weer de jaarlijkse schoolgroep uit Pamplona. 85 kinderen met hun begeleiders. Gerhard en Dick staan ze op te wachten in de kou bij het Campamento. Het duurt nog een tijdje voordat iedereen vanuit St Jean-Pied-de-Port over de berg is aangekomen. Een drukte van jewelste, maar als de leider (José) een stem opzet is iedereen stil voor de instructies. Daarna volgt een run op de Bordas. Ze lopen nog in twee dagen naar Pamplona.

De volgende morgen gaat het er zeer gedisciplineerd aan toe. We stempelen 85 Ceditals op het Campamento en om 9 uur is iedereen op weg voor een ontbijtje in Burguete. Ons rest de schone taak om de Bordas weer op orde te krijgen.

Voor de tweede maal wordt Kees gevraagd als tolk op te treden bij de rondleiding door Don Valentin.

Net als gisteren weer een groep van 25 man. Voor de niet Spaans-sprekenden laat Don Valentin Kees aan 't woord. De rondleidingen worden door iedereen zeer gewaardeerd.

Laat op de avond nog twee vermoeide pelgrims. Ze waren op tijd uit St. Jean-Pied-de-Port vertrokken, maar ergens verkeerd gelopen. Joke en Hermien treden op als Florence Nightingale. Zelfs hun sokken uittrekken lukte niet meer. Tevreden gezichten als beloning...

Om 11.00 uur 's avonds gaat de bel. Zeker weer enkele laatkomers vanuit het restaurant, denken we. Maar er staan 2 fietsers voor de deur. Dolgelukkig zijn ze met hun slaapplek in de overloop.

En zo is de eerste week ten einde. Onder het genot van Patxarán en andere lekkere drankjes.

Week 2

Geen leuk onderwerp bij iedere groep: bedwantsen. Het houdt maar niet op. We zien de beestjes weer lopen. De bedden 107 t/m 112 halen we af en met Juan Pé overleggen we wat te doen. De bedden worden niet meer uitgegeven en er wordt een bedrijf ingeschakeld om te desinfecteren.

Het regent pijpenstelen 's morgens bij vertrek. Toch gaan de meesten opgewekt van start. De meesten dan, want pelgrims, waar je je de vorige dag voor ingespannen hebt, verlaten soms zonder boe of bah de Albergue.

De groep van 10 man, die voor gisteren had gereserveerd, maar niet kwam opdagen, kwam nu aan de balie. Een hoop gedoe. Gelukkig is Juan Pé de rust zelve. Slaapplaatsen zijn er gelukkig nog en ook de dinerbonnen worden na overleg omgeboekt. Erg aanwezig is een fietser uit Nederland. Hij was al een half jaar onderweg en plakt er minstens nog een jaar aan vast. Hij wil zijn leven beteren en is een boek aan 't schrijven. Maar hij hangt meer rond dan dat er een letter op papier komt. Boodschappen doen in Burguete is het enige dat we merken. "Vanavond geen 2e nacht in de herberg? Nou, dan slaap ik wel in m'n tentje".

Juan Pé is vandaag (zaterdag) voor 't laatst. Hij gaat weer aan de studie. De samenwerking met hem was uitstekend. Zien we hem volgend jaar weer terug?

Het is een mooie dag vandaag. De pelgrims komen daardoor wat geleidelijker over de berg. Velen pauzeren onderweg. Geen al te lange wachtrij daardoor.

Grappig was vandaag een Koreaan in de wasruimte. Hij bracht zijn wasje en bleef rustig wachten tot 't klaar was. Dat is prima, maar hij had wel een tandenborstel in zijn mond en poetste vrolijk het hele uur vol. Zou zijn wasje ook zo schoon zijn geworden?

Oeps. Iedere keer vraag je aan mensen, die hun vuile wasje komen brengen of ze geld of telefoons in hun zakken hebben. En het moet toch minstens een keer fout gaan. De ditmaal ongeveer 110 euro is ook weer gewassen...

Een ouder echtpaar zonder cashgeld. Lichte paniek. Kees offert zich op en brengt mevrouw naar de pinautomaat in

Burguete. Wat een service weer.

Er gaat aardig wat stuk in de keuken en wasruimte. De kookplaten geven veel problemen. De centrifuges zijn regelmatig kapot. Ook de automaten haperen wel eens. De heren-WC op de 1^e etage loopt over. Genoeg te doen voor onze technische man Pablo.

Net als andere jaren starten we in deze 2^e week met het stofzuigen van de lattenbodems en de onderliggende bodemplaat of vloer. Stof, euro's, bed-briefjes, oordopjes en zelfs een rozenkrans. Alles komen we tegen. Gelukkig geen bedwantsen. Een klus is steeds weer het omhoog houden van de lattenbodems. De ander kan dan de stofzuiger bedienen. Meer dan 36 bedden in een ochtend kan je niet doen. We verdelen het over vier dagen.

We krijgen nogmaals een rondleiding van Don Valentin. Ditmaal door de kerk en crypte, het Claustro en tenslotte de Kapel van San Agustin met de tombe van Sancho. Erg interessant allemaal. Gelukkig kan Kees de uitleg van Don Valentin waar nodig vertalen. En... wederom als afsluiting het overbekende Spaanse drankje Patxarán. We luisteren daarbij naar muziek uit een GSM en proberen daarbij zelfs wat te zingen. En dat met maar een enkele fles Patxarán. Don Valentin geniet en toont ook enkele van zijn schilderijen. Als hij ze van de muur haalt om beter te kunnen bekijken, ziet hij tot zijn verbazing dat er om de wandversieringen heen geschilderd is.... Hij laat ook nog zijn video(!)collectie zien.

De twee compartimenten rondom bed 110 worden vanochtend door een desinfecteringsbedrijf geschoond. We mogen deze acht bedden 2 x 24 uur niet afgeven aan de pelgrims. Alles bij elkaar hebben de bedwantsen ons negen dagen dwarsgezet.

Gerhard, Theo, Joop en Dick maken een mooie wandeling naar de hoge zendmast bij Ibañeta. Door het heldere weer genieten ze van prachtige uitzichten.

Elke avond tegen 19.00 en 20.30 uur is de meest gestelde vraag: "Where is the dinner?" (in allerlei talen). En dan moeten we eerst vertellen dat er drie restaurants zijn en dat ze hun ticket even moeten laten zien. Verbazing alom soms. Vervolgens wijzen we hen geduldig de juiste route.

Zou 't een oplossing zijn om bordjes naar Casa Sabina en La Posada ook ergens op het "Plaza de los Infantes" te plaatsen, zodat we daarnaar kunnen verwijzen? Hetzelfde geldt voor het ontbijt 's morgens.

Onze Jefe Kees is de laatste dagen de rechterhand geworden van Don Valentin. De guide-tours hebben veel belangstelling en Kees doet voor de niet-Spaans-sprekenden de vertaling. Nog even en hij kan alleen deze voor hem nieuwe job aan...

In de nazit bereiden ons voor op de overdracht naar Groep 15. Een lijstje met (reeds gemelde) gebreken wordt opgesteld. Ook een wensenlijstje hoort daarbij. Nog een hele werkdag te gaan en dan neemt Groep 15 het stokje over. We hebben een mooie tijd gehad in Roncesvalles. De samenwerking was uitstekend en iedereen deed zijn of haar taken met plezier. Voor eigen plezier, maar natuurlijk in de eerste plaats waren we er voor de pelgrims. We hebben heel wat vermoeide gezichten gezien en soms waren er irritaties over de vele regeltjes in de Albergue, maar 's morgens gingen toch overwegend tevreden en dankbare pelgrims weer op pad. We zien ze 's morgens in het donkere gat verdwijnen en in gedachten lopen we iedere ochtend een stukje mee.

Volgend jaar weer? Ach... waarom niet.

Periode 15: vrijdag 29 september t/m 13 oktober 2017

Hospitaleros: Henk Oude Elferink, Henk Boender, Wim Opbroek, Sjaak Sies, Henk Trimbach, Mieke Trimbach-Savelkouls, An Pikker-Salari

Aantal pelgrims: 2.206 (2016: 2.119)

**Boven v.l.n.r.: Wim Opbroek, Henk Oude Elferink, An Pikker-Salari, Henk Trimbach, Mieke Trimbach-Savelkouls, Sjaak Sies.
Onder v.l.n.r.: Marisol, Henk Boender.**

Een goed begin

Na een - voor enkelen - min of meer slapeloze nacht (het zal de 'spanning' zijn geweest) en een ontbijtje in Casa Sabina was de overdracht van team 14 naar ons team 15 stipt om 10.30 uur in de Bbliothek. De Albergue en zeker ook de appartementen voor ons, Hospitaleros, zagen er spik en span uit! Complimenten Compañeros!

De Jefe van team 14 vermeldde een haast eindeloos aantal te repareren items; alles gemeld, maar nog nauwelijks actie ondernomen. Henk O brengt een centrifuge mee vanuit Nederland, de vijfde voor dit seizoen ... Henk T een waterkoker voor de pelgrims, ook de meeste kookplaten blijken namelijk niet te werken.

We genoten met twee teams van een voortreffelijke maaltijd in Casa Sabina en bij terugkomst blijken er slechts een handjevol pelgrims te staan/zitten. Twee uurtjes later staat er warempel toch een rijtje in de gang, maar niet genoeg om de 'feestverlichting' te gaan inschakelen. 189 pelgrims krijgen op

onze eerste dag een bed; de laatste twee – een moeder met dochter – worden door de Bomberos om halfnegen gebracht. Zij belden zelf 112.

Eén centrifuge kan dankzij het technisch inzicht van onze wasserij-hospitalera gerepareerd worden!

Een Braziliaanse jongeman vraagt wat er op het pelgrimsmenu staat. Wij kunnen zijn vraag niet beantwoorden. 'Kan ik ook voor een feestmenu kiezen?' is zijn volgende vraag. 'Ik ben jarig vandaag!'

Ons galgje-woord: 'veiligheidsstripverwijdertangetje'!

'Zachtjes' tikt de regen ...

De regenkleding moet 's ochtends tevoorschijn worden gehaald. Sommigen lopen eerst in shirt en korte broek naar buiten en komen dan spoorlags terug. Een schietgebedje tot Sint Jacobus helpt niet; het blijft nagenoeg de hele dag regenen. De pelgrims die na tweeën binnenkomen haasten zich naar de warme douches. Niet elke rugzak-regenhoes blijkt waterdicht te zijn. Maar ... een echte pelgrim weet dat hij ook een dergelijke beproeving moet doorstaan.

En dan wordt het toch een vrolijke boel: deze Hospitalero-schrijver ontmoet een Zuid-Afrikaanse pelgrim en samen zingen we luidkeels: 'Suikerbossie ek wil jou he'.

Opluchting

Voor één pelgrim is het even spannend: aan de Mostrador merkt hij dat hij zijn portemonnee met paspoort, bankpas, creditkaart en geld is verloren, mogelijk in de bus. Marisol belt met de busonderneming en ja hoor: de opgeluchte pelgrim krijgt vervoer naar Burguete, waar de portemonnee door de buschauffeur is achtergelaten.

Verwarring alom

En dan is er nog die Braziliaanse dame die in de herberg wil komen slapen ... ach nee, ze gaat toch maar naar het hotel. Even later weer terug in de herberg. Haar vriendin heeft de bagage van de steeds twijfelende dame, maar waar is haar vriendin nu én waar is haar slaapzak? De slaapzak blijkt losgeraakt van haar rugzak tijdens het vervoer met Correos en de vriendin heeft eerder besloten niet in het hotel maar in de herberg te gaan slapen. Om een lang verhaal niet nog langer te maken: slaapzak en vriendin zijn gevonden en in Aterpea is het goed rusten!

Ons galgje-woord: 'verhaalsamenvattingskunstje'!

Hospitalero Sjaak loopt de halve marathon van Roncesvalles naar Zubiri! Wij collega's bewonderen hem, moedigen hem aan en zwaaien hem uit... Nee, dat is voor ons niet weggelegd: 22 kilometer in de regen ...

Behoeftte aan rust?

Om drie uur 's middags had de Hospitalero in de wasserij nog geen klant gezien. Hij was in de veronderstelling dat er nog geen pelgrims binnen waren. Bleek dat de deur van de gang naar de Sótano op slot zat. De dader? We

verdenken onze collega-wasserijhospitalero. Hij had namelijk nogal zwaar getafeld die middag en wilde waarschijnlijk een poosje uitbuiken.

Ons galgje-woord: sluitingsmechanismesysteempbleem.

Hiep hiep hoera

Een vrolijke dag: de 65^e verjaardag van onze Amiga Hospitalera An. Ballonnen en slingers versieren la Habitación numero uno de los Hospitaleros; op de deur en de Mostrador een foto van An met de aankondiging van haar verjaardag. Dat leidde tot een groot aantal felicitaties, handen, kussen, hugs en lieve woorden in vele talen. An glunderde, de hele dag!

Een vliegtuig vol?

Zou er een vliegtuig vol Italianen geland zijn? Er zijn er zóveel deze maandag en zó weinigen spreken een andere taal dan hun moedertaal. Wij Hospitaleros zijn er uiteraard voor alle pelgrims, maar menige Italiaan vraagt zoveel van onze tijd vanwege dat taalprobleem dat een pelgrim uit een andere natie, die al lang met zijn vraag-vingertje in de hoogte staat zich tekort gedaan moet voelen.

Tot onze opluchting is daar dan ineens de Italiaan die in Rotterdam heeft gewerkt en nog steeds dat Nederlands met een grappig Italiaans accent spreekt; hij wil wel tolken.

Ons galgje-woord: bedwantsencompartimentenafsluitouwtjes.

De jongste

Negen maanden is de jongste pelgrim die tussen bed 302 en 303 een slaappleatsje kreeg bij haar vader en moeder.

Onderzoek

De Spaanse recherche doet onderzoek naar de dood van een Duitse man. Hij is in de buurt van Valcarlos gevonden en het vermoeden bestaat dat hij richting Frankrijk liep. Mogelijk is

de man te gast geweest in Aterpea. Daarvoor zijn alle inschrijfformuliertjes nagepluisd. De rugzak van de onfortuinlijke is niet bij hem aangetroffen!

Cadeautje

Van het klooster kregen we (woensdag) twee splinternieuwe centrifuges. Ze moesten vanuit Barcelona komen! Met 2800 toeren/minuut is de was nagenoeg droog als hij uit de droogzwierder komt!

Dierendag

Op 4 oktober kregen we bezoek van twee paarden met pelgrims, een ezel met pelgrims (Nederlandse dames), een hond met een pelgrim, onze 'huiskatten' en 'huishond' en (nog steeds) bedwantsen. Op de laatsten na waren ze allemaal welkom!

Ons galgje-woord: hospitalerobeoordelingsformulierontwerpvoorstel.

Vriendelijk & Boos

De allermeeste pelgrims zijn vriendelijke mensen. Dat ze soms wat vermoeid en daardoor óf verstrooid óf geïrriteerd óf beide zijn, dat nemen wij Hospitaleros voor lief. Maar de pelgrim die niet wil betalen voor een Credencial en zo opstandig, zelfs boos wordt, die wordt ook niet langer vriendelijk bejegend door een anders toch uiterst geduldige Hospitalero. Ook het inschrijfformuliertje had de man in het geheel niet serieus ingevuld. Hij scheurde het kapot toen hem uiteindelijk de deur gewezen werd.

Hava Nagila

Met een groep Israëliërs in huis werd de avond (buiten) gezellig. Er werd gezongen en muziek gemaakt. Andere muzikanten en zangers uit andere landen sloten zich aan. Ook wij deden ons best en warempel, de 'oude' Hospitalero-stemmen deden het nog best tussen de jonkies.

Het aantal pelgrims neemt af en daarmee ook het rugzakkenvervoer. Op zondag in onze tweede week blijft ook de derde verdieping leeg. We gaan de onderlakens, kussenslopen en de blauwe matrashoezen wassen.

Van het Campamento hebben we inmiddels alle lakens en slopen afgehaald en gewassen en ook de kelder is schoon.

Sinds 1 oktober doen we om 06.30 uur de lampen aan. Het valt niet mee om alle pelgrims om 08.00 uur uit de herberg te krijgen, maar met een dringend verzoek en een vriendelijke blik lukt het ons meestal om 08.10 uur aan het ontbijt te zitten. Een stevig ontbijt, meestal wel met een eitje erbij, spiegel, roer of gekookt, met of zonder spek, ham of zelfs gerookte zalm. Het is nou eenmaal zo, dat wanneer je twee ons gerookte zalm vraagt voor een Sjaak-maaltijd, je vijf keer zoveel krijgt! En eieren worden met vier traytjes tegelijk geleverd.

Ons galgje-woord: hospitalerospelgrimsuitsmijters

Afscheid van miauw

Misschien hebben we onze kleine rode kitten wel een beetje teveel vertroeteld. Dany neemt het beestje mee naar de boerderij van zijn ouders. Daar kan hij in vrijheid opgroeien. Hij zal er muizen gaan vangen en niet langer schoteltjes brood met melk krijgen ...

Wat overkomt ons?

Het is dinsdag in onze tweede week wanneer er – terug van het middageten – slechts 1 pelgrim is ingeschreven en er geen enkele pelgrim in of rond de Albergue te bespeuren valt. De Hospitalero van Mostrador-dienst schrijft in het volgende uur slechts 3 pelgrims in. Het wordt drentelen, hangen, wat lezen, dan toch maar nog wat blauwe hoezen op de derde verdieping wassen en wachten op wie er nog gaat komen. Uiteindelijk komt Planta 1 vol en zijn er 23 pelgrims op Planta 2.

Dit team was in 2016 hier in de eerste twee weken van september en had elke dag de herberg, de Sótano, de overloop en vaak ook nog de Bordas vol! Wat ons nu overkwam met 95 pelgrims ...!

Ons galgje-woord: fietsdozenversnipperaarspecialist

Fiesta

Twaalf oktober is El Día de la Hispanidad, een nationale feestdag in España die dit jaar op donderdag valt. Dat wil zeggen dat iedereen een vrije dag heeft. Maar net als bij ons in Nederland na Hemelvaartsdag, nemen de Spanjaarden ook de vrijdag vrij, dan hebben zij een extra lang weekend. Op woensdag de 11^e komen er al veel pelgrims. We moeten op de winterklaar gemaakte derde verdieping (een hulpactie van onze groep aan de volgende groepen die maar met vieren zijn) toch weer enkele bedden in gebruik nemen. Maar goed, we gunnen de Spanjaarden natuurlijk hun Fiesta en wij feesten een beetje mee. Op de feestdag zelf komt Aterpea op 1 bed na helemaal vol: 180 peregrinos. Daarmee sluiten wij onze mooie periode af! ¡Hasta la proxima vez!

Periode 16: vrijdag 13 oktober t/m 27 oktober 2017

Hospitaleros: Noortje Spekman, Hans van Brecht, Joost Knoester, Annemieke de Jongh

Aantal pelgrims: 1.271 (2016 1.012)

S*panje*

heeft een lang feest weekend. Donderdag is de nationale feestdag, La Dia de la Hispanidad, dus daarna nog 3 vrije dagen en daarbij is het ook nog vrijdag de dertiende. De derde etage, die de vorige groep al winterklaar had gemaakt, ging dus weer open. Twee nieuwe Hospitaleros konden direct volop aan de bak. Alles was nieuw voor hen, zelfs het gebouw leren kennen. Maar na de goede overdracht en hulp van de twee ervaren Hospitaleros ging het zelfs al de eerste dag van een leien dakje.

De vorige groep ging per bus, en auto weer naar huis. Alleen An bleef nog een nachtje en ging zaterdag naar Oviedo om dan de Camino Primitivo te lopen.

Daarna hebben we heel luxe, ieder een eigen kamer!

V.l.n.r. Marisol, Noortje Spekman, Hans van Brecht, Annemieke de Jongh en Joost Knoester

Het is prachtig weer, volop zon en hoge temperaturen overdag.

Veel Spanjaarden die maar 4 dagen lopen en veel rugzakvervoer

Een fietser, met aanhangkarretje, die volgens zeggen al 5 jaar rondfietst, verzamelde volgens ons kleding van de tafel. Iedere keer moest hij naar zijn fiets, om het zoveelste plastic zakje vast te binden.

De bureaustoel bij de computer heeft 5 kapotte wielen, dus hij rijdt niet meer, maar krast op de vloer.

Daarom hebben we beneden de oude stoel van Marisol gehaald, met het gebreide dekje. Kunnen we tenminste weer rollen.

De werkverdeling vindt ook plaats. Met 4 personen ben je wel om de dag om half 7 de klos om te openen. We hopen dat het volgende week wat afneemt met de drukte.

Een Nederlandse pelgrim had zijn Camino voor een week laten regelen door een kantoor in Nederland. Wat was hij duur uit!!! Maar ja, een pianoleraar kent alleen de pianotoetsen en niet de toetsen van het toetsenbord van de computer.

Dat kunnen wij wel 5 maal goedkoper. Annemieke heeft hem ook verteld om lid te worden van het Genootschap, zodat hij voor zijn volgende traject allerlei informatie kan krijgen en alles zelf kan regelen.

Ook hadden we een bijzondere dame uit Nederland te logeren die al ruim 5 jaar “onderweg” was. Ze liep op klompen, van die echte houten. Nagenoeg zonder bagage, alleen met de kleding die ze aanhad en een deken om haar schouders en een bijzondere houten wandelstok getooid met veren. Geen paspoort of ID. Daar wilde ze niet aan. Geld had ze ook niet, ze verdiende alleen onderweg zo hier en daar. En ze wordt naar haar zeggen ook nog gesponsord?

Op zaterdagavond constateerden wij rond 22.00 uur dat een getransporteerde rugzak nog eenzaam in het daarvoor bestemde hok op zijn eigenaar of eigenaresse stond te wachten, hetgeen ons vieren uiteraard wel wat bevreesde. Al discussiërende vroegen we ons af wat we nu eigenlijk met deze wetenschap moesten doen? Is hier een protocol voor? Moesten we nu wel of niet aan de borrel gaan en daarna ons bed in duiken terwijl er wellicht een pelgrim onderweg iets overkomen was? Toen wij buiten ook een licht op de berg zagen werd ons onbestemde gevoel nog verder vergroot en

besloten we om actie te ondernemen. De binnen korte tijd gearriveerde Bomberos en Guardia Civil namen ons signaal (gelukkig) bijzonder serieus. Samen met hen werd de rugzak geopend en onderzocht naar personalia waarbij een briefje met namen én een 06 nummer werd aangetroffen. Omdat dit 06 nummer helaas niet thuis gaf besloten de Bomberos en Policia een deel van de route te gaan afzoeken. Dit echter zonder enig resultaat....

Al met al werd het ten gevolge van e.e.a. héél erg (lees te) laat die avond. Ook voor de Bomberos en de Guardia Civil.

Zondag moet het in Zuid-Korea heel erg rustig op straat geweest zijn, want naar onze beleving hadden wij de inwoners van dit land (bijna) allemaal in huis.... De helft van onze pelgrims bleek namelijk van Seoel en omgeving afkomstig te zijn. En een vragen dat ze hadden.

Ze bleven maar komen en maar niets begrijpen.... Wellicht dat dit door ons gebrekkige kennis van de Koreaanse taal kwam. Vooral in de wasruimte was het een drukte van belang. Het leek wel een kippenhok. En allemaal handmatig wassen natuurlijk, hetgeen ze trouwens prima afgang. Gelukkig druppelden (desgevraagd) de Donativos voor het gebruik van de centrifuge wel gestaag binnen. Hans en Joost hadden het daar dan ook aardig voor elkaar, de laatste 2 dames die na zevenen toch nog even wilden centrifugeren maakten in ruil voor deze geste namelijk (ongevraagd) de bovenkant van alle machines én de “zwemmende” werkbladen keurig schoon en droog.

De eigenaresse van de rugzak kwam zich die zondag uiteindelijk ook melden. Het bleek een oudere dame te zijn die samen met haar dochter (die haar rugzak wel zelf droeg) op pad was en onderweg besloten hadden om toch maar niet naar Roncesvalles door te lopen maar in Orisson te overnachten. Zij werden door Annemiek, later door Noortje, en nog later ook door Hans (die hen uiteindelijk naar de gewraakte rugzak begeleidde) nadrukkelijk geïnformeerd over wat er die avond daarvoor (hoewel uiteraard onbedoeld) allemaal teweeg is gebracht door het feit dat de eigenaresse van een bij ons in bewaring gegeven rugzak zich niet meldde.

Toen zij beiden daarna ook nog eens met Marisol het gesprek aangingen (die hen ook nog eens goed duidelijk maakte wat e.e.a. met onze bemanning had gedaan) is hen toch wel héél erg duidelijk geworden wat voor grote gevolgen een kleine oorzaak kan hebben. Daarvoor is door hen dan ook uitgebreid excuses aangeboden.

Dat het mis kan gaan bleek nog eens diezelfde zondag. Op slag van 10 uur kwam er nog een Russische jongen en zijn vriendin aan. Beiden helemaal kapot na bijna 10 uur te hebben gelopen, waarvan 3 in het pikkedonker. Na deze, naar eigen zeggen zeer angstige uren, stond hen het huilen dan ook nader dan het lachen. Gelukkig konden we weer een glimlach aan hen ontlokken door hen de gelegenheid te geven om nog lekker wat warm te eten voordat men uitgeput het bed in dook.

En toen werd het maandag en de beloofde afname van pelgrims zou vandaag van start gaan. Maar..... Niets was minder waar. Weer net zo veel als gisteren.

Een bus met Slovenen arriveerde, met potten, pannen en een grote voorraad eten. En gekookt dat er werd. In een soeppan zo groot als mijn vroegere wasteil. Rond zes uur werden ze allemaal gestrikt door Don Valentin voor de rondgang. Hij probeerde een van ons erbij te betrekken voor de vertaling, maar dat ging hem niet worden. Veel te druk voor.

En helaas de volgende morgen ook weer een paar schoenen verdwenen, terwijl juist deze jongen gisteren vroeg of ze mee naar boven mochten. Hoe slecht is de mens!

Vandaag wat wolven in de lucht. Voorspelling morgen wat regen.

Alweer een gigantische taart gebracht . En een lekkere fles Patxarán.

We verdelen hem in 16 grote stukken, nu maar in de diepvries, want de vorige is nog niet op. Wat we hier afvallen door het vele lopen eten we er dus met taart weer aan.

Gisteren hebben we 500 gr. gehakt besteld om soep te maken. Maar er werd bijna een heel gemalen varken gebracht en diep bevroren. Ook maar weer in stukken verdeeld en in de vriezer gelegd.

Misschien lezen ze hier 550 gr. als 500 kilo !

Noortje ging een wandeling maken naar de Bordas. Hek met een grote kei open gekregen en toen het pad volgend langs het riviertje. Paardenbellen te horen maar niet te zien. Leuk voor een foto dacht ze. Bijna tot de splitsing gelopen, ver na het bruggetje, stonden ze ineens achter haar. Ze wist niet hoe gauw ze weer naar het hek terug moest, en steeds HO roepend, want de 2 paarden liepen precies achter haar aan. Gelukkig net op tijd het hek weer gesloten en de foto met de paarden achter het hek is uiteindelijk toch gemaakt.

Zo, dat zal een hachelijk nachtje geweest zijn voor de twee jongens.

Beetje als verlopen katjes stonden ze om iets over tien vanochtend aan de deur. "Nou ", zeiden wij, "jullie zijn ook vroeg, dapper hoor!". "We hebben in het bos geslapen. We zijn ook nog aangevallen door een vos. Eigenlijk wij niet, maar ons voedsel, daar was Reintje op uit. Eén had nog genoeg energie om door te lopen, de andere bleef bij ons.

Nou kennen wij dat Reintje wel. Gisteravond liep hij doodgemoedereerd over het pad achter de herberg. Spieder Joost heeft hem toen vanuit zijn hoge toren signaleerd.

De dag begon al enigszins hectisch. Een reus van een Oostenrijkse man was, och arme, uit zijn bed gevallen.

De enkel zag er beroerd uit, dus hop naar het Centro de Salud. Zwachtel erom en naar de bushalte, brief mee voor een eventueel bezoek aan het ziekenhuis later in Pamplona.

Ondanks het matige aantal pelgrims, we komen nauwelijks nog op verdieping drie, worden we met een zekere regelmaat vergast op onvervalst drama. Is er niet een paspoort kwijt, hetgeen op zich een dergelijk drama wel rechtvaardigt, is men kennelijk in staat om welke mug dan ook tot olifant op te blazen.

Soit, we blijven goedgehumt, mede door de in het vooruitzicht gestelde groene ribbeltjes fles na tien

(voor mij) en door de anderen te verwachten geestrijk vocht . Want hoe afleggens klaar we ook zijn, tegen een neut zegt geen van ons nee.

We hebben het goed met elkaar, letten echter soms minder op elkaar. Wel waren we, ook vanochtend, behoorlijk onder de indruk van de wanhoop, Joost besprongen. Shag plus aansteker weg. Vergis je niet, dit is een persoonlijk drama dat zijn weerga niet kent! Vertel mij wat! Beetje zout in de wonde van een zeer gewaardeerde fietsvriend "Is dit dan het moment Joost? ....."

Van alles verzonnen we, veronderstelden we. In

arren moede greep de gekwelde man naar zijn vermaledijde pakje sigaretten. Zijn verdriet geelk het heimwee dat we allemaal wel kennen als we denken aan voorbijge geluksmomenten. Zo somberend, begroetten we lauwtjes Hans. "Waarom kijkt die man zo vrolijk "dacht ik," snapt hij dan niet dat er zich hier iets intens triests afspeelt, waar de niet- roker natuurlijk geen weet van heeft". Grijzend houdt hij al mimend een jack in de lucht. "Ja en?" En dan breekt er een lach door op het gezicht van mijn droeve collega. Wat staat er op dat jack? Jawel zijn naam! In de haast zijn vanochtend de jackies verwisseld. Per ongeluk of expres? Je weet het niet.....

Kortom, we zijn lekker bezig. Toch is het een feestelijke dag want mijn jongste is jarig, hoera!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!

Hoe hulpvaardig was het jeugdig Spaans manneke! Laat op de avond arriveerde hij met het paspoort van de wanhopige Amerikaan. Vergeten in Orisson, amai! Daar zijn ze echter van zessen klaar, hebben een pelgrim/koerier opgesnord en hem op pad gestuurd met de belangrijke missie, waarvan hij zich met verve kwijtte. We zagen op den duur allemaal naar de knul uit, want zonder paspoort geen bedje alhier!

Dat de man zijn paspoort niet de nodige aandacht kon geven, begrepen we ten volle toen we ons realiseerden voor welk een metgezel hij zorg droeg. De jongen was om door een heel smal ringetje te halen, letterlijk. Geen wonder, sinds hij medicijnen voor epilepsie kreeg, kon hij nauwelijks voedsel binnen houden. Gruwelijk, zo mager en bleek het jong was. Met een beker bouillon en een geroosterd broodje hebben we gepoogd hem tot de levenden te houden, hetgeen gelukkig gelukt is. Wijselijk heeft het koppel besloten 's anderdaags de dokter aan te doen.

Als we al hoopten niet meer klanten voor de ziekenboeg te krijgen, bleek dat een ijdele hoop. Ze was in de bergen gevallen, zei haar vriendin. Andere twee volgden nog. Het was een blij viertal, ondanks de diabetes één hunner. Ik noemde hen de Coronation street club. Met Val en haar vriendinnen lag ik voortdurend in een deuk, dan weer ontroerden ze me met hun lieve smoeltjes. De suiker moest herregeld worden dus op naar het hospitaal de andere dag. Ben benieuwd hoe het zowel met panlat als wel de besuikerde afloopt.

Klop, klop. De nachtbrakers doen de deur open en zien een hevig ontredderd, te oud Koreaans mannetje staan, hij komt nauwelijks uit zijn woorden. Ze lopen met hem mee. En, oh jee, er ligt een vreemde vrouw in 's mans bed. Dat wil hij niet, gemiste kans zou ik zeggen, want als ze slaapdrongen mee waggelt, blijkt ze slechts een T-shirt te dragen, verder echt helemaal niks! Geen van allen komt erachter waar het vrouwtje hoort. Gewapend met een, gelukkig klein zaklampje dat al voldoende onthulde, zoeken ze een leeg bed voor haar en leggen het schepseltje erin. Hans dekt haar vaderlijk toe en dan moeten de Hospitaleros hollen om het eindelijk uit te kunnen gieren, in de keuken. Want we blijven stoïcijns in de ogen van de pelgrims.

Tweede week

Vandaag zondag, regenachtig, de stroom pelgrims is minder, maar vooral toch de meeste Koreanen. We hebben op de 3 e etage nu opnieuw de lakens gewassen, en één kant van de tweede helemaal schoon. Gewassen, ook de blauwe hoezen en gesopt etc. Alles afgezet met touw. Nu maar hopen dat het zo blijft en dat alles schoon blijft. Maar niets is minder waar. Plotseling een grote groep, alweer, Koreanen. Busje vervoerde de rolkoffers en wij schreven weer 28 Koreanen in.

Zou het niet mogelijk zijn om de vliegtuigen uit Korea linea recta terug te sturen?

Tot nu toe geen bedwantsen, gelukkig maar. Maandag het vervolg van de rondleiding door Don Valentin, en dan ontmoeten wij ook nog de oude Prior Don Jesús Labiano. Leuk hem weer te zien, en hij dronk gezellig een glaasje mee.

Het weer blijft prachtig, iedere dag weer volop zon, alsof het zomer is. Helaas is een bezoekje naar de kaasboerderij niet gelukt, ze namen de telefoon steeds niet op, ondanks de toezegging voor maandag of woensdag. In de late avond werden er twee vossen gespot op het grasveld, spelend en rennend.

Langzaam neemt het aantal af maar de laatste avond kwam de groep Slovenen weer terug. Oh Oh wat een ramp. Dachten we het rustig te hebben, maar dat bleek een illusie. En dan de mensen die zich een ander bed hadden toegeëigend. Ontruimen die handel !!! En dat allemaal na 8 uur. Toch nog volle bak op 1.

Hans beklom de steile trap naar de klokkentoren en hij werd natuurlijk gestrikt om tijdens de rondleiding om 6 uur als tolk te fungeren en de Engelse tekst te lezen. De volgende dag probeert Hans zich te verstoppen als Don Valentijn voor zijn ronde weer opduikt en het tegen zessen loopt

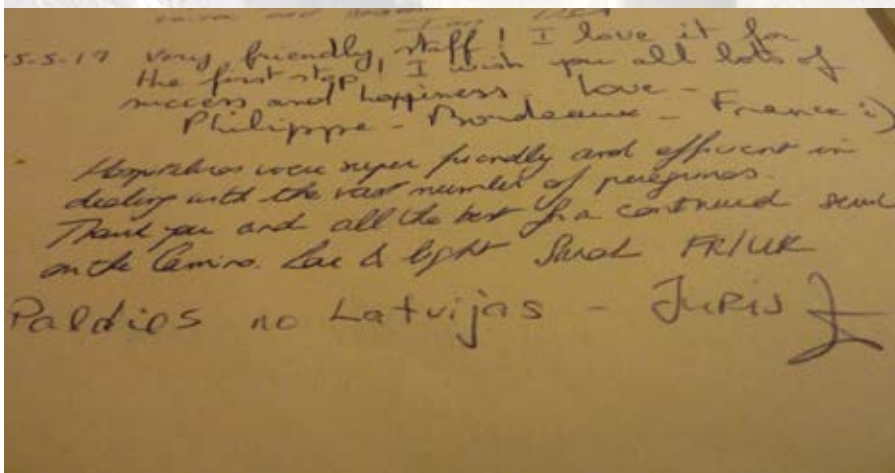
Nog wat opmerkelijke zaken :

1 pelgrim met drie herdershonden. De honden sliepen rustig in het fietsenhok.

1 echtpaar uit de Oekraïne met dochttertje op de fiets. Zij vertrokken pas in de middag uit St.-Jean-Pied-De-Port en kwamen laat, in het donker, binnen. Heel gevaarlijk met een klein meisje in een fietskar op de donkere weg.

Bye Bye, Marisol, misschien tot volgend jaar

Lof voor de Hospitaleros

Periode 17: vrijdag 27 oktober t/m 10 november 2017

Hospitaleros: Johanna van der Wees, Hans Perik, Jan Schokker, Frans Beckers

Aantal pelgrims: 501 (2016: 550)

V.l.n.r.: Johanna van der Wees, Hans Perik, Dany, Jan Schokker, Frans Beckers

Week

1

Tegenwoordig is het zo gemakkelijk om alles van tevoren af te spreken, dus dat doen wij ook maar via de mail en spreken af om donderdagavond samen te dineren in hotel Roncesvalles.

Hebben we dus ook gedaan, samen tot bijna half 11 aan tafel gezeten en toen lekker naar bed op de 2^e verdieping waar P16 onze slaapplaatsen al hadden klaargemaakt.

Vrijdagmorgen een klein ontbijtje bij La Posada wat ons aangeboden werd door Edurne, die daar 's morgens binnen kwam.

Om half 11 de overdracht, P16 heeft hard gewerkt en zelfs de 2^e al voor de helft klaar en schoon gemaakt.

Om 2 uur is het onze beurt, het weer is schitterend, maar het weekend zal minder worden, de 1^e verdieping is op 1 plaats na helemaal gevuld, en het loopt weer gesmeerd tussen deze Hospitaleros.

Zo aan het einde van een hospitaleerjaar is er eigenlijk niet veel nieuws meer te melden en met 4 ervaren Hospitaleros gaan de gesprekken dan ook regelmatig over eerdere ervaringen. Nieuw was

wel die 62-jarige Koreaanse die in de mist verdwaalde en na 14 uur onderweg te zijn geweest, pas na 20.00 uur 's avonds binnenkwam. Ze kon aanvankelijk niet veel uitbrengen, maar de goede zorgen van Frans, in de vorm van bananen, warme thee, koekjes en vriendelijke aandacht, hielpen haar er weer snel bovenop. De volgende ochtend was ze buitengewoon goed gehumeurd en vlot weer op weg, nadat ze eerst nog met haar weldoener op de foto ging. Ze schrijft een boek en Frans komt erin, meldde ze nog. We vernamen dat ze bovenop op de noodknop in de hut heeft gedrukt en ook daadwerkelijk contact had gekregen met de Bomberos, maar aan beide kanten ontbrak het aan verstaanbaar Engels/ Spaans dus er kwam geen hulp. Ons bevreedde het dat er ook niet in de herberg navraag is gedaan over haar. We zullen het Marisol melden.

Alle varianten van De Weg komen weer voorbij: groepen vrienden, echtparen, broers, collega's. Etappes tot halverwege, de hele weg, 1 weekje heen én terug. Het is toch steeds weer interessant te zien, dat er ook in deze tijd van het jaar mensen beginnen aan de lange weg, het weer en het jaargetijde maken dat niet zo voor de hand liggend, immers.

We hebben eigenlijk maar één probleem: hoe krijgen we al die vleeswaren in de koelkast op tijd op en aan de voorraad uien, kool, pepers en knoflook af te lezen, lijkt het ons dat vorige groepen heuse koks herbergden. Wij niet. Wij eten een broodje in de stille uurtjes 's avonds.

Na een paar mistige dagen wordt het op dinsdag prachtig zonnig en komen de pelgrims rood verbrand de berg over. Hoe sommigen elkaar weten te vinden is knap: we hadden een Duits skatertje van 21, die op 1 augustus vertrokken is uit Le Puy, een 24-jarige Engelse dreadlocksjongen, ook vertrokken uit Le Puy en hun wandelmaat, een Corsicaanse chef-kok van 42. Zo op het eerste gezicht types die je niet direct op de Camino verwacht met hun afgezakte broeken, piercings, hoofdtoeien, doekjes, vlechtjes en ringen. Het skatertje reist zonder geld en dat lukt hem. Hij laat iedereen die hem een slaapplek biedt, zijn stok beschrijven en heeft daardoor inmiddels een prachtige goede-wensen stok. De Corsicaan blijkt chef-kok in een restaurant en tovert voor hen 3-en een mooie maaltijd in de keuken. Als ze 's morgens vertrokken zijn blijken ze hun bedden te hebben afgehaald en de lakens en slopen in de wasmand te hebben gedeponerd. Goed opgevoed dus, al dachten wij even dat ze de boel gepikt hadden. Dat zegt iets over onze beeldvorming ja...

Tussen het werk door is er regelmatig nog tijd voor een rondje geo-caching met elke Hospitalero die maar ingevoerd wil worden in de geheimen van deze vrijetijdsbesteding.

An een periodeverslag van 5 pagina's gaan wij niet toekomen, want het is rustig en soms zelfs saai. Het aantal pelgrims neemt gestaag af en alleen een 12-jarig joch met begeleider is nog echt opvallend. Het is niet zijn vader, even roept dat vragen op. Het is een gesubsidieerde voettocht naar Santiago, het jochie hoeft niet naar school gedurende de tocht. Ook Duitsland kent dit soort hulpverlening dus. En bij zo'n jong ventje al...

Onze lieve Heer heeft weer de gebruikelijke kostgangers aan de wandel. Angelo uit Normandië bijvoorbeeld, een gebruikte krullenbol die op zijn blote voeten loopt. Ook hij komt binnen zonder geld en Marisol weigert hem resoluut. Wij komen vervolgens onderling in gesprek over de vraag of wij zouden betalen voor zo'n type... Korte tijd later komt hij zich opnieuw aanmelden met bijeengesprokkelde euro's. Met zijn engelachtige blik is het goed voorstelbaar dat terrasbezoekers van Sabina en La Posada smelten voor zijn gebedel... hij is absoluut charmant te noemen, dat zagen zelfs de mannen onder ons. Wat hem siert is het volgende: Ook in Lourdes vroeg hij een toerist om

wat geld. De man gaf hem 3 biljetten: 10 en 2 x 5 euro. Hij pakte het vijfje en meldde dat dat genoeg was voor de dag.

Een andere “vreemde vogel” leerde ons weer eens om oordeelsvrij te kijken en luisteren door á la minuut Krishnamurti te citeren, net toen we, misschien wel alle vier, zijn interessante, maar beslist vermoeiende relaas aan het aanhoren waren over de toekomst van de wereld, zijn persoonlijke problemen, diagnoses waar we nog nooit van gehoord hadden, de overbevolkingsproblematiek, etc. etc. Waar het ook over ging in het gesprek met hem, het leidde tot erg veel woorden, erg veel citaten en gedachten, erg veel uitdagende feiten en informatie. Oordeelsvrij luisteren is een hele kunst ja.

Er ontstaan bij ons soms ook vraagtekens over de bewegingen van sommige Koreanen: Op enig moment komt een groepje Koreanen, 1 met rolkoffer, vragen voor hen te bellen met hun luchtvaartmaatschappij om hun vlucht vanuit Santiago de Compostella, de dag erna (!), te annuleren. Wat doen ze dan in Roncesvalles als ze morgen hadden moeten vertrekken uit Santiago de Compostela vragen wij ons af, maar een echt gesprek is lastig met de meeste Koreanen.

Ook het volgende stel roept vragen op: We zwaaien 2 vrolijke Koreanen uit. Twee dagen later, als ze dus mooi in Pamplona kunnen zijn aangekomen, is één van de Hospitaleros 's middags in Larrasoaña als net de bus uit Pamplona aankomt. Dezelfde 2 lachebekjes stappen uit en gaan op zoek naar de herberg Municipal, waarvan met grote letters in Roncesvalles al melding is gemaakt dat deze gesloten is. Zigzaggend over de Camino?

Wie geen vragen oproept, maar toch markant was, is de Franse priester die met 2 gezinnen uit één familie meeloopt. Op zondagavond wordt hij verwacht en arriveert laat en in de stromende regen met zijn eigen auto bij de herberg en wordt hij blij opgewacht door een lid van de familie. De volgende ochtend gaan ze monter op pad. Op vrijdagochtend treffen we de priester weer bij zijn auto, inmiddels heeft hij de familie op weg geholpen en gaat hijzelf weer terug naar zijn parochie. De man heeft de Camino gelopen op flinterdunne zomersandaaltjes die je doorgaans vooral ziet aan damesvoeten aan de Costa del Sol.

De bedwants heeft ons in zoverre beziggehouden dat bij de grote schoonmaak bed 110 er toch nog erg twijfelachtig uit ziet. Verdroogde zwarte kruimelige viezigheid op veel cruciale verbindingpunten van de lattenbodem maakt dat we de bodem toch maar weer demonteren en de plastic doppen in de wasmachine doen en de latten opnieuw schoonmaken.

Er zijn in periode 17 ook nog zeker 6 doden te betreuren geweest. In een mistige nacht gaan overtrekkende kraanvogels kennelijk lager vliegen en 2 van hen vlogen zich te pletter tegen dak en toren van de kerk. De eerst-vertrekkende pelgrims maakten ons attent op de indrukwekkende lijken op voorplein en bij de hotelingang.

Maribel weet wie ze moet inschakelen, want direct na haar telefoontje werden de dieren opgehaald.

De overige doden bevinden zich in de klokkentoren. Minstens 4 uitgedroogde muizen, nog volledig intact, lijken daar al lang te liggen. Don Valentin stapt er oneerbiedig overheen, wij ook trouwens, alsof dat geen schepseltjes van onze Lieve Heer zijn.... Hoe komen die daar en waarom daar? Aan hun vreemdsoortige houdingen te zien, vermoeden wij dat ze eerst gedood werden en er vervolgens door vogels als appeltje voor de dorst zijn neergelegd. De mensen van het Colegiata recyclen hen overigens: ze veggen ze op en voeren ze aan de vossen.

“Buenkmino” heet het nieuwe digitale inschrijfprogramma. Je moet er maar opkomen.....

Op 1 november ging Mariosol erop over. De verwachtingen waren hoog gespannen : elke pelgrim met smartphone zou de app kunnen (moeten?) installeren, zijn gegevens moeten invoeren en zou dan de rest van de Camino met één enkele code-invoering bij veel herbergen verder probleemloos en vooral snel kunnen inchecken. Roncesvalles is de gelukkige om bij binnenkomst in Spanje de pelgrims hierover te informeren. Dat legt een fiks beslag op de tijd van de Hospitaleros en doet een groot beroep op onze talen- en informatica-kennis, denken wij.

Op het moment dat dit geschreven wordt is de invoering nog niet volledig gelukt en is de inschrijfprocedure dubbel bewerkelijk geworden, omdat alle gegevens nu handmatig moeten worden ingevoerd en Marisol kordaat het scanapparaat heeft verstopt.

Het nieuwe systeem leidt tevens tot de zoveelste informatie onder de handen van de pelgrim als hij bij de inschrijfbalie staat: er is alweer een A4-tje met codes en info bijgekomen.

Wij hebben ons deze 2 weken een aantal keren goed afgevraagd of we de pelgrims niet erg overvragen bij het inschrijven: Ze zijn moe, koud, nat, bezweet en binnen no time willen wij van hen weten of ze willen eten, slapen, ontbijten, waar en hoe laat en of ze naar de kerk willen en mee met de rondleiding. Nog los van de informatie die ze vervolgens bij hun bed krijgen over douches, washok, locker en geen rugzak op de bedden please.....hebben wij de indruk dat ze helemaal murw gepraat zijn, terwijl ze eigenlijk maar één ding willen: douchen!

Een bijkomend probleem is dat mensen die elkaar kennen niet altijd tegelijk binnen komen, maar uiteraard wel samen willen eten en het komt dus vele malen voor dat de één een ticket heeft voor Casa Sabina en de andere voor La Posada, die dan later weer moet worden geruild.

Wat zou er toch op tegen zijn om de pelgrim eerst alleen maar in te schrijven voor zijn bed, waarna hij rustig kan bijkomen en als hij opgefrist en uitgerust is, zijn we beneden beschikbaar voor al zijn vragen en al onze informatie.

De vele teksten en plaatjes, pijlen en prikkels op de door elkaar hangende informatiebladen overal in de ontvangsthal kunnen dan ook weer wat geminimaliseerd worden. Het inschrijven, zoals dit nu verloopt, is buitengewoon onrustig, tijdrovend en vooral belastend, denken wij.

Hoe het digitale inschrijven zich zal ontwikkelen? Wie de binnenkomende pelgrims gaat uitleggen hoe de app werkt? Gezien de gemiddelde leeftijd van de Hospitalero hopen wij dat we niet overvraagd gaan worden op dat gebied. Laten we ook hopen dat we wat inspraak krijgen, bijvoorbeeld over klantgerichtheid aan de balie.

Wij blijven met 3 mannen over, omdat Johanna is vertrokken, omdat haar partner van het paard is gevallen en hulp nodig heeft. Maar zoals het in een mannen huishouding gaat, redden we het prima op onze manier.

De dagelijkse bezigheden houden ons bezig, 's morgens de pelgrims wakker maken, vragen beantwoorden en de weg wijzen naar de restaurants, daarna met elkaar ontbijten, de bacon die in grote verpakking aangeleverd is bakken, hoe bestaat het dat onze broek ons niet meer past, ik weet het, ik weet het, wanneer we thuis zouden zijn krijgen we te horen dat we niet juist eten, maar de laatste dagen moet dat kunnen.

Woensdagavond hadden we 1 indringer in de herberg, we zagen hem/haar naar binnen sluipen, snel de schoenruimte in en zich daar verstoppen onder en achter de prullenbak, wij natuurlijk direct ook naar binnen om hem aan te spreken, maar dat was niet nodig, op 4 poten rende de poes snel weer

uit deze ruimte, vergat en zag niet dat de glazen deur dicht was en knalde in volle vaart tegen het glas, beduusd van alle commotie om haar binnendringen, rende ze vervolgens toch door de voordeur naar buiten om in het donker te verdwijnen, we hebben haar niet weer gezien.

Wel staan elke morgen 4 kittens voor de deur te mauwen dat ze honger hebben, maar daar beginnen we toch maar niet aan.

Vrijdag de laatste dag, we verwennen de 24 pelgrims die op dit moment in de Albergue zijn, leggen de overvloedige stokbroden, kaas, worst, (knoflooksmak) in de keuken en daar werd dankbaar gebruik van gemaakt, ergens op de Camino lopen dus nu pelgrims die van afstand al te volgen zijn.

Ook nu weer 1 ontbijt met bacon en eieren, (we geven niet alles weg) en dan afscheid nemen van Frans, hij gaat met de bus naar Pamplona om daar het vliegtuig te nemen om vanavond weer thuis te zijn, Jan en Hans blijven nog om alles op te ruimen, de laatste was te doen, de keuken nog een mannelijke schoonmaak te geven en onze eigen spullen weer snel in te pakken, de materialen die naar zolder moeten worden weg gebracht, een laatste controle en dan eerder weg dan we hadden gedacht, komen we ook 1 dag eerder in huis, want dat is nog wel 2 dagen rijden.

Met weemoed, weer een prachtig jaar van hospitaleren gehad, uiteraard met ups en downs, maar door de keeper beschouwd kunnen we wel vaststellen dat dit jaar weer goed is geweest, ondanks alle problemen van het Campamento, de grote toeloop van pelgrims en de lange wachtrijen, de laatste week een nieuw programma voor het inchecken, (wordt vervolgd), de plannen om de Mostrador aan te passen wat overigens geen overbodige luxe is.

We sluiten de deuren achter ons, weer een ervaring rijker, gesterkt in het werk wat je doet om de pelgrims te helpen en ook om zelf weer een beetje pelgrim te zijn.

Met dank aan iedereen die op welke manier dan ook geholpen heeft sluit ik nu de computer af.

Laatste bagage mee naar Nederland. De flessen wijn, geschonken door het Colegiata, bestemd voor onze bijeenkomsten.

Onze dank hiervoor.

